

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Jana Hájková

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Udržitelný cestovní ruch na Novohradsku

Vedoucí diplomové práce

Mgr. Vladimír Dvořák

Autor

Bc. Jana Hájková

2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jana HÁJKOVÁ**
Osobní číslo: **E09554**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Udržitelný cestovní ruch na Novohradsku**
Zadávací katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Provedení analýzy a zkoumání současného stavu cestovního ruchu na Novohradsku. Návrh zajištění udržitelnosti cestovního ruchu na Novohradsku. Příprava produktu cestovního ruchu - Vandrovní kniha.

Metodický postup:

1. Studium teoretických východisek
2. Shrnutí a třídění primárních a sekundárních dat
3. Analýza destinace
4. Terénní šetření
5. Návrh zajištění udržitelnosti cestovního ruchu na Novohradsku
6. Příprava produktu cestovního ruchu - Vandrovní kniha

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metodika. 4. Vymezení území. 5. Analýza destinace. 6. Terénní šetření. 7. Návrh zajištění udržitelnosti cestovního ruchu. 8. Příprava produktu. 9. Závěr. 10. Seznam literatury. 11. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tiskem**

Seznam odborné literatury:

- Foret, M., Foretová, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing, 2001.
Hesková, M. a kol. *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2006.
Horner, S., Swarbrooke, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003.
Királová, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003.
Kotler, P. *Marketing management*. Praha: Grada Publishing, 1998.
Mürtl, O., Svoboda, M. *Kaplicko a Novohradsko*. České Budějovice: Dona, 1992.
Riley, M., Ladkin, A., Szivas, E. *Tourism Employment, Analysis and Planning*. Clevedon: Channel View Publications, 2002.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Vladimír Dvořák**
Katedra obchodu a cestovního ruchu
Datum zadání diplomové práce: **15. února 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **16. dubna 2011**

prof. Ing. Magdaléna Hrabanková, CSc., prof. h.c.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
BUDŮVSKÁ 12 06
370 05 České Budějovice

Ing. Kamil Páha, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 17. února 2010

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Udržitelný cestovní ruch na Novohradsku vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Kaplici dne 22. srpna 2011

.....

Bc. Jana Hájková

PODĚKOVÁNÍ

Mé poděkování patří především vedoucímu diplomové práce, panu Mgr. Vladimíru Dvořákovi, za odborné vedení, pomoc a cenné připomínky a rady, které mi poskytoval po celou dobu zpracovávání této práce.

Ráda bych také poděkovala těm, kteří byli ochotni poskytnout mi informace pro zpracování tématu a všem, kteří mi po celou dobu studia byli oporou.

OBSAH

OBSAH.....	1
1 ÚVOD.....	3
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE	5
2. 1 Cestovní ruch	5
2. 2 Cestovní ruch jako systém	9
2. 2. 1 Subjekt cestovního ruchu	9
2. 2. 2 Objekt cestovního ruchu	11
2. 2. 3 Okolí systému cestovního ruchu	11
2. 3 Rozmístění CR.....	11
2. 4 Typologie CR.....	12
2. 5 Vlivy cestovního ruchu	17
2. 6 Rozvoj CR.....	18
2. 7 Udržitelný rozvoj	19
2. 7. 1 Zásady udržitelného rozvoje:.....	19
2. 7. 2 Principy udržitelného rozvoje	20
2. 8 Trvale udržitelný rozvoj.....	21
2. 9 Udržitelný cestovní ruch	21
2. 10 Udržitelný rozvoj regionu cestovního ruchu	22
2. 11 Trendy vývoje CR a jeho udržitelnost	22
2. 12 Směřování k udržitelnosti CR vyžaduje	22
2. 13 Principy udržitelného CR.....	23
2. 14 Podoby udržitelného CR.....	23
2. 15 Strategie udržitelného rozvoje ČR.....	24
2. 16 Agenda 21	24
2. 16. 1 Místní agenda.....	25
2. 16. 2 Agenda 21 a lokální udržitelnost	25
2. 17 Životní prostředí	26
2. 18 Marketing a management.....	27
2. 18. 1 Marketingový mix.....	27
2. 18. 2 Marketingový výzkum.....	29
2. 18. 3 Destinace cestovního ruchu	30
2. 18. 4 Destinační management a marketing.....	31
2. 18. 5 Region cestovního ruchu	31
3 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	32
3. 1 Cíl práce	32
3. 2 Pracovní hypotézy.....	32
4 METODIKA	34
5 SITUAČNÍ ANALÝZA	35
5. 1 Územně správní členění České republiky.....	35
5. 2 Členění České republiky v oblasti cestovního ruchu.....	36
5. 3 Jihočeský kraj	38
5. 4 Novohradsko	40
5. 5 Analýza složek primární nabídky CR.....	44

5. 5. 1 Přírodní potenciál.....	44
5. 5. 2 Kulturně-historický potenciál	49
5. 5. 3 Kulturně-společenské a jiné akce	54
5. 6 Analýza složek sekundární nabídky CR	55
5. 6. 1 Turistická suprastruktura	55
5. 6. 2 Turistická infrastruktura	56
5. 6. 3 Všeobecná infrastruktura	60
5. 6. 4 Obyvatelstvo Novohradska.....	62
5. 6. 5 Předpoklady pro rozvoj CR	63
6 PŘÍPRAVA A REALIZACE TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ	65
6. 1 Terénní dotazníkové šetření.....	67
6. 1. 1 Demografické údaje respondentů	67
6. 1. 2 Rekreační charakteristiky respondentů	69
6. 1. 3 Názory a vyjádření respondentů	73
6. 1. 4 Požadavky na infrastrukturu	74
6. 1. 5 Udržitelnost cestovního ruchu Novohradských hor.....	78
7 NÁVRH PRODUKTU CESTOVNÍHO RUCHU – VANDROVNÍ KNIHA.....	81
7. 1 Příprava.....	82
7. 2 Cena knihy	82
7. 3 Charakteristika produktu.....	83
7. 4 Kalkulace	84
7. 5 Výpočet	85
7. 6 Tématické části Vandrovní knihy	87
7. 7 Ukázka z Vandrovní knihy	89
7. 8 Nezbytné vybavení na cestu:	97
7. 9 Webové stránky	97
7. 10 Financování projektu	100
8 NAVRHOVANÁ ZLEPŠENÍ	102
9 ZÁVĚR	107
10 SUMMARY	109
11 ZDROJE A SEZNAMY	110
11. 1 Odborné publikace.....	110
11. 2 Elektronické zdroje	111
11. 3 Ostatní zdroje	113
11. 4 Seznam diagramů, grafů, tabulek, map, příloh.....	113
12 PŘÍLOHY	114

1 ÚVOD

Prostřednictvím trhu cestovního ruchu je na jedné straně uspokojována celá škála mnohých potřeb díky mnoha formám a druhům, které cestovní ruchu nabízí. Na druhou stranu podněcuje subjekty veřejné i státní správy. Oprávněně je odvětví cestovního ruchu chápáno jako jedno z nejdůležitějších odvětví světové ekonomiky a považováno za velmi se rozvíjející segment. Jeho význam zvyšuje i to, že rozvíjí i další odvětví a sektory jako například obchod, bankovníctví, dopravu, stavebnictví, kulturu nebo sport. Často je nazýván mnohooborovým odvětvím a společensko-ekonomickým fenoménem pro společnost i jednotlivce. Cestovní ruch představuje ve 21. století životní styl lidí a je běžnou součástí života. Pro zvýšení úrovně služeb a tím i spokojenosti účastníků cestovního ruchu je důležitá vysoká kvalifikace pracovníků ve službách cestovního ruchu, především v oblasti marketingu.

Cestovní ruch má v České republice dlouhou tradici. Důraz je kladen na rozvoj regionů, přičemž musíme zohledňovat dopady na životní prostředí. Od roku 1991 se opíráme o zákon o životním prostředí, který definuje i trvale udržitelný rozvoj. Jeho cílem je soulad mezi hospodářským a společenským pokrokem při snaze co nejméně narušit životní prostředí a ponechat ho příštím generacím co nejméně pozmeněné.

Udržitelný cestovní ruch směřuje k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu i hostitelského regionu. Důraz je kladen na ochranu a zlepšování možností cestovního ruchu pro budoucí generace. Aktivita jsou zaměřeny na řízení zdrojů, aby potřeby účastníků z oblasti ekonomické, sociální i estetické byly nadále uspokojovány, přičemž musí být zachována kulturní integrita, ekologické procesy i biodiverzita. Udržitelný cestovní ruch tedy dlouhodobě nenarušuje přírodní, kulturní ani sociální prostředí. Nabízí se především možnost venkovské turistiky, agroturistiky, ekoagroturistiky, ekoturistiky a dalších podob udržitelného cestovního ruchu. Je tedy nezbytné, aby se hledala rovnováha mezi environmentální, ekonomickou a socio-kulturní oblastí.

Zvolení oblasti Novohradska nebyla náhodná, ale má svůj důvod. V první řadě z důvodu komparace výsledků zjištěných v bakalářské práci, která se zabývala analýzou předpokladů rozvoje cestovního ruchu především z pohledu druhů a forem cestovního

ruchu, které se v destinaci vyskytují a také pro zjištění vývoje. Druhým důvodem bylo, že jde o netradiční destinaci. Jak míní Kolektiv autorů (2006) jde o hory stále neznámé, do značné míry tajemné, dlouho zůstávající stranou zájmu většiny obyvatel země. Je to už dávno, co se Tereziiným údolím projížděly na koních dámy se svými kavalíry, odezněl také klapot koňských kopyt na dráze koněspřežky. Ani dřevo se již neplaví složitým systémem kanálů a existenci kdysi proslulých skláren nám připomene jen občasný nález skleněného střepu, ohlazeného proudem zdejších potoků. Nadobro zůstane opuštěna řada kdysi živoucích vsí. Jen hory, lesy a voda zůstávají.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Cestovní ruch

V první části publikace Foreta a Foretové (2001: 13) autoři nastiňují, že cestovní ruch (dále jen CR) a cestování mají velmi dlouhou historii a jsou spjaty s počátky naší civilizace. První výpravy vedly po souši i po vodě, později také vzduchem a nakonec i vesmírným prostorem. Jejich důvody byly obchodní, vojenskopolitické, náboženské, sportovní či dokonce čistě prestižní.

Vědeckému bádání CR se začala systematická pozornost věnovat již začátkem minulého století (Hesková a kolektiv, 2006: 10). Autoři ve svých definicích zdůrazňují různé stránky tohoto složitého jevu, mnohdy v závislosti na tom, z hlediska které vědní disciplíny je CR zkoumán a definován (Indrová a kolektiv, 2004: 9).

Indrová a kolektiv (2004: 9) dále konstatují, že se jedná o definice Stratdnerna a Schullerna z let 1905, 1911, Morgenrotha z roku 1927, a dalších, kterým je společná snaha autorů odlišit CR od širšího pojmu cestování. O odlišení CR od širšího pojmu cestování se také zmiňuje Hesková a kolektiv (2006: 10), kteří uvádějí, že šlo zejména o práce E. Guyer-Freulera z roku 1905, E. Piccarda z roku 1911, J. Gutha z roku 1917 a další. Indrová a kolektiv (2004: 9) dále tvrdí, že v dalších definicích je již dán důraz nejen na odlišení pojmu CR od cestování, ale i na postižení různých sociálních či ekonomických stránek tohoto jevu. V tom se také shodují Hesková a kolektiv (2006: 10), že za zmínku stojí názor Hermanna von Schullarda z roku 1910, který poukázal i na ekonomické aspekty CR a kde také Hesková cituje Novackou z roku 1997, že Schullard CR považoval za soubor operací zejména ekonomického charakteru, které se přímo vztahují na vstup, pobyt a pohyb cizinců vně i uvnitř určité země, města nebo regionu.

Za mezník pro zkoumání a definování CR je považována definice švýcarských profesorů, klasiků CR W. Hunzikera a K. Krapfa, kteří v roce 1942 vydávají dílo „Základy všeobecné nauky cestovního ruchu“, v němž položili základ ucelené teorie CR (Indrová a kolektiv, 2004: 10). Hesková a kolektiv (2006: 10) uvádí tuto definici jako „soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalý pobyt nebo výkon výdělečné činnosti“. Na práci i definici Hunzikera

a Krapfa navázal další švýcarský profesor C. Kaspar (1975), který CR definoval jako „souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z cestování anebo pobytu osob, přičemž místo pobytu není hlavním ani trvalým místem bydlení nebo zaměstnání“.

Čertík a kolektiv (2000: 15) poukazují, že za jednu z nejdůležitějších definic pojmu „CR“ lze považovat definici WTO (Světová organizace cestovního ruchu – nyní UNWTO), která charakterizuje CR jako „činnosti lidí, spočívající v cestování a pobytu v místech mimo místa jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho uceleného roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely“. Hesková a kolektiv (2006: 11) dodávají, že definice UNWTO vylučuje z CR cestování v rámci místa trvalého bydliště, pravidelné cesty do zahraničí, dočasné přestěhování se za prací a dlouhodobou migraci. Zjednodušeně je pojem CR specifikován v kombinaci s pojmem cestování i v České verzi evropské normy EN 13809:2003, která má status české technické normy. Pod cestováním a CR rozumí „činnosti lidí, kteří cestují na místa mimo své běžné prostředí anebo zde pobývají za účelem zábavy, pracovní nebo z jiných důvod“.

Mnozí lidé nepovažují CR za samostatné odvětví, ale za činnost, která je výsledkem služeb jiných odvětví, jako jsou ubytování, stravování a doprava (Horner a Swarbrooke, 2003: 54). Indrová a kolektiv (2004: 8) upozorňují, že složitost, mnohotvárnost a průřezovost CR dává možnost uplatnění různých přístupů k jeho pojetí i zkoumání. V teorii i praxi bývá nejčastěji akcentováno hledisko:

- **ekonomické**, které zkoumá CR z pohledu ekonomických procesů nutných k zajištění účasti lidí na CR i z hlediska účinků CR v ekonomice států, regionů i ekonomce světové
- **ekologické**, které si všímá zejména hodnocení potenciálu území pro CR a vzájemného vztahu CR a životního prostředí, včetně jeho ochrany
- **geografické**, které si všímá CR z hlediska jeho vazby na geografické prostředí, význam tohoto prostředí pro rozvoj CR, jakož i vztahem mezi městy bydliště a místy CR
- **sociologické a psychologické**, všímající si CR zejména ve vztahu k člověku, jeho potřebám, jeho motivům účasti na CR a dále oblasti vzájemných vztahů

mezi lidmi, zejména vztahů mezi účastníky CR a místním obyvatelstvem míst CR.

CR je složen z aktivit, služeb a odvětví, které poskytují zážitek z cestování: doprava, ubytování, jídlo a pití, zařízení, obchody, zábava, aktivity a další služby v oblasti pohostinství pro jednotlivce nebo skupiny, které cestují daleko od domova. Průmysl cestovního ruchu zahrnuje odvětví celého světa, cestování, hotely, dopravu a všechny další komponenty, které včetně propagace, slouží potřebám a přání cestujících (Goeldner, Brent Ritchie, 2009: 6).

Ve vyspělých zemích se CR, v souvislosti s růstem životní úrovně a rozšiřováním fondu volného času, stává masovým jevem a ekonomicky sociologicky důležitým fenoménem (Hrala, 2002: 7). Ve světovém měřítku patří vedle obchodu s ropou a automobilovým průmyslem ke třem největším exportním odvětvím (Hesková a kolektiv, 2006: 9).

CR se rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec CR, ale právě účast na CR představuje vyšší stupeň jejich uspokojení (Orieška, 1999: 5).

Hladká (1997: 13) uvádí, že CR je ukazatelem životní úrovně obyvatelstva. Společenské funkce CR:

- podílí se na všestranném rozvoji osobnosti;
- umožňuje obnovu fyzických a duševních sil – rekreačně-zdravotní
- je nástrojem preventivně léčebného působení;
- slouží k účelnému využití volného času;
- pomáhá utvářet nový životní styl – přenosem zvyků a návyků z jiných zemí nebo oblastí;
- slouží jako nástroj vzdělávání a kulturní výchovy člověka;
- zahraniční CR přispívá k vzájemnému poznání a porozumění mezi lidmi, motivuje k získávání jazykových znalostí;

- vědecko-informační funkce – výměna informací, vědeckých poznatků (kongresová turistika);
- ekonomická funkce – vytváří řadu pracovních příležitostí, přináší devizové prostředky do státní pokladny.

Podle Indrové a kolektivu (2004: 8) je CR nutno chápat v jednotě jeho dvou stránek:

- CR jako způsob uspokojování potřeb, tedy jako oblast spotřeby
- CR jako oblast podnikatelských příležitostí v mnoha oborech lidské činnosti, a jako významnou součást ekonomiky společnosti.

CR se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci CR se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů (Indrová a kolektiv, 2004: 7).

V úvodu publikace Metodika činnosti průvodce Oriška (1996: 3) tvrdí, že Česká republika patří mezi země s vhodnými přírodními a kulturně-historickými předpoklady pro rozvoj CR a zároveň pro něj vytváří potřebné společensko-ekonomické podmínky. Nezbytná je i výstavba a provoz dopravních, ubytovacích, stravovacích, sportovně-rekreačních, zábavních a dalších zařízení CR (Hesková a kolektiv, 2006: 9).

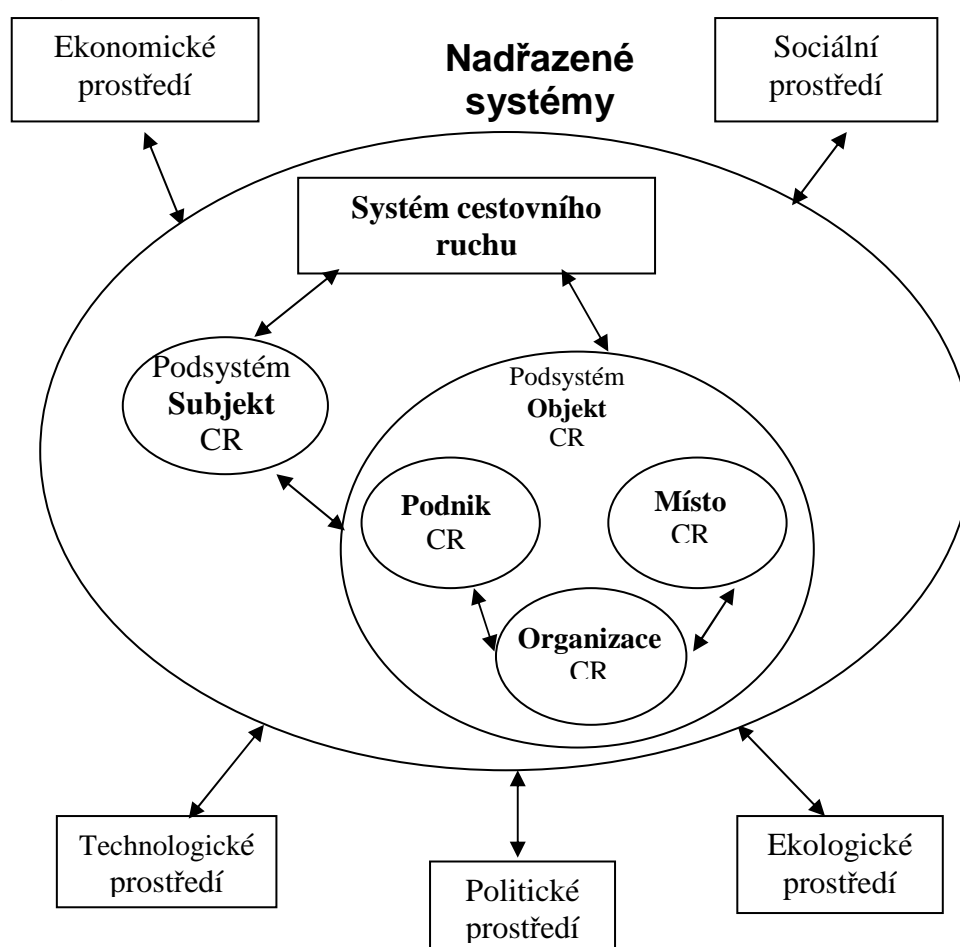
Kromě primární nabídky, tj. přírodních a kulturně-historických podmínek, CR totiž vyžaduje i možnost svobodného pohybu obyvatelstva, přiměřený disponibilní fond volného času, volnou kupní sílu na uspokojování méně zbytných potřeb. Do této skupiny zahrnujeme i potřeby spojené s uspokojováním účasti na CR (Hesková a kolektiv, 2006: 9).

Na uspokojování potřeb účastníku CR se přímo nebo nepřímo podílejí rozličné ekonomické a mimoekonomické činnosti. Ty jsou navzájem spojeny a tvoří ucelený systém – CR, který je významným subsystémem národního hospodářství (Hladká, 1997: 11).

2. 2 Cestovní ruch jako systém

Hesková a kolektiv (2006: 12) tvrdí, že systémem CR se rozumí jednotka různých prvků, mezi kterými jsou určité vztahy nebo mezi kterými je možné takové vztahy vytvořit. Tito autoři dále tvrdí, že CR je otevřený a dynamický systém, který tvoří dva podsystémy, a to **subjekt CR a objekt CR** včetně vzájemných vazeb. Vazby existují mezi CR jako systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí – vnější prostředí. Jde o ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí.

Diagram 1: Systém cestovního ruchu

Zdroj: www.ckrumlov.info, 12. 8. 2010

2. 2. 1 Subjekt cestovního ruchu

Hesková a kolektiv (2006: 13) vysvětlují jednotlivé pojmy a to, že **subjekt CR** reprezentuje účastník CR. Je nositelem poptávky a spotřebitelem produktu CR.

Když mluvíme o CR, hovoříme v první řadě o lidech, kteří navštěvují různá místa kvůli pamětihodnostem, návštěvách přátel a příbuzných, dovolené, a příjemné trávení času. Mohou trávit svůj volný čas různými sporty, opalováním, povídáním, zpíváním, jízdou na koni, turistikou, četbou, nebo si jen užívají prostředí. Do definice CR můžeme zařadit i subjekty, kteří se účastní shromáždění, obchodních konferencí, nebo nějakého jiného druhu obchodní nebo profesní činnosti, stejně jako ty, kteří se účastní studijní cesty s odbornými průvodci nebo vědeckých výzkumů nebo studia (Goeldner, Brent Ritchie, 2009: 4).

Z hlediska statistiky je účastníkem CR cestující označený jako návštěvník, turista nebo výletník. Tyto pojmy však nejsou ekvivalentní.

V Cestovním ruchu I (Indrová a kolektiv, 2004: 13) objasňují, že pojem **návštěvník (visitor)**

- **v mezinárodním CR** je osoba, která cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště na dobu nepřekračující jeden rok, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonání výdělečné činnosti v navštívené zemi.
- **V domácím CR** je návštěvníkem osoba, která má trvalé bydliště v dané zemi a která cestuje na jiné místo v zemi mimo své bydliště na dobu kratší než šest měsíců, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

Hesková a kolektiv (2006: 14) uvádějí, že **turista** je osoba, která v domácím, resp. v zahraničním CR splňuje kritéria návštěvníka. Účast turisty na CR je spojena minimálně s jedním přenocováním. Z hlediska délky pobytu se přitom rozlišuje:

- **turista na dovolené**, který pobývá na daném místě více než určený počet nocí nebo dní (v ČR 2-3 noci),
- **krátkodobě pobývajícím turistu**, který cestuje na dobu nepřekračující určený počet nocí nebo dní, ale zahrnuje pobyt alespoň s jedním přenocováním.

Výletník je návštěvník, který necestuje na kratší dobu než 24 hodin s tím, že přenocuje v navštíveném místě.

Indrová a kolektiv (2004: 14-15) shrnuli základní atributy definice CR a vymezení pojmů návštěvník, turista a výletník tak, jak je pro účely statistiky formulovala mezinárodní konference v Ottavě a uvádí jako rozhodující:

- změnu místa trvalého bydliště
- dočasnost cesty a pobytu
- a její nevýdělečný charakter.

2. 2. 2 Objekt cestovního ruchu

Objektem CR je všechno, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka CR. Jde o přírodu, kulturu, hospodářství apod. Objekt CR je nositelem nabídky. Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce CR. Cílové místo představuje středisko CR, region nebo stát jako cestovní cíl. Cílové místo musí mít vhodný přírodní a kulturní potenciál pro CR, který se označuje i jako primární nabídka. Prostředkem k dosažení tohoto cíle je různorodá infrastrukturní vybavenost, která se označuje jako sekundární nabídka (Hesková a kolektiv, 2006: 15).

2. 2. 3 Okolí systému cestovního ruchu

Ve své publikaci se Hesková a kolektiv (2006: 16) také zabývají **okolím** systému CR. Ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí nemá k cestovnímu ruchu výlučný vztah, ale CR více nebo méně ovlivňuje. Existuje zároveň i zpětná vazba.

2. 3 Rozmístění CR

V geografii cestovního ruchu Hrala (2001: 11-12) uvádí, že rozmístění CR se z ekonomického i geografického hlediska dělí na

- činitele, které stimulují vznik CR ve funkci poptávky a klasifikují se jako **selektivní (stimulační) faktory**,
- činitele, které vytvářejí **možnosti** pro jeho lokalizaci ve vztahu nabídky teritoria a klasifikují se jako **lokalizační podmínky**,
- činitele, které umožňují jeho faktickou realizaci a klasifikují se jako **realizační podmínky**.

Lokalizační podmínky CR mají ve vztahu k jeho rozvoji druhotný význam. Rozhodující postavení však zaujímá při konkrétní lokalizaci jeho realizace (Hrala, 2002:15-26).

- **Přírodní podmínky a atraktivita** mají ve vztahu k rozmístění CR význam, v tom, že jsou stacionární, do značné míry konstantní a uplatňují se zpravidla v plošně rozsáhlejších areálech.
 - Klimatické poměry
 - Hydrologické poměry
 - Reliéf a morfologické poměry
 - Rostlinstvo a živočišstvo
- **Společenské podmínky a atraktivita** uspokojují hlavně poptávku po poučení, vzdělání a zábavě. Charakteristickým rysem je územní koncentrace – převažuje bodové rozmístění.
- **Kulturněhistorické památky a atraktivita** mají mezi společenskými podmínkami a atraktivitami největší význam.
- **Kulturní zařízení, kulturní a jiné akce**
- **Sportovní a zábavní zařízení a akce**

Podle Hraly (2002: 27) mají **realizační** podmínky dominující postavení pro konečnou fázi uskutečňování různých forem CR: umožňují oblastí dosáhnout pomocí **dopravy** a využít je prostřednictvím **ubytovacích, stravovacích a jiných zařízení**.

2. 4 Typologie CR

Odborná literatura nejčastěji člení CR na:

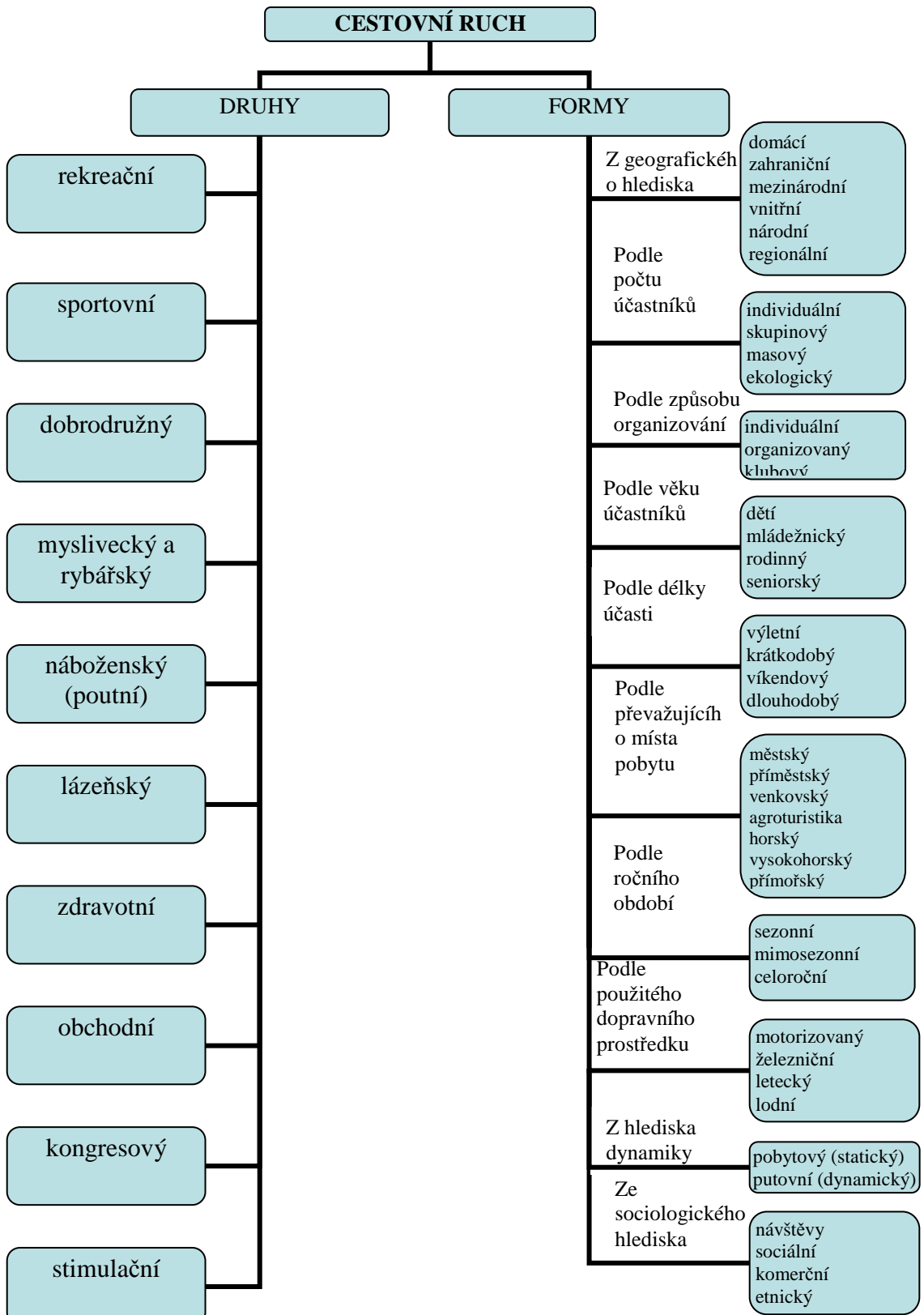
- formy CR, v nichž dominuje především hledisko motivů účasti na CR,
- druhy CR, které zohledňují převážně jevový průběh CR a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky.

V konkrétní praxi však dochází k prolínání obou těchto hledisek a navíc není mezi autory odborných publikací zcela jednota v tom, co je považováno za druh a co za formu CR. Např. česká a slovenská odborná literatura uplatňuje při vymezování forem a druhů CR zcela opačná hlediska než např. švýcarská a rakouská literatura. To,

co jedna skupina autorů považuje za formu cestovního ruchu, druhá skupina autorů považuje za druh CR a naopak (Indrová a kolektiv 2004: 17).

O druzích CR hovoříme tehdy, když za základ posuzování CR vezmeme motivaci jejich účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě. O formách CR mluvíme, když jako základ posuzování CR vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přináší (Hesková a kolektiv 2006: 21).

Diagram 2: Druhy a formy cestovního ruchu

Zdroj: Hesková a kolektiv, 2006: 21 - 22

Podrobnějším popisem jednotlivých druhů a forem CR se zabývala autorka bakalářské práce, která byla zaměřena na druhy a formy CR (Hájková, J.: Předpoklady rozvoje cestovního ruchu v oblasti Novohradska, 2009), a o kterou se tato práce opírá, proto zde nejsou více popsány.

Druhy cestovního ruchu podle Heskové a kolektivu (2006: 22-26)

Rekreační	Sportovní	Dobrodružný
Myslivecký a rybářský	Kulturní	Náboženský (poutní)
Lázeňský	Zdravotní	Obchodní
Kongresový	Stimulační	

Formy cestovního ruchu

1. Z geografického hlediska

Domácí CR představuje cestování a pobyt domácího obyvatelstva ve vlastní zemi.

Zahraniční CR je spojený s cestováním a pobytem rezidentů v zahraničí.

Mezinárodní CR tvoří aktivní a pasivní zahraniční CR několika států nebo regionů.

Vnitřní CR zahrnuje domácí CR a aktivní zahraniční CR.

Národním CR rozumíme domácí CR a pasivní zahraniční CR.

Regionální CR zahrnuje CR regionů a států jako cestovních celků.

2. Podle počtu účastníků

Individuální, masový a ekologický

3. Podle způsobu organizování

Individuálně, organizované cestování. Součástí organizovaného je **klubový CR**.

4. Podle věku účastníků

CR dětí určen dětem do 15 let, které se zúčastňují organizovaných pobytů a výletů bez účasti rodičů, avšak s jejich souhlasem.

Mládežnický CR je spojený s cestováním mladých lidí ve věku 15 až 25 let.

Rodinný CR je určen zejména mladým rodinám ve věku 25 až 44 let, kteří žijí jako manželské páry s dětmi.

5. Z hlediska délky účasti

Výletní - mimo místo trvalého bydliště, kratší než jeden den bez přenocování.

Krátkodobý CR nepřesahuje dvě až tři přenocování. Nejčastěji **víkendový**.

Dlouhodobý CR přesahuje tři až čtyři přenocování.

6. Podle převažujícího místa pobytu

Městský - zážitek z návštěvy města bez ohledu na to, jestli je pobyt spojený s přenocováním nebo bez přenocování. **Příměstský** – realizuje se krátkodobě (1 až 2 dny), nejčastěji přes víkend, v relativně krátké dopravní dostupnosti (40 až 50 km). **Venkovský** - soubor činností spojených s cestováním a pobytem ve venkovském prostředí. **Horský a vysokohorský** – soubor činností spojených s pobytem ve vhodném přírodním prostředí horských a vysokohorských středisek. **Přímořský** CR se koncentruje do přímořských letovisek

7. Podle ročního období

Hovoříme o sezonním, mimosezonním a celoročním CR.

8. Podle použitého dopravního prostředku

Motorizovaný, železniční, letecký, lodní

9. Z hlediska dynamiky

Pobytový a putovní

10. Ze sociologického hlediska

Návštěvy příbuzných a známých. V **sociálním** CR všechny nebo část nákladů hradí stát, zaměstnavatel, nadace apod. V případě úhrady plné výše nákladů z prostředků účastníků jde o **komerční** CR. **Etnický** CR zahrnuje cestování s motivem návštěvy původní vlasti návštěvníků nebo návštěvy zajímavých národností s cílem seznámit se a poznat jejich zvyky a způsob života.

2. 5 Vlivy cestovního ruchu

Pozitivní

- **Přínos v oblasti ochrany ŽP**
 - Příjmy ze vstupného do národních parků, jeskyň apod., které jsou použity na financování ochrany přírody.
 - Daně a poplatky – z rybářství, lovecký lístek, pronájem rekreačních zařízení apod., pomáhají financovat ochranu přírodních zdrojů.
 - Přispívá k uznání důležitosti ochrany životního prostředí veřejností a k výchově místních obyvatel k jeho ochraně.
 - vytváří pracovní příležitosti a tím může zabránit devastování přírodního prostředí místními obyvateli (například pytláčení, ilegální kácení lesů apod.).
- **Sociálně-kulturní**
 - Vytvářením pracovních míst a podporou sociálního rozvoje, přerozdělením příjmů, zmírňováním chudoby, což má za následek posilňování komunity v regionu.
 - Zvyšováním životního standardu místních obyvatel, kdy mohou využívat zařízení, vybudovaná pro návštěvníky regionu.
- **Ekonomické oblasti**
 - V zlepšení platební bilance státu prostřednictvím příjezdového cestovního ruchu (tzv. neviditelný export).
 - Prostřednictvím daní a poplatků, které zvyšují příjmy do místních i státního rozpočtu.
 - V oblasti podpory rozvoje malého a středního podnikání.
 - Ve zvyšování zaměstnanosti.

Negativní

- **Životní prostředí** - počet návštěvníků regionu překročí míru únosnosti a životní prostředí ztratí schopnost vypořádat se s nadměrným využíváním.
- **Sociálně-kulturní oblast** - změní se systém hodnot a chování místních obyvatel, čímž je ohrožen původní způsob života.

- **Ekonomická oblast** - dopady rozvoje cestovního ruchu se v regionu projevují prostřednictvím skrytých nákladů, které vznikají jako následek rozvoje cestovního ruchu, ekonomické závislosti lokální komunity na cestovním ruchu, sezónního charakteru práce, ekonomické krize, vzniku tzv. enklávového cestovního ruchu a vzniku turistických ghett (Organizace cestovního ruchu, 2004)

2. 6 Rozvoj CR

Začátek rozvoje moderního CR se obvykle datuje do období přelomu 19. a 20. století, kdy se CR začal formovat ve vyspělých krajinách jako odvětví společenské činnosti (Hesková a kolektiv, 2006: 9). Mezi hlavní příčiny vzniku CR můžeme řadit touhu po vzdělání, po poznání cizích krajů a zemí, zvyklostí lidí, potřebu navazování kontaktů, výměnu informací a v dnešní době zejména potřebu regenerace fyzických a duševních sil (Čertík a kolektiv, 2000: 29). Cestování je jedna z možných forem zotavení, představuje formu účelného využívání volného času, je součástí způsobu života obyvatelstva (Orieška, 1996: 3).

CR se stal v posledních desetiletích významným celosvětovým fenoménem, zejména jako důležitá součást tzv. průmyslu volného času. Jeho ekonomické, ekologické, sociální, politické, kulturní a mnohé další dopady jsou neoddiskutovatelnou součástí proměn dnešního světa (Foret a Foretová, 2001: 9).

Čertík a kolektiv (2000: 29) uvádějí, že hlavními předpoklady rozvoje CR v České republice jsou:

- rozmanité přírodní atraktivity
- bohaté kulturně-historické dědictví (v počtu hradů a zámků na počet obyvatele jsme na 1. místě v Evropě)
- termální minerální prameny pro lázeňství
- dobrá úroveň vzdělanosti obyvatelstva
- udržování lidových tradic
- odpovídající úroveň ubytovacích a stravovacích služeb
- zlepšující se životní prostředí

Shrneme-li však podstatné stránky CR v dostatečné míře všeobecnosti je nutno uvést alespoň tyto **základní rysy CR**:

- **dočasnost změny místa stálého bydliště** a dočasnost pobytu mimo něj
- **nevýdělečný charakter cesty a pobytu** (jsou obvykle realizovány ve volném čase)
- **vztahy mezi lidmi**, jež CR vyvolává (Indrová a kolektiv, 2004: 11).

2. 7 Udržitelný rozvoj

Definice udržitelného rozvoje z ČSN ISO 14050: Uspokojení potřeb současnosti bez ohrožení schopnosti budoucích generací uspokojovat jejich vlastní potřeby. V ČR byla pro realizaci udržitelného rozvoje založena v roce 2003 **Rada vlády pro udržitelný rozvoj**. Ve struktuře RVUR jsou výbory pro strategii a pro komunikaci a osm pracovních skupin. Pracovní skupina pro udržitelnou spotřebu a výrobu byla ustanovena 30.9.2003 a od svého prvního zasedání 19.11.2003 intenzivně pracuje na podkladech pro vytvoření desetiletého programového rámce podpory regionálních a národních iniciativ pro urychlení přechodu směrem k udržitelné spotřebě a výrobě. Strategie udržitelného rozvoje České republiky byla schválena usnesením vlády č.1242 ze dne 8.12.2004 (Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj, 2007).

Bangály, Píšek a kolektiv se přiklánějí k tomu, že udržitelný rozvoj je rozvoj, který poskytne každému základní environmentální, sociální a ekonomické služby, bez ohrožení ekologického a komunitního systém, na kterých tyto služby závisí (1998: 13).

2. 7. 1 Zásady udržitelného rozvoje:

- **Životní prostředí** – únosná kapacita našeho prostředí omezuje mnoho lidských činností, což především znamená, že musíme snižovat naši spotřebu zdrojů. Musíme se chovat tak, abychom mohli předat planetu příštím generacím v takém stavu, že její schopnost podporovat lidský život bude nepoškozena.
- **Odpovědnost vůči příštím generacím** – máme morální povinnost postarat se o to, aby příští generace nemusely omezit uspokojování svých potřeb.

- Kvalita života – blahobyt lidí má kromě sociální, kulturní, morální a duchovní dimenze také dimenzi materiální.
- Princip preventivního opatření – nejsme-li si jisti vlivem nějaké činnosti na životní prostředí, raději použijeme takové opatření, které nepříznivému dopadu zabrání, i kdyby se později měla prokázat zbytečnost takového opatření.
- Holistické myšlení – řešení komplexního problému udržitelnosti vyžaduje, aby všechny faktory, které k problému přispívají byly zahrnuty do řešení (Bangály, Píšek a kolektiv, 1998:15).

2. 7. 2 Principy udržitelného rozvoje

Mezi **základní principy udržitelného rozvoje** patří:

- propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí; řešení zohledňující pouze jednu nebo dvě z nich není dlouhodobě efektivní,
- dlouhodobá perspektiva – každé rozhodnutí je třeba zvažovat z hlediska dlouhodobých dopadů, je třeba strategicky plánovat,
- kapacita životního prostředí je omezená – nejenom jako zdroje surovin, látek a funkcí potřebných k životu, ale také jako prostoru pro odpady a znečištění všeho druhu,
- předběžná opatrnost – důsledky některých našich činností nejsou vždy známé
- prevence – je mnohem efektivnější než následné řešení dopadů
- kvalita života – má rozměr nejen materiální, ale také společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní a další, lidé mají přirozené právo na kvalitní život
- sociální spravedlnost – příležitosti i zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny,
- zohlednění vztahu „lokální – globální“ – činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na globální úrovni,
- vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost (či rovnosti práv), tj zabezpečení národnostní, rasové i jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé životní prostředí a sociální spravedlnost,

- demokratické procesy – zapojením veřejnosti již od počáteční fáze plánování vytváříme nejen objektivnější plány, ale také obecnou podporu pro jejich realizaci (Metodika pro místní Agendy 21 v České republice, 2003: 7-8).

2. 8 Trvale udržitelný rozvoj

Je takový rozvoj společnosti, kdy současná generace uspokojuje svoje potřeby tak, aby neomezila uspokojování potřeb budoucích generací.

Pojem trvale udržitelný rozvoj definovala Světová komise pro životní prostředí a rozvoj v roce 1987 jako odpověď na otázku jak se má lidská společnost dále rozvíjet, aby svým rozvojem sama sebe nepoškozovala.

V současné době se vypouští slovo „trvale“ a používá se jen spojení „udržitelný rozvoj“. Nejedná se o žádnou zásadní změnu, jde o ryze kosmetickou záležitost vyplývající z hledání nejužitečnějšího překladu. Anglický originál se nemění (Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj, 2007).

2. 9 Udržitelný cestovní ruch

Udržitelný CR

Udržitelný CR je definován v materiálech WTO (nyní UNWTO) jako: „takový CR, jenž uspokojuje potřeby současných cestovatelů a hostitelských regionů, zatímco jsou chráněny a zlepšovány jeho možnosti do budoucna. To si lze představit jako řízení všech zdrojů tak, že ekonomické, sociální a estetické potřeby jsou naplňovány, zatímco je udržována kulturní integrita, nezbytné ekologické procesy, biologická diverzita a systémy potřebné pro život“. Určitá řešení by mělo přinést vyžadování certifikace ubytovacích zařízení včetně kempů jako ekologicky šetrných ubytovacích zařízení podle environmentálního značení I typu (směrnice pro dané výrobní kategorie jsou už vypracovány, v ČR i v EU) a vyžadování EMS dle ISO 14001 nebo EMAS. Pro udržitelný turismus v chráněných oblastech, označovaný také jako ekoturismus, byla vypracována Evropská charta (Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj, 2007).

2. 10 Udržitelný rozvoj regionu cestovního ruchu

Udržitelný rozvoj regionu CR

Charakterizují Pásková a Zelenka (2002: 302) jako rozvoj turistického regionu, který je založen na takovém řízení všech zdrojů a aktivit CR, které vede k uspokojení současných a budoucích ekonomických, sociálních a zážitkových potřeb návštěvníků a rezidentů se zachováním kulturní integrity a biodiverzity, procesů a vazeb v ekosystémech a rozvíjení systému životních hodnot návštěvníků i obyvatel regionu.

2. 11 Trendy vývoje CR a jeho udržitelnost

Současný CR ve světě i v České republice lze charakterizovat mnoha neudržitelnými trendy:

- výrazným kvantitativním nárůstem počtu domácích i zahraničních návštěvníků
- významným a většinou neregulovaným růstem infrastruktury CR
- cestováním na větší vzdálenosti a geografickou expanzí CR
- nárůstem aktivit s výrazným environmentálním dopadem (off-road, sjezdové lyžování, autoturismus atd. (Udržitelný cestovní ruch, 2007).

2. 12 Směřování k udržitelnosti CR vyžaduje

- multioborový a holistický přístup
- dobrý management a marketing
- plánování
- propojení s dalšími ekonomickými aktivitami
- všestrannou komunikaci se všemi zájmovými skupinami
- využívání a rozpracování konceptů únosné kapacity a životního cyklu destinace atd. (Udržitelný cestovní ruch, 2007).

2. 13 Principy udržitelného CR

- 1) Přírodní a kulturní prostředí má svou vnitřní hodnotu a jeho ochrana je základem pro dlouhotrvající úspěch.
- 2) Vztah mezi turismem a prostředím, jak přírodním, tak také kulturním, musí být koncipován tak, aby byl dlouhodobě udržitelný.
- 3) Turismus může vylepšovat unikátní přírodní a kulturní prvky.
- 4) Turistické aktivity by měly plně respektovat a reflektovat přírodní prostředí.
- 5) Únosná kapacita prostředí by měla být hlavní úvahou při řízení ochrany přírodního a kulturního dědictví.
- 6) Mělo by být dosaženo vyváženosti mezi potřebami návštěvníků, prostředím a místními obyvateli.
- 7) Zapojení místních do procesu plánování udržitelného turismu je bazální pro harmonii mezi turismem a místním obyvatelstvem (Enviport, 2009).

2. 14 Podoby udržitelného CR

- Venkovská turistika – rekreační forma CR spojená s pobytem ve venkovském prostředí a se snahou účastníků maximálně pobývat ve volné přírodě (Čertík a kolektiv, 2000: 260).
- Agroturistika – dovolená na statku, pobyty na venkově na rodinných farmách, jejichž hlavní náplní je poznávání alternativního způsobu života v blízkém kontaktu s přírodou, přímá spoluúčast na zemědělských činnostech a aktivní odpočinek (Udržitelný cestovní ruch, 2007).
- Ekoagroturistika – jedná se o pobyty na zemědělských usedlostech a farmách, které se zabývají ekologicky vedeným zemědělstvím, poskytují pro účastníky takto vypěstované potraviny. Nemá masový charakter, nezatěžuje nadměrně ŽP a neohrožuje tradiční venkovský život (Čertík a kolektiv, 2000: 262)
- Ekoturistika – byla definována v roce 1991 Mezinárodní společností pro ekoturismus (The International Ecotourism Society, zkratka TIES) jako: odpovědné cestování ve vzdálených přírodních nebo chráněných či málo navštěvovaných oblastech, které nenarušuje tamní životní prostředí a přispívá

k pohodě místních obyvatel (Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj, 2007)

- Komunitní CR – jeho koncepce rozvoje vychází z potřeb a názorů hostitelské komunity. Jeho nabídka je založena na aktivitách místních obyvatel, tradicích, zvycích, kultuře, místních řemesel a jeho realizace vychází z místní ekonomické struktury a suprastruktury (Pásková a Zelenka, 2002: 141).

2. 15 Strategie udržitelného rozvoje ČR

Udržitelný rozvoj vychází z klasické a široce přijaté definice Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj z r. 1987. Cílem je takový rozvoj, který zajistí rovnováhu mezi třemi základními pilíři: sociálním, ekonomickým a environmentálním. Podstatou udržitelnosti je naplnění tří základních cílů:

- sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech,
- účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů a
- udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

Strategie udržitelného rozvoje není neměnným dokumentem. Je historicky podmíněna a v průběhu času se bude rozvíjet, doplňovat a měnit. Její základní role je včas upozornit na existující a potenciální problémy, jež by mohly ohrozit přechod ČR k udržitelnému rozvoji, a iniciovat opatření, jak těmto hrozbám předejít nebo alespoň zmírnit jejich dopad a co nejefektivněji řešit jejich eventuální důsledky (Strategie udržitelného rozvoje České republiky, 2005:11).

2. 16 Agenda 21

Agenda 21 je dokumentem OSN, který zpracovává principy udržitelného rozvoje v globálním měřítku do jednotlivých problémových oblastí. Tento dokument byl přijat v roce 1992 účastníky Konference OSN o životním prostředí a rozvoji, která se konala v brazilském Rio de Janeiru.

Agenda je slovo latinského původu znamená program nebo také seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo cíle. Číslo 21 odkazuje na 21. století a s ním spojené problémy, které lidstvo bude muset v zájmu přežití řešit.

Znamená program pro 21. století, ukazující cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě. Je komplexním návodem globálních akcí, které mohou poznamenat nebo ovlivnit přechod na udržitelný rozvoj. Je koncepční podklad pro vytvoření **místní agendy** (Metodika pro místní Agendy 21 v České republice, 2003: 6).

Tento dokument, který získal mezinárodní konsensus přijalo 182 vlád na Summitu Země 14. června 1992. Poskytuje detailní program zabezpečení udržitelného vývoje této planety od nynějška až do 21. století. Identifikuje ekologické a vývojové jevy, které hrozí způsobit ekonomickou a ekologickou katastrofu a předkládá strategii přechodu k praxi udržitelnějšího vývoje. Tento dokument aplikuje Agendu 21 do podmínek ČR. Analyzuje strategickou a ekonomickou důležitost ČR a dokazuje, že je mnohem prospěšnější udržet celý průmysl v mezích rozumného vývoje, než se jen jednoduše zaměřovat na ekoturistiku (COT, 2010).

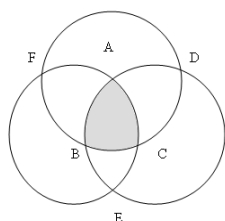
2. 16. 1 Místní agenda

Místní agenda je programem rozvoje obce, regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. To znamená strategický plán, který propojuje ekonomické a sociální aspekty s oblastí životního prostředí a je vytvářen ve spolupráci s veřejností. MA21 zohledňuje konkrétní místní problémy. Je to proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v určitém území. Hledá řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství, takže odráží také jejich potřeby (Metodika pro místní Agendy 21 v České republice, 2003: 14-15).

2. 16. 2 Agenda 21 a lokální udržitelnost

Chceme-li dosáhnout udržitelnost na globální úrovni, musíme začít na úrovni místní. Vyzývá zároveň k spravedlivému rozdělování užitků mezi občany dlouhodobě udržovat tyto užitky pro všechny sociální skupiny. Toho se dá docílit zabráněním plýtvání ekologického bohatství a degradaci ekosystémů ekonomickými činnostmi.

Diagram 3: znázornění vzájemné souvislosti mezi třemi druhy rozvoje na komunitní úrovni

Zdroj: Bangály, Píšek a kolektiv, 1998: 12

Horní kružnice = Ekonomický rozvoj – cíle:

- udržitelný ekonomický růst, maximalizace soukromého zisku, rozšiřování trhu,

Pravá kružnice = Ekologický rozvoj – cíle:

- respektovat únosnou kapacitu prostředí, zachování a recyklace zdrojů, snížení plýtvání

Levá kružnice = Komunitní rozvoj – cíle:

- zvyšování místní soběstačnosti, zajistit uspokojení základních lidských potřeb, zvyšování rovnoprávnosti, zajistit možnost účastnit se rozhodování a zvyšování odpovědnosti.

Z obrázku je vidět, že podmínky udržitelného rozvoje jsou splněny jen v úseku ABC, kde se všechny tři kruhy vzájemně prolínají. V úseku ACD můžeme hovořit o ochránářství. V úseku BCE je patrný sklon k ekologii. Z obrázku je také patrné, že čím větší bude plocha ABC, tím více se bude komunita blížit k udržitelnému rozvoji. Udržitelný rozvoj je proto chápán jako proces, který se snaží najít rovnováhu mezi těmito třemi procesy. Implementace strategií udržitelného rozvoje vyžaduje vyjednávání mezi skupinami, které jsou do tohoto procesu zapojeny. Jakmile je vypracován akční plán, pak každá z těchto skupin musí nést odpovědnost za realizaci jednotlivých prvků tohoto plánu (Bangály, Píšek a kolektiv, 1998:11-12).

2. 17 Životní prostředí

Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí vysvětluje, že životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda,

horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie (Energetický Informační Systém, 2006).

2. 18 Marketing a management

Kotler (1998: 23) říká, že marketing byl definován různými způsoby, ale nejvíce vyhovuje tato definice:

Marketing je společenský a řídicí proces, kterým jednotlivci a skupiny získávají to, co potřebují, prostřednictvím tvorby, nabídky a směny hodnotných produktů s ostatními.

Zmiňuje se také o marketingovém managementu (1998: 28) a uvádí, že **management** je procesem plánování a provádění koncepce, tvorby cen, propagace a distribuce myšlenek, zboží a služeb s cílem vytvářet směny, které uspokojí cíle jednotlivce a organizaci.

Čertík a kolektiv (2000: 55) prohlašují, že marketing je všeprostupující fenomén současné doby. Zmiňují také nejznámější a nejužívanější definici marketingu schválenou Americkou marketingovou asociací: marketing je procesem plánování, provádění koncepce, tvorby cen, propagace a distribuce myšlenek, zboží a služeb s cílem vytvářet směny, které uspokojují cíle jednotlivce.

Horner a Swarbrooke (2003: 403) uvádějí, že marketing CR může přispět nejen k rozvoji trvale udržitelného CR, ale také sehrát životně důležitou roli pro trvale udržitelnou budoucnost venkovských oblastí.

2. 18. 1 Marketingový mix

Kotler (1998: 94) popisuje, že marketingový mix je soubor marketingových nástrojů, které firma používá k tomu, aby dosáhla marketingových cílů na cílovém trhu.

V Základech ekonomiky cestovního ruchu Petrů (1999: 81) tvrdí, že marketingový mix je tvořen souhrnem činitelů, které spolu s určením cílových trhů vytvářejí marketingovou strategii firmy. Základní faktory marketingového mixu jsou čtyři a obvykle jsou označovány jako „4P“, což odráží původní anglickou terminologii:

- výrobek, služba (product),
- cena (price),

- podpora prodej (promotion),
- umístění na trhu (place).

V oblasti CR k těmto faktorům přistupují ještě další čtyři (celkem tedy osm faktorů, resp. „8P“), a to:

- lidé (people),
- kompletace služeb (package),
- vytváření programů (programming),
- spolupráce (partnership).

Produkt je cokoliv, co může být nabízeno na trhu k uspokojení potřeb nebo přání. Produkty nabízené na trhu zahrnují materiální věci, služby, osoby, místa, organizace a myšlenky (Kotler, 1998: 380).

Každá organizace v oboru CR má svůj vlastní produktový mix (výrobků – služeb), tvořící nabídku (Hesková a kolektiv, 2006: 141).

Cena obecně představuje množství peněžních jednotek požadovaných za produkt (Foret a Foretová, 2001: 69). Hesková a kolektiv (2006: 142) chápou cenu a cenovou tvorbu jako finální část marketingového mixu. Je přímým determinantem rentability a přitahuje nebo odrazuje zákazníky.

Propagace je jeden z marketingových nástrojů, který slouží pro podporu prodeje a marketingovou komunikaci se stávajícími i potenciálními zákazníky. Součástí propagace je reklama, vztahy s veřejností, osobní prodej, interní reklama, publicita. Specificky v CR je kladen důraz na zážitek a emociální stránku, spolehlivost, neobvyklost nebo odlišnost nabídky (Pásková a Zelenka, 2002: 227).

Místo, další klíčový nástroj marketingového mixu, představuje různé aktivity, které firma vyvíjí, aby činila produkt snadno dostupným a dosažitelným pro cílové zákazníky (Kotler, 1998: 94)

Lidé, tato část marketingového mixu je velmi významná pro všechny obory CR. Člověk vystupuje ve dvou podobách, a to jako zaměstnanec a jako zákazník (Hesková a kolektiv, 2006: 146).

Kompletace služeb (package), pod pojmem „balíček“ v marketingovém mixu CR rozumíme něco víc než jen obvyklou kompenzaci předplaceného stravování při odjezdu z rekreace.

Abychom zvýšili zajímavost a případně vytvořili něco jedinečného, musíme svoji nabídku pojmout jako komplex služeb, v němž se vzájemně doplňují, rozšiřují a posilují jednotlivé body. Jedná se o komplex služeb, který vzniká ze spolupráce a partnerství více organizací, které své dobré služby (například neobvyklý způsob dopravy, nevšední ubytování, nezvyklou stravu a pohoštění, jedinečný kulturní program, nápadité rozloučení atd.) prezentují společně. Balíček znamená pro klienta možnost výběru. Nesnažíme se mu vnutit právě jen jedno místo, jeden hotel či jedno muzeum. Nabízíme celý komplex možností svobodné volby, komplex, s jehož pomocí si můžeme vytvořit program pro víkendové či týdenní putování a který jej ponouká vrátit se znovu a využít další nabízené možnosti (Foret a Foretová, 2001: 72).

Vytváření programů (programming), úzce navazuje na tvorbu balíku služeb. Nástroje jsou podobné, mají za cíl vyvolat zájem o mimosezonní období u zákazníků, kdy účastníkům ve střediscích CR je poskytován další servis. Ne vždy je program vázán na balík služeb (Hesková a kolektiv, 2006: 147)

Spolupráce, v produktech CR bez vzájemné spolupráce organizací by nebylo možné realizovat některé typy produktů na trhu. Horizontální spolupráce firem představuje spolupráci ve stejné úrovni logistického pohybu produktů v určité oblasti. Cílem je zvýšit atraktivitu místa realizace služeb, zvýšit prodej, případně snížit náklady. Vertikální kooperace sleduje logistický pohyb produktů na principu dodavatel – odběratel. Příkladem je franchising (Hesková a kolektiv, 2006: 146).

2. 18. 2 Marketingový výzkum

Horner a Swarbrooke (2003: 294-295) si stojí za tím, že dobrý marketingový výzkum může prospět marketingu destinace ve třech směrech:

- Pomáhá marketingové agentuře pracovat efektivněji.
- Pomáhá soukromým podnikům lépe propracovat marketing z hlediska produktu, ceny, místa a propagace.

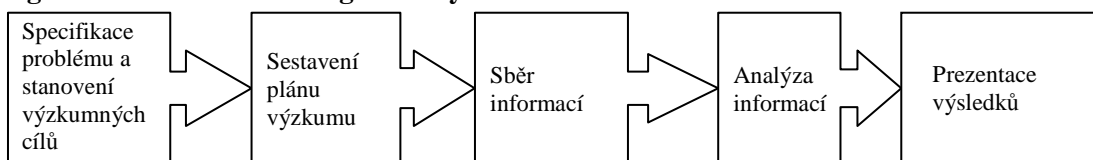
- Může pomoci přesvědčit podnikatele, aby investovali do nových projektů v dané destinaci. K tomu jsou třeba podrobné a spolehlivé údaje z výzkumu trhu.

Existují dva typy marketingového výzkumu:

- kvantitativní: počty návštěvníků, kdy přijeli, odkud přijeli, co dělají v destinaci, kolik utratí a tak dále;
- kvalitativní: proč přijeli do destinace a jejich názory na různé stránky destinace.

Kotler (1998: 111) popisuje marketingový výzkum jako systematické určování, shromažďování, analyzování a vyhodnocování informací týkající se určitého problému, před kterým firma stojí. Znázorňuje následující proces marketingového výzkumu.

Diagram 4: Proces marketingového výzkumu

Zdroj: Kotler, 1998: 113

2. 18. 3 Destinace cestovního ruchu

Podle UNWTO představuje destinace CR místo s atraktivitami a s nimi spojenými zařízeními a službami CR, které si účastník CR nebo skupina vybírá pro svou návštěvu a které poskytovatelé přinášejí na trh (Organizace cestovního ruchu, 2004).

Jakubíková (2009:37) uvádí definici destinace podle Palatkové jako svazek různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál CR (atraktivitu), místa nebo oblasti. Destinaci CR lze pokládat:

- za jeden komplexní produkt, který je složen z mnoha produktů
- za kolektivního výrobce. Destinace jako výrobce musí být řízena stejně jako kterýkoliv podnik či organizace. Řízení destinace spočívá v koordinaci a kooperaci činností jednotlivých podnikatelských a nepodnikatelských subjektů.

2. 18. 4 Destinační management a marketing

Význam CR je v poslední době stále více spojován s přímým rozvojem regionů. Jednou z nových disciplín, které mohou nastartovat regionální rozvoj, je destinační management a marketing. Destinační management a marketing představuje soubor činností ve vybraných úrovních řízení a koordinace, strategického plánování, různých forem spolupráce na bázi mikroregionů a regionů, využívání podpůrných fondů. CR v mnoha destinacích představuje nosný prvek rozvoje nebo jeden z jeho významných prvků (Hesková a kolektiv, 2006: 152).

Marketing destinace CR je proces sladění zdrojů destinace s potřebami trhu. Marketing destinace CR obsahuje analýzu místa plánování, organizování, řízení a kontrolu strategií na vymezení lokalit a směřuje hlavně k silným stránkám konkurenční pozice současných míst v mezinárodním souboji o atraktivní cílové skupiny. V marketingu destinace CR je kladen důraz na podporu komunikace mezi stranou nabídky a poptávky, na spolupráci mezi aktéry územního rozvoje z veřejného a soukromého sektoru, orientaci na potřeby návštěvníků – turistů, občanů, podnikatelů, vytváření společné územní identity, pozitivní očekávání a aktivní tržní podnikatelský přístup k lokálnímu a regionálnímu rozvoji (Jakubíková, 2009: 38).

2. 18. 5 Region cestovního ruchu

Region CR je přirozený celek, který má z hlediska podmínek rozvoje CR společné charakteristické vlastnosti, kterými se odlišuje od sousedních území. Zároveň musí splňovat tři předpoklady:

- primární nabídku musí mít v takovém množství a kvalitě, že je přitažlivá a vyvolává návštěvnost,
- komunikační dostupnost, která umožňuje přístup do území a pohyb za atraktivitami CR,
- infrastrukturní vybavenost, která umožňuje pobyt v území a využívání jeho atraktivit (Hesková a kolektiv, 2006: 16).

3 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

3. 1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je prostřednictvím analýzy zjistit aktuální stav cestovního ruchu v oblasti Novohradska a zhodnocení jeho udržitelnosti. Součástí je komparace dříve zjištěného stavu cestovního ruchu, který byl monitorován v bakalářské práci, v analýze předpokladů rozvoje cestovního ruchu v roce 2008, s nově zjištěným stavem v téže destinaci v roce 2010.

Vedlejším cílem je příprava vhodného produktu pro zajištění udržitelnosti cestovního ruchu, který je představován Vandrovní knihou. Dalším vedlejším cílem je zformulování možných návrhů a doporučení vyplývajících především z výsledků dotazníkového šetření a inovací pro zlepšení stávající situace.

3. 2 Pracovní hypotézy

Hypotézy jsou vyslovením předpokladů o povaze zjišťovaných vztahů. Představují formulaci, resp. strukturu jednotlivých alternativ odpovědí na otázky výzkumu. Důležité je slovo odpovědi, protože tím je dána podoba hypotéz, které nejsou otázkami, ale jsou tvrzeními (Kozel, 2005: 74).

Na základě stanovených cílů budou vyhodnoceny hypotézy jejich potvrzením či vyvrácením. Prvním stanoveným cílem je analýza aktuálního stavu cestovního ruchu a zhodnocení jeho udržitelnosti. Zvolenými hypotézami jsou:

Hypotéza 1. 1: Návštěvníci nejsou lhostejní k ochraně životního prostředí (environmentální pilíř)

Hypotéza 1. 2: Výdaje účastníků cestovního ruchu se snížily (ekonomický pilíř)

Hypotéza 1. 3: Úroveň personálu ve službách cestovního ruchu je vnímána pozitivně. (sociální pilíř)

Druhým cílem je vytvoření vhodného produktového balíčku pro danou oblast, který by uspokojil co nejlépe požadavky návštěvníků po všech stránkách.

Hypotéza 2. 1: Hlavním účelem návštěvy Novohradska je poznávání

Hypotéza 2. 2: Novohradsko je navštěvováno především účastníky cestovního ruchu přicházejícími z Jihočeského kraje.

4 METODIKA

V diplomové práci byl použit následující metodický postup, který se skládá z části analytické, syntetické a aplikační.

Pro zpracování **analytické části** bylo zapotřebí ať už studium odborné literatury a pramenů především z oblasti cestovního ruchu a marketingu, tak publikací, které znázorňují, charakterizují a přibližují toto území. Týká se to zejména map, webových stránek měst ležících v oblasti, stránek Ministerstva pro místní rozvoj nebo například Ministerstva vnitra a mnoho dalších. Zapotřebí bylo využití primárních i sekundárních zdrojů. Poznatky byly využity při tvorbě literární rešerše, situační analýzy i sestavení dotazníku. V případě **primárních zdrojů** jde o terénní šetření v podobě dotazování náhodně vybraných osob ve zkoumaném území. Pro získání **sekundárních dat** bylo čerpáno z již zveřejněných informací. Ty představují především informace z knih zabývajících se cestovním ruchem, marketingem, managementem a zkoumaným územím.

Syntetická část zahrnuje vyhodnocení terénního šetření v podobě komentářů, grafického znázornění či shrnutí do tabulek. Rozbor oblasti se uskutečnil prostřednictvím situační analýzy, sestavení dotazníků, jejich testováním a následným provedením terénního šetření. S ohledem na výsledky dotazníkového šetření a situační analýzy došlo k vyhodnocení hypotéz. Další podněty byly získány pozorováním.

Aplikační část zahrnuje návrhy pro zajištění udržitelnosti, zlepšení současné situace ve zkoumané oblasti a možná doporučení, která by mohla vést ke zlepšení situace. Součástí je také návrh produktu Vandrovní knihy sestavený pro účely udržitelnosti cestovního ruchu, zvýšení atraktivity území, rozložení návštěvnosti během celého roku a opakovaným návštěvám. Tato část vznikla na základě zjištěných informací z terénního šetření a situační analýzy.

5 SITUAČNÍ ANALÝZA

5.1 Územně správní členění České republiky

V České republice existuje dvoustupňový systém územní veřejné správy. Podle čl. 99 Ústavy České republiky se Česká republika člení na

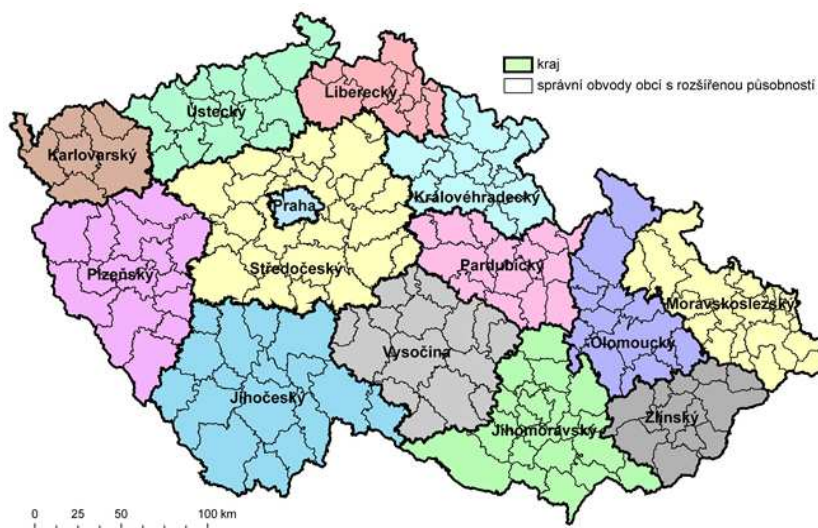
- **obce**, které jsou **základními územními samosprávnými celky**,
- a **kraje**, které jsou **vyššími územními samosprávnými celky**.

V České republice byl zvolen tzv. **spojený model veřejné správy**, tzn. že obce a kraje vykonávají vedle samostatných působností také státní správu v přenesené působnosti.

Vyšší územní samosprávné celky - celkem bylo ustanoveno 14 samosprávných krajů (včetně území hlavního města Prahy). Kraje jsou vymezeny územím okresů.

Základní územní samosprávné celky (obce) - K 1. 1. 2010 existovalo na území ČR 6245 obcí. Obce se od sebe liší rozsahem výkonu státní správy. Vedle obcí se **základním rozsahem přenesené působnosti** (obce I. stupně - do této skupiny patří všech 6245 obcí) rozlišujeme **obce s pověřeným obecním úřadem** (obce II. stupně) a **obce s rozšířenou působností** (obce III. stupně). Jedná se o obce, u nichž vedle základního rozsahu přenesené působnosti existuje ještě výkon části přenesené působnosti pro obce patřící do jejich správního obvodu. V současnosti evidujeme 388 obcí II. stupně a 205 obcí III. stupně (Ministerstvo vnitra České republiky, 2011).

Mapa 1: Územně správní členění České republiky

<http://www.mvcr.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?physid=120698&docname=usc.jpg>, 14.4.2011

5. 2 Členění České republiky v oblasti cestovního ruchu

Klasifikace NUTS byla zavedena Statistickým úřadem Evropských společenství – Eurostat ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek. Konstrukce klasifikace vycházela z jednotných metodických principů Eurostatu s přihlédnutím k administrativnímu uspořádání konkrétního státu. Důvodem stanovení NUTS je, aby jednotlivé regiony/úrovně byly navzájem porovnatelné.

Dnem 1. ledna 2000 vstoupila v ČR v platnost Klasifikace územních statistických jednotek CZ-NUTS, která nahradila do té doby platný číselník krajů a okresů a zavedla systém klasifikace územních statistických jednotek používaných v zemích EU. Hlavním důvodem pro zavedení společné evropské klasifikace je snaha o získávání zejména ekonomických informací o území na srovnatelné bázi.

Územní jednotky NUTS v ČR pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU se vymezují takto:

územní jednotka NUTS I – je tvořena územím celé ČR,

územní jednotka NUTS II – sdružené kraje,

územní jednotka NUTS III – kraje,

územní jednotka NUTS IV – okresy,

územní jednotka NUTS V – obce.

Regiony soudržnosti NUTS II

Jsou hlavní územní statistické jednotky, které využívají strukturální fondy. Jsou tvořeny jedním až třemi kraji, tzn. jednou až třemi jednotkami NUTS III.. Byly vytvořeny pro potřeby spojené s koordinací a realizací politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Tabulka 1: Přehled NUTS II a NUTS III v ČR

Hlavní město Praha	Hlavní město Praha
Střední Čechy	Střední Čechy
Severozápad	Ústecký • Karlovarský
Jihozápad	Píseňský • Jihočeský
Severovýchod	Liberecký • Královehradecký • Pardubický
Jihovýchod	Vysočina • Jihomoravský
Střední Morava	Olomoucký • Zlínský
Moravskoslezsko	Moravskoslezský

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2011

Regiony NUTS III – kraje

I pro oblast CR se ČR člení na regiony, které jsou totožné s kraji, tzn. s NUTS III. ČR je tedy rozdělena do 14 regionů, jejichž účelem je v oblasti CR především propagace svého turistického potenciálu v zahraničí, vydávání propagačních tiskovin a prezentace na výstavách a veletrzích (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2011).

Mapa 2: Skladba 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

Zdroj: http://www.businessinfo.cz/files/images/070502_obrazek01.jpg, 14. 4. 2011

Turistické regiony a oblasti

CR je vystaven tvrdé mezinárodní a regionální konkurenci, která klade vysoké nároky na kvalitní, komplexní a atraktivní nabídku země. Splnění tohoto cíle předpokládá vytvoření ucelené a dostatečně atraktivní turistické nabídky, jejíž základem jsou turistické regiony. Ty jsou definovány jako území, pro něj je typický určitý druh CR, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů. Základem pro uplatnění turistického regionu na trhu je existence turistických produktů.

Turistické regiony většinou nekorespondují s územněsprávním členěním státu, protože turista se primárně nezajímá o administrativní hranice, ale o určité kompaktní území poskytující možnosti provozování specifických aktivit pro daný turistický region.

Pro vymezování turistických regionů a oblastí je třeba reálně analyzovat kapacity a výkony ubytovacích zařízení, druhy pozemků, velkoplošná chráněná území, ale i územní rozpočty, zaměstnanost, vybavenost obcí atp (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2011).

Mapa 2: Turistické regiony České Republiky

Zdroj: http://www.czechtourism.cz/files/kov/29_01_10_mapa_turistickych_regionu_cr.jpg, 14. 4. 2011

5. 3 Jihočeský kraj

Jihočeský kraj je zemědělskou oblastí s dlouhou tradicí rybníkářství, lesnictví a dřevařského průmyslu. Od začátku 20. století se zde uplatňuje i průmyslová výroba a zpracovatelská činnost. Větší část kraje leží na jihu republiky a část na Moravě.

Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Spolkovou republikou Německo, dále sousedí s kraji Plzeňským, Středočeským, krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní přeshraniční spolupráce ve výrobní oblasti i v oblasti služeb spolu s rozvojem ČR, kde je využívána celková atraktivita kraje s méně narušenou přírodou a množstvím kulturních památek (businessinfo.cz, 11.5.2011).

Z geografického pohledu je Jihočeský kraj tvořen Jihočeskou kotlinou s Třeboňskou a Českobudějovickou pánví, které tvoří pomyslný střed. Okolo se rozprostírá Šumava s výběžkem Brd, Středočeská žulová vrchovina, Českomoravská vrchovina a Novohradské hory.

Rozlohou 10 057 km² představuje kraj 12,8 % z celé České republiky. Přičemž jde o kraj, který má nejmenší hustotu zalidnění v celé ČR.

Převážná část území leží v nadmořské výšce 400 - 600 m, s čímž souvisejí poněkud drsnější klimatické podmínky. Lesy zabírají více než jednu třetinu plochy a jsou významným přírodním bohatstvím. Těží se zde šterkopísek, stavební kamen, cihlářská hlína a keramické jíly, vápenec a grafit. Díky své výhodné poloze na dopravní ose sever-jih, tudy procházejí důležité mezinárodní silnice, severojižní železniční koridor, evropské cyklistické a turistické stezky.

V kraji je zaznamenávána stále se zvyšující intenzita dopravy, zejména silniční. V železniční dopravě sice přes jeho území nevedou hlavní železniční koridory, přesto je zde několik důležitých uzlů. Mezi zajímavosti jižních Čech patří zbytky koněspřežní železnice (první na evropské pevnině), spojující město České Budějovice s hornorakouským Lincem (businessinfo.cz, 11.5.2011).

Průmysl se koncentruje na Českobudějovicku, Tábořsku a Strakonicku. Převažuje výroba potravin a nápojů, dopravních prostředků, strojů a zařízení, textilní a oděvní. Zastoupen je i sklářský průmysl díky nalezištím křemene. Energetickým centrem se stala jaderná elektrárna Temelín.

V zemědělství dominuje pěstování obilovin, olejnin (řepka olejka) a brambor a ovoce (třešně, švestky, jablka). Z živočišné výroby je zastoupen chov skotu, prasat a drůbeže a tradiční chov ryb.

Nejdelší řekou v Jihočeském kraji je Vltava, za ní následuje Lužnice, Otava, Blanice, Malše, Nežárka, Lomnice, Stropnice, Skalice a Volyňka. V tomto kraji se nachází vodní nádrže Lipno, Orlík, Hněvkovice, Římov, Husinec, Landštejn, Lipno II, které slouží jako vyrovnávací nádrž odtoků z elektrárny na přehradě Lipno. Jordán, Soběnov, Humenice a Kořensko.

K největším rybníkům podle rozlohy se řadí Rožmberk. Až na desátém místě je rybník Svět. Známý je také Bezdrev či rybník Dvořiště.

Šumava je považována za chráněnou krajinnou oblast a její jádro jako národní park. Je také součástí biosférické rezervace Šumava – Bavorský les. CHKO Třeboňsko najdeme v okrese Jindřichův Hradec. Dalšími jsou CHKO Blanský les převážně v okrese Český Krumlov a Přírodní park Novohradské hory.

Jihočeský kraj je tvořen okresy České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor.

Bezprostřední sousedství mikroregionu s Českým Krumlovem vytváří rovněž dobré předpoklady návštěvnosti. Na severozápadě mikroregion vymezuje přílehlá Českobudějovická pánev, která je tradičně cílem letní dlouhodobé rekreace domácích i zahraničních turistů. Pro českobudějovickou aglomeraci bylo Novohradsko vždy významným rekreačním zázemím celoroční krátkodobé rekreace s převládající orientací na chalupářství a chataření. Na severovýchodě a východě ohraničuje Novohradsko Třeboňská pánev. Hranice s rakouským spolkovým státem Horní Rakousko přináší potenciál poptávky zahraniční klientely vycházející z historických vazeb Rakušanů s tímto krajem (Kolektiv autorů, 2006: 775).

5. 4 Novohradsko

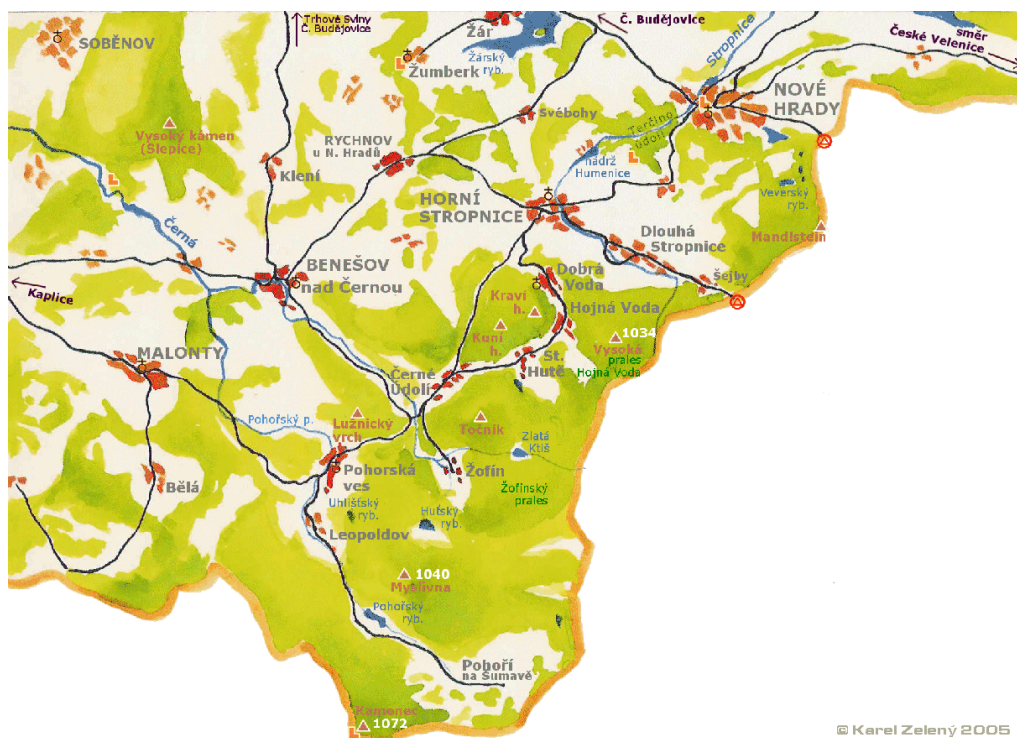
Území zahrnuje Novohradské hory a Novohradské podhůří. Zatímco oblast Novohradských hor je poměrně malá, Novohradské podhůří (včetně Slepíčích hor) na severu dosahuje až do blízkosti Českých Budějovic, na západě se místy dotýká Vltavy a na východě sousedí s Třeboňskou pánví. Celková rozloha vymezené oblasti je větší než tisíc čtverečních kilometrů. Do dnešních časů Novohradské hory často ještě splývají se Šumavou. Městečko, dnes již bohužel jen bývalé, které leželo nejhluběji v novohradských lesích a rašeliništích, se ke zmatku turistů nazývá Pohoří na Šumavě. Rožmberkové a Buquoyové byly rody, které zanechaly stopu v novohradské krajině (rybníční soustava, Tereziino údolí, úprava toků a další). Buquoyové se navíc založením Žofínské obory zasloužili i o první výrazný čin v ochraně přírody nejen u nás, ale i na celém kontinentě. Oblast Novohradských hor a Novohradského podhůří dodnes není příliš zasažena průmyslem. Rozvíjelo se zde hlavně dřevařství a hamernictví a v určitém období i jedinečné buquoyské sklářství, jehož přínosem je objev (dnes již zapomenutý) dvou druhů skel – černého a červeného hyalitu.

Mimořádnými technickými památkami jsou buquoyská plavební soustava a místy zachovaná trať koňské železnice – první na evropském kontinentě. Centrem oblasti jsou Nové Hrady s pozoruhodným hradem, historickým náměstím, klášteřem a zámekem, k dalším významným střediskům patří Trhové Sviny a Kaplice, ale i řada dalších městeček (Kolektiv autorů, 2006: předmluva).

Region české strany Novohradských hor a Novohradského podhůří je vymezeno po linii sídel Dolní Drkolná – Rybník – Přibyslav – Bočkov – Výjezda – Střítež – Dolní Pláně – Zubčice – Malčice – Chabičovice – Přísečná – Srnín – Zlatá Koruna – Třísov – Kroclov – Vrábče – Lipí – Boršov nad Vltavou – Včelná – Nová ves u Českých Budějovic – Ledenice – Borovany – Trhové Sviny – Bukvice – Olejnice – Buková – Nové Hrady – Majolice – České Velenice (Kolektiv autorů, 2006: 17).

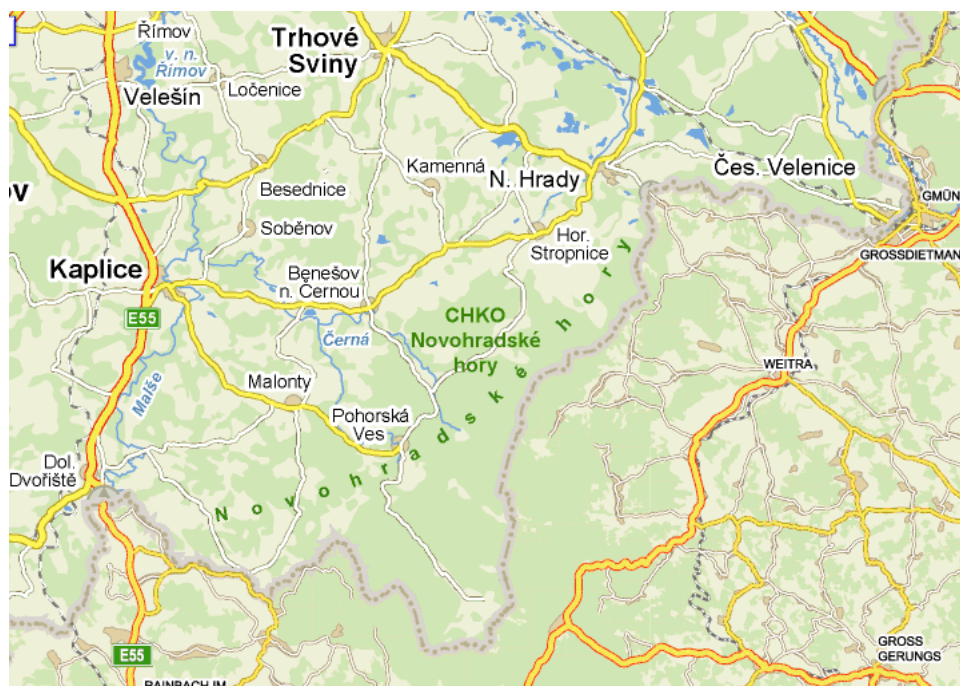
Novohradské hory mají výhodnou geografickou polohu, která je klíčovým atributem v dalším rozvoji jejich CR. Všechna přilehlá sousední území jsou tradičními turistickými oblastmi s vysokou frekvencí domácího i mezinárodního CR, která mohou významně ovlivňovat i návštěvnost sledovaného mikroregionu (Kolektiv autorů, 2006: 775).

Mapa 3: Orientační mapa Novohradských hor

Zdroj: <http://www.novohradky.info/mapy/mapa-orientacni.gif>, 13. 4. 2011

Mapa 4: Oblast Novohradských hor

Zdroj: www.mapy.cz, 28. 1. 2009

Neobvykle málo porušená příroda, mohutné lesy, rybníky a potoky s průzračnou vodou, rašeliniště, skalní útvary a jiné přírodní zajímavosti, řada stavebních památek a pohnutá historie, to je nenapodobitelný soubor atrakcí, který se návštěvníkům nabízí. Novohradsko je kraj půvabně drsný, klidný a zadumaný (Kroupa, 2006: 15).

Oblast Novohradských hor najdeme na jihu Čech, ale sahá až za hranice naší republiky směrem do Rakouska. Kvůli minulosti a své příhraniční poloze toto území nebylo moc navštěvované, což na druhou stranu ovlivnilo dnešní neporušenost přírody. Má výhodnou příhraniční polohu, která umožňuje spolupracovat se zahraničím.

Teprve po "sametové" revoluci 1989 se s odstraněním politické i drátěné hradby otevřel přístup do této krásné oblasti, jejíž příroda byla snad právě kvůli zmíněným drátům zachována panenská a nedotčená naší vše devastující civilizací. Bohužel z tohoto kraje, dříve převážně s německým obyvatelstvem, vymizel i život a převážná většina vesnic a samot vzala za své (Jan Braum – osobní stránky, 11.5. 2011).

Dominantou, jak už název sám napovídá, jsou Novohradské hory. Některé vrcholy přesahují 1000 metrů nad mořem. Novohradsko se může pyšnit krásnou, čistou

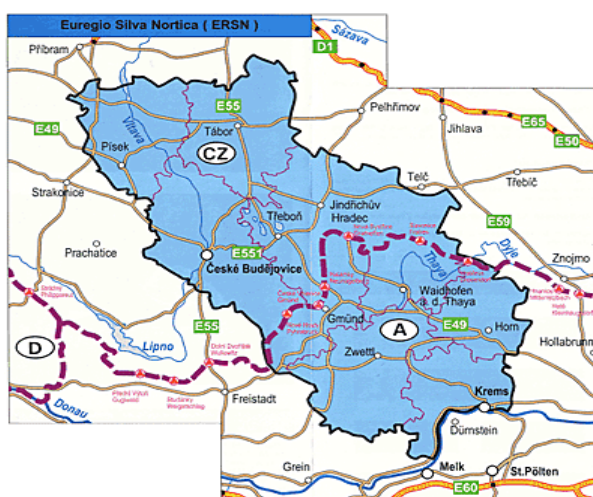
a nenarušenou přírodou, která patří k nejzachovalejší v celé České republice. Navíc je vhodná pro lidi, které trpí dýchacími potížemi, díky alpskému větru. V minulosti bylo Novohradsko považováno za léčebnou oblast. O této skutečnosti vypovídá přítomnost Tereziňských lázeňek a bývalých lázeňských oblastí Hojná Voda a Dobrá Voda. Tuto část republiky lze využívat ve všech ročních obdobích. Je vhodná pro pěší i cykloturistiku a v zimě uspokojí mnohé běžkaře.

Novohradsko spadá do euroregionu Silva Nortica. Jejími partnery jsou Rakousko a Česká republika. Skládá se ze 4 jihočeských okresů a 5 waldviertelských. Z jihočeských okresů to jsou Jindřichův Hradec, České Budějovice, Písek a Tábor. Jihočeská Silva Nortica představuje dobrovolné sdružení obcí, měst a dalších právnických osob.

Základní priority přeshraniční spolupráce euroregionu tkví v těchto bodech:

- **Trvale udržitelný rozvoj příhraničí** – zejména rozvinutá, spojující infrastruktura; podpora zemědělství a údržby krajiny; ochrana životního prostředí; rozvoj cestovního ruchu; kvalita života občanské společnosti
- **Cesta** – společné struktury a strategie rozvoje, kvalitní projekty, využívání programů EU
- **Cíl** – rozvinutý euroregion, dobré sousedství, spokojení občané, všestranná spolupráce, odstranění hranic a rozdílů mezi regiony (Silvanortica.com, 13. 5. 2011).

Mapa 5: Euroregion Silva Nortica

Zdroj: http://www.silvanortica.com/old/obrazky/mapka_sn.gif, 13. 5. 2011

Města a obce Novohradských hor a podhůří náleží do 3 okresů. Těmito okresy jsou Český Krumlov, České Budějovice a Jindřichův Hradec. Okres je u vybraných měst a vesnic uveden v závorce. Nové Hrady (CB), Horní stropnice (CB), Benešov nad Černou (CK), Pohorská Ves (CK), Malonty (CK), Kaplice (CK), Dolní Dvořiště (CK), České Velenice (JH), Trhové Sviny (CB), Žár (CB) a Borovany (CB).

5. 5 Analýza složek primární nabídky CR

Primární nabídka CR zahrnuje základní složky produktu „destinace CR“, a to přírodní, kulturně-historický a kulturně-společenský potenciál. Přírodní potenciál destinace představuje soubor podmínek, které jsou významným činitelem a vnějším motivačním faktorem determinujícím účast na CR. Patří k rozhodujícím činitelům rozvoje CR v destinaci (Királová, 2003: 40-41).

5. 5. 1 Přírodní potenciál

5. 5. 1. 1 Geomorfologický potenciál

Novohradské hory na severu a západě navazují na Novohradské podhůří a zahrnují území směrem ke státní hranici s Rakouskem, do kterého dále zasahují. Hranice mezi Novohradskými horami a Novohradským podhůřím je na české straně vymezena zhruba linií vedoucí v blízkosti silnice mezi Cetvinami, Bělou a Malonty (Kolektiv autorů, 2006: 15 – 16).

Novohradské podhůří je rozčleněno na Novohradskou vrchovinu a Novohradskou pahorkatinu. Novohradská vrchovina je území ohraničené na jihu vlastním Novohradským pohořím, na západě svahy Českokrumlovské vrchoviny (Šumavské podhůří), na severu je vrchovina vymezena výskytem výšek nad 600 m n. m. po linii Dobrá Voda, Čížkrajice, Nesmeň, Sedlec, Kaplice. Novohradská pahorkatina leží severně od Novohradské vrchoviny. Její mírně zvlněný reliéf vytváří na vrcholech rozvodních hřbetů četné plošiny ve výškách 460 až 530 m n. m. a postupně přechází na severu a severovýchodě v Jihočeské pánve (Kolektiv autorů, 2006: 13).

Novohradské hory zabírají v České republice celých 162 kilometrů čtverečních. Rozprostírají se okolo Nových Hradů, Benešova nad Černou, Dolního Dvořiště

a Malont až k hranicím s Rakouskem. V Rakousku sahají skoro k Dunaji. Jsou také součástí Šumavského masivu a často Šumavu hodně připomínají. Novohradské hory se pyšní 18 vrcholy, jejichž výška přesahuje 1000 m n. m. Na našem území jsou to pouze vrcholy tři. Kamenec, který je se svými 1 072 m největší, za ním Myslivna (1 040 m) a Vysoká (1 034 m). Nejvyšší vrchol se nachází v rakouské části Novohradských hor a je jím Viehberg s 1 112 m. Velkou předností Novohradských hor je nezničená a značně zchovalá příroda. V roce 2000 byl na tomto území vyhlášen Přírodní park Novohradské hory.

V ČR můžeme v Novohradských horách vymezit větší Pohořskou hornatinu a menší Jedlickou vrchovinu. Pohořskou hornatinu tvoří Žofínská vrchovina na východě, v západní části Leopoldovská vrchovina a na jihovýchodě Pohořská kotlina. Novohradské podhůří má výškovou členitost 450 – 530 metrů nad mořem. Na západě se rozprostírá Kaplická brázda, v severní části Stropnická pahorkatina, která se dále dělí na Rychnovskou a Strážkovickou pahorkatinu a Soběnovská vrchovina na jihovýchodě Novohradských hor je tvořena Pořešínskou pahorkatinou, Slepíčími horami, Ličovskou kotlinou, Hodonínským hřbetem, Bukovským hřbetem a Malonstkou sníženinou. Zapomenout nesmíme ani na Hornodvořišťskou sníženinu a Klopánovskou vrchovinu. Novohradské podhůří konkrétně tedy tvoří Kaplická brázda, Stropnická pahorkatina, Soběnovská vrchovina, Hornodvořišťská sníženina a Klopánská vrchovina.

Rakouská část, dříve nazývaná Gratzener Bergland (Gratzen je německý název pro Nové Hrady), dnes nověji Freiwald, tvoří plynulé pokračování Novohradských hor směrem na jih. Na rozdíl od české části zde nikdy nedošlo k vyhnání původního obyvatelstva a bezohledné devastaci a tak zde místo panenské liduprázdné přírody můžeme obdivovat malebné vesničky a zemědělské usedlosti, využívat kilometry značených turistických a naučných stezek i horská letoviska s lyžařskými vleky, udržovanými běžeckými tratěmi, a propracovanou infrastrukturu služeb. (Novohradské hory - Novohradky info, 13. 4. 2011).

5. 5. 1. 2 Klimatický potenciál

Klima je na Novohradsku ovlivňováno sousední Šumavou. Při západním proudění, typickém pro střední Evropu jsou díky Šumavě Novohradské hory chráněny. Oblast Novohradských hor se nachází v přechodném pásu středoevropského typu. Ve vysokých polohách se projevuje horské klima s větším množstvím oblačnosti a srážek. V období podzimu a zimy se zde vyskytuje větší počet slunných dnů. Rozhodující je nadmořská výška a reliéfová členitost, kde platí, že s větší nadmořskou výškou klesá teplota a vyskytuje se větší množství srážek. Průměrné roční teploty se pohybují v rozmezí od 6,1°C do 7,4 °C. Nejnižší teploty bývají naměřeny v měsíci lednu, kdy průměrná teplota ve výšce nad 900 metrů nad mořem klesá pod -4°C. Jako nejteplejší měsíc se jeví červenec.

5. 5. 1. 3 Hydrologický potenciál

Řeky z Novohradských hor v České republice ústí do Severního moře, kdežto většina řek v rakouské části do moře Černého. Říční síť v Novohradských horách je poněkud asymetrická. Příkladem je řeka Malše s mnoha přítoky z pravé strany. Z důvodu četnějších srážek ve vyšších oblastech je právě zde nejhustší síť řek s několika prameny. Jde o řeky Malše, Černá, Stropnice a Svinenský potok. Charakteristické pro tyto vody je poměrně velký spád a odtok. Řeky a potoky jsou často krátké.

Co se rybníků týče Novohradsko se může pyšnit svými 246. Většina z nich je malá a jejich rozloha bývá menší než 1 ha. V nejjihnější části se nachází 8 nejmenších rybníků, které se nazývají klauzy a napomáhaly plavbě dřeva po Pohořském potoku a řekách Malši a Černé. Jde například o rybník Pohořský, Zlatou Ktiš a Huťský. Největší a současně nejhlubší je Žárský rybník. Jeho rozloha činí 120,45 ha a hloubka 3,5 m. Šustov je nejmělejší rybník s nejdelší hrází v délce 2,2 km.

Na umělém ostrově zřídili Buquoyové v letech 1716-18 přírodní park s hvězdovitými alejemi cizokrajných dřevin a letohrádkem uprostřed. Ten byl za minulého režimu zničen a ostrůvek využíván k chovu kachen (www.novohradky.info, 28. 1. 2009).

Jako další rybníky, které se řadí k větším patří Byňovský, Nakolický, Olešnický Velký, Borek u Lhotky a Bláhův Velký.

5. 5. 1. 4 Biologický potenciál

Na malých plochách ve výškách do 1 100 metrů nad mořem převládají drobná rašeliniště. Vyskytují se v údolích horních toků řek. Největší, o rozloze 30 ha, je Stodůlecké rašeliniště. Ostatní jsou značně menší.

Původním typem zdejších lesů byly horské jedlo-bukové smíšeniny. Lesy zabírají přibližně 14 000 ha plochy. Dnes se z nich zachovala řada pralesních zbytků, Žofínský prales a prales Hojná Voda jsou chráněny jako nejstarší střeoevropské rezervace již od roku 1838. V těchto porostech tvoří specifickou složku nízká řeřišnice trojlistá. Na nejvyšších hřbetech Novohradských hor navazují na květnaté bučiny značně ochuzené kyselé horské bučiny. V jejich podrostu se kromě typických rostlin (věsenka nachová, kokořík přeslenitý) častěji setkáváme s rostlinami charakteristickými pro smrčiny, např. bika lesní, podbělice alpská, třtina chloupkatá. V místech kam se nedostala zemědělská technika jsou lesy, na jiných místech shledáváme ornou půdu. V dnešní době je ale přeměněna na louky a pastviny.

Zaujmut dokážou i samotné názvy jednotlivých vrcholů:

Kuřský vrch	Lužický vrch
Zaječí vrch	Červený vrch
Cikánský vrch	Myslivna
Kuní Hora	Kamenec
Kraví Hora	Jelení vrch
Krčínský vrch	Vysoká
Jelení hřbet	

O krásné a zachovalé krajině také vypovídá Přírodní park Novohradské hory. Nachází se ve správním obvodu obcí s rozšířenou působností Trhové Sviny a Kaplice. Jeho posláním je ochrana krajinného rázu území s významnou přírodní a estetickou hodnotou, s harmonicky utvářenou horskou a podhorskou krajinou. Na zchovalosti prostředí se podílí luční a lesní ekosystémy, rašeliniště, rybníky a prameniště. Přírodním parkem je také Soběnovská vrchovina, místními nazývaná Slepíčí hory. Rozloha činí 40, 7 kilometrů čtverečních, na které se nachází vrcholy Kohout, Vysoká kámen zvaný Slepice a Besednická hora. Mezi zvláště chráněná území patří:

- **Žofínský prales**, jako národní přírodní rezervace o rozloze 102,3 ha. Patří mezi první přírodní rezervace v Evropě. Zaměřuje se na ochranu jedlo-smrkového bukového lesu
- **Hojná Voda**, jako národní přírodní památka o rozloze 6,91 ha, významná přirozeným smíšením lesem
- **Prameniště Pohořského potoka**, jako přírodní památka o rozloze 82 ha, ochrana zaměřená na prameniště, vlhké louky a rašelinné plochy
- **Pohořské rašeliniště**, jako přírodní památka o rozloze 39 ha
- **U tří můstků**, jako přírodní památka o rozloze 8,57 ha, komplex rašelinných smrčín
- **Ulrichov**, jako přírodní památka o rozloze 9,24 ha, starý bukový porost podobný pralesnímu porostu
- **Stodůlecký vrch**, jako přírodní památka o rozloze 50,07 ha, rašeliniště
- **Myslivna**, jako přírodní památka o rozloze 13,34 ha, horský smíšený les
- **Úval Dolní Příbrání**, jako přírodní památka, rašelinná prameniště
- **Přesličkový rybník**, jako přírodní památka, mokřadní a vodní společenstva podúří Novohradských hor
- **Terčino Údolí**, jako národní přírodní památka o rozloze 138,3 ha, chrání umělé dílo člověka sladěné s krajnou. Park byl založený hraběnkou Terezií de Buquoy.
- **Rapotická březina**, jako přírodní rezervace o rozloze 16 ha, zachovalé březiny

Z oblasti fauny se k Novohradským horám řadí lovná zvěř. V minulosti se lov týkal vlků, medvědů a rysů. Hojně zastoupena byla spárkatá zvěř a divočáci. Roku 1990 způsobilo přemnožení jelení zvěře vysoké škody na lesních porostech. Nutný byl jejich odstřel. Zastoupení dnes mají i lišky, kuny, jezevci, tetřev hlušec, tetřevík, jestřáb, ostříž a káně. Pro Novohradské hory byl typický chov skotu.

5. 5. 2 Kulturně-historický potenciál

Novohradsko je zvláštním místem co se týče památek, které se nám dochovaly z minulosti. Zvláštním proto, že v pohraniční oblasti se oproti zbytku nacházejí pouze pozůstatky kostelů a vesniček, které nejsou udržované a dnes značně poškozené. Ve zkoumané oblasti se nachází mnoho památek, proto jsou zde uvedeny jen některé. Velké zastoupení mají především kostely, ale vyskytují se zde různé historické památky.

5. 5. 2. 1 Hrady, zámky, zříceniny, tvrze

- **Státní gotický hrad Nové Hrady** je národní kulturní památkou. Nabízí 2 trasy. První trasa Hrad se uskutečňuje v 9 místnostech a druhá trasa s názvem Byt panského úředník v 5 místnostech.
- Empírový **Zámek** v Nových Hradech sloužil jako sídlo Buquoyů pro Jana Nepomuckého Buquoye s manželkou Terezií. K zámku patří park s jezírkem.
- **Žumberk** je gotická tvrz z 15. století, která je renesančně přestavěná. V interiéru je k vidění expozice lidového malovaného nábytku z jižních Čech.
- **Cuknštejn** je pozdně gotická tvrz, kterou najdeme na okraji Terčina Údolí.
- **Tvrz Benešov nad Černou** pochází z 13. století
- Zřícenina hradu **Pořešín** se nachází na skále nad řekou Malše. Dodnes jsou znatelné trojí příkopy s dvěma předhradími a hradem. Občanské sdružení Hrady na Malši se stará o 5 památek při řece Malši. Snaží se udržovat zříceniny v dobrém stavu a nabídnout návštěvníkům program.
- Vznik dnešní zříceniny hradu **Louzek** je neznámý. Údajně byl postaven jako strážný hrad na obchodní cestě z Rakouska do Čech, známé jako solná stezka
- Dnešní zřícenina hradu **Sokolčí** je přibližně ze 13. století. Hrad sloužil jako lovecký zámeček
- Zřícenina hradu **Velešín** nad řekou Malší. U vchodu stála věž s padacím mostem
- Z tvrze **Tichá** jsou dnes jen zříceniny zdí. Zajímavá je věž o výšce 12 m a síle 2,5 m.

5. 5. 2. 2 Sakrální památky

- **Kostel sv. apoštolů Petra a Pavla** v Nových Hradech je pozdně gotická a renesanční stavba
- **Farní kostel sv. Petra a Pavla** v Kaplici pochází z 13. století
- **Kostel sv. Jiljí** najdeme také v Dolním Dvořišti. Prý patří k nejpozoruhodnějším památkám jihočeské gotiky
- **Kostel svatého Floriána v Kaplici** se datuje kolem roku 1500. Předpokládá se, že v těchto místech existovala románská kaple, podle které vznikl název města, tedy Kaplice. Neví se přesně zda nesla název kaple sv. Anny nebo sv. Linharta.
- **Barokní kostel sv. Jana Nepomuckého** v Omleničce prochází opravami. Na jeho západní straně je připojena budova, na jejímž místě stávala tvrz, která byla přestavěna na zámek a ten postupem času na zemědělskou usedlost.
- Původně gotický **kostel Nanebevzetí Panny Marie** najdeme v Rožmitále na Šumavě
- **Kostel sv. Jiří** v Blansku byl gotickou kaplí zasvěcenou Panně Marii
- **Poutní Kostel Panny Marie Dobré Rady v Pohoří na Šumavě** nechal postavit hrabě Jan Nepomuk Buquoy. Na toto místo přicházeli poutníci z Rakouska. Dnes zůstaly jen obvodové zdi a presbytář.
- **gotický kostel Cetviny**
- **Kostel sv. Jiljí** v gotickém stylu a s dvoupatrovou věží najdeme v Rychnově u Nových Hradů, kde se vyskytují čtyřstranné zemědělské dvory a s rekreačním charakterem
- **barokní poutní kostel Panny Marie Nanebevzaté na Dobré Vodě**, dodnes je velmi vyhledávaným poutním místem. V minulosti byla i lázeňským místem, kterému se říkalo jihočeské Lourdy. Je postavený na terase s dvouramenným schodištěm a pod touto terasou je trojdílná kaple s plastikami a dvěma kašničkami s údajně léčivou mírně radioaktivní vodou.
- **Kostel sv. Anny** v Hojné Vodě s barokním zařízením
- **kostel Nejsvětější Trojice** se nachází do dvou km od Trhových Svinů

- **kostel sv. Jakuba staršího** v Benešově nad Černou je původně gotického stylu, od 17. století je barokní
- poutní **kostel Panny Marie Sněžné** ve Svatém Kameni je také zajímavý díky legendě.

Podle tradované legendy se kolem roku 1500 nedaleko Rychnova na velkém balvanu zjevila malým pasáčkům Panna Maria Sněžná, obklopená nebeskou září a doprovázená anděly. Ti prý také rozdělili kámen na dvě části, které se od sebe vzdalují. Až mezi nimi projede vůz se senem, nastane konec světa (Dolní Dvořiště, 22. 5. 2011).

- **pozdně barokní kostel sv. Linharta** se nachází v Pohorské Vsi s rokokovým a empírovým zařízením
- **kostel sv. Mikuláše** v Horní Stropnici pochází ze 13. století je nejstarším kostelem v okrese a z původně románské stavby je dnes k vidění pouze jeho mohutná hranolová věž. Kostel je dnes opravený.
- **kostel Umučení sv. Jana Křtitele** v Žumberku
- **kostel sv. Bartoloměje** v Malontech byl původně gotickou kaplí sv. Kateřiny
- **děkanský kostel sv. Václava** ve Velešíně
- **Farnost a farní kostel sv. Anežky** v Českých Velenicích
- **klášter Božího Milosrdenství Rodiny Panny Marie** v Nových Hradech se nachází poblíž náměstí, jehož zakladatelem byl Ferdinand Buquoy.
- **Hrobka Buquoyů** se nachází na hřbitově v Nových Hradech. Tato netradičně řešená rodinná hrobka nemá podzemní krypty – ve spodní části je smuteční síň, nad ní kaple s oltářem, kde odpočívají ostatky členů rodiny v osmi rakvích. Dnes slouží jako zádušní kaple a smuteční síň (Nové Hrady, 29. 5. 2011).
- **Kaple sv. Josefa a sv. Barbory** v Kaplici pochází z 16. století, která původně plnila funkci protestantského kostela
- **Kaple sv. Jana Nepomuckého** se nachází v obci Kamenná
- **Kaple sv. Jana Nepomuckého** se sochou se nachází také v Nových Hradech od roku 1854
- **Kaple sv. Jana Nepomuckého** směrem z Velešína do Svatého Jana nad Malší

- **Kaplička se sochou sv. Jana Nepomuckého** se dvěma anděly v Kaplici stojí poblíž řeky Malše u městského parku v Kaplici

5. 5. 2. 3 Historické památky

- **Radnice** v Nových Hradech byla původně v renesančním stylu, později byla přestavěna do barokní podoby. Dnes ji zdobí znak města a znak Buquoyů.
- **Radnice** v Benešově nad Černou čp. 126 na náměstí je jednopatrová budova se dvěma renesančními kamennými portály. Průjezd zdobí křížová hřebínková klenba
- **Radnice** v Kaplici s barokní věží z roku 1553 řadíme k nejstarším budovám ve městě. Dnešní vzhled je z roku 1852
- **Kovárna** v Nových Hradech se nachází u příjezdové cesty k hradu Nové Hrady. Kovárna byla v roce 2000 zrekonstruována na základě záznamů a nabízí ke shlédnutí historickou kovárnu, nářadí i kovářské výrobky.
- **Barokní lékárna** v Nových Hradech. Tradice lékárenství v Nových Hradech sahá až do poloviny 17. století. V té době František Leopold Buquoy zřídil tzv. dvorní lékárnu v části Rezidence na náměstí. Ta byla bohatě vybavena nejen léčivým materiálem, ale také technickým zařízením a nádobami. Později se přestěhovala do kláštera a byla provozována servity. V r.1775 byla zřízena lékárna nová v domě na náměstí a ta pracovala až do konce 2.svět. války. V 60.letech minulého století byla zrušena a její inventář uložen v prostorách hradu. V roce 1998 bylo rozhodnuto umístit tuto barokní apatyku do části zrekonstruovaného domu v těsné blízkosti náměstí. Můžete ji navštívit nejen za účelem nákupu voňavých bylinek a čajů či za účelem posezení u kávičky a sladké pochoutky, ale hlavně pro potěchu oka (Nové Hrady, 29. 5. 2011).
- **barokní sloup** na náměstí v Benešově představuje sousoší **sv. Jana Nepomuckého, sv. Josefa, sv Šebestiána a sv Floriána**
- **Mariánský sloup** na náměstí v Horní Stropnici se sochami svatých
- Na náměstí v Kaplici stojí **kamenná kašna s kamenným sloupem** z tehdejšího pranýře a ruskou orlicí, která však byla koncem války odstraněna. Původně

stála uprostřed náměstí, ale za druhé světové války byla přemístěna stranou, kde ji dnes najdeme před hotelem Zlatý Kříž.

- Na návsi v Hradišti stojí barokní sloup nejsvětější Trojice

5. 5. 2. 4 další zajímavosti

- **Muzeum hamernictví Buškův hamr** se nachází v údolí mezi Trhovými Svinami a Lništěm. Hamr byl zrekonstruován a je přístupný veřejnosti. K vidění jsou hamernické a kovářské výrobky a dobově vybavené místnosti
- **Soukromý pohraniční skanzen** v Borovanech se zabezpečením státní hranice za komunismu
- **Památník Jana Žižky z Trocnova a muzeum husitství**
- Pěkný rozhled po Novohradských horách poskytuje **rozhledna** na Kraví hoře. Nedaleko se nachází skalní útvary nichž nejzajímavějším je Napoleon. Krásnou podívanou láká nedaleká Kuní hora
- dům čp. 215 v Kaplici dodnes podhaluje sgrafita
- domy čp. 206 a 101 sloužili jako pivovary v Kaplici
- v Omleniče bývaly lázně s léčebným pramenem železité vody. K léčbě poruchy zažívacího ústrojí se využívala nejen tato léčivá voda, ale i čistá příroda.
- V Omlenici nad třešňovou alejí najdeme památník obětí transportu smrti z roku 1945 a hrob
- V okolí Besednic se vyskytují vltavíny – moldavity, kterým se také říká tektity. Jejich výskyt se datuje od 18. století
- **Boží muka** u silnice z Velešína do Markvartic
- **Muzeum koněspřežné dráhy** v Bujanově a bývalá staniční budova
- **Most s částí koleje koněspřežné dráhy** v Holkově u Velešína
- V Hojně Vodě bývala **skelná hut'**. Název Hojná Voda je prý podle léčivých železitých pramenů, díky kterým byl zřízen i lázeňský dům
- **Terčino Údolí** bylo původně bažantnicí, která se později změnila na park a dnes je národní přírodní památkou.

5. 5. 2. 5 Zaniklé obce

Nejznámějšími zaniklými obcemi v Novohradských horách jsou bezesporu Cetviny a Pohoří na Šumavě. Těchto obcí je ale daleko více.

- **Cetviny** – obec ze 13. století, v době Rožmberků se stala městem. Dnes jsou na tomto území pouze pozůstatky kostelu Panny Marie a jedno jediné původní stavení. Původně zde žilo 455 obyvatel, ale po roce 1945 byla obec zcela vylidněn.
- **Pohoří na Šumavě** – bylo v minulosti významným místem. Okolo sklářské hutě bylo vystavěno městečko Pohoří s pivovarem, lihovarem a železným hamrem. Později se zde malovaly obrázky s náboženskou tematikou, které byly oblíbené u nás, ale i v dolnorakouském Sandlu. Dnes je na tomto místě velice zničený barokní kostel Panny Marie a několik rozvalin původních stavení. Se vstupem do Schengenského prostoru se na tomto místě objevuje řada turistů, ale i nová stavení.
- **Dolní Příbrání (Sýčkov)** – obec zanikla po roce 1945.
- **Skelná huť** – původně byla sklárnou, později dřevařskou osadou, zanikla po roce 1945
- **Zlatá Ktiš** – žili v ní voraři a dřevorubci. Poblíž byla vytvořena nádrž tzv. klauza, která sloužila jako vodní nádrž pro plavení dřeva

5. 5. 3 Kulturně-společenské a jiné akce

5. 5. 3. 1 Kulturně-společenské akce

Jedním z nedostatků je shledávána oblast kulturního vyžití a zábavy. Akcí tohoto zaměření je však ve zkoumané destinaci pořádáno dostatečně. Největší problém je spatřován v dostupnosti informací o konaných akcích, proto by měl být důraz kladen na velké zviditelnění plánovaných aktivit jak vyvěšením na informační plochy, tak místními rozhlasy. Atraktivní kulturní program může přilákat obyvatele i z jiných obcí a samozřejmě zpříjemnit pobyt návštěvníků. Nejen kulturních a společenských akcí se koná na Novohradsku poměrně dost. Výhodou je, že jsou různorodé a ze široké nabídky si může vybrat mnoho lidí. Některé akce jsou realizovány přímo v kulturních a společenských zařízeních, ale také například na nádvoří hradu, v okolí zřícenin hradů, v přírodě nebo městském parku. Ti, kdo se o kulturu a společenský život zajímají,

mohou nalézt programy na určitý měsíc ve zpravodajích, na plakátech, na internetových stránkách, infocentrech či zaslechnout je v rozhlase.

5. 5. 3. 2 Sportovní akce

Většina obcí se věnuje jak kulturnímu, tak sportovnímu programu. Pořádají se každoročně opakované akce a zápasy z různých oblastí sportu, ale také různé semináře. V mnoha obcích mají své sportovní spolky, které se účastní místních turnajů, ale i turnajů po celé České republice na vyšší úrovni. Hojně navštěvované jsou především fotbalová utkání, ale za pozornost stojí i ostatní druhy sportů, ve kterých je dosahováno skvělých výsledků a zasloužily by si stejně velkou podporu ze strany sponzorů i diváků jako již zmiňovaný fotbal.

5. 6 Analýza složek sekundární nabídky CR

Účastník CR přichází do vybrané destinace za účelem uspokojení svých potřeb a požadavků, za účelem splnění určité touhy, snu. Přichází za zážitkem, poznáním, oddechem. Sekundární nabídka CR představuje prostředky ke splnění uvedených tužeb a očekávání (Királová, 2003: 42).

5. 6. 1 Turistická suprastruktura

5. 6. 1. 1 Veřejná ubytovací zařízení

V Novohradských horách a podhůří se nabízejí různé kategorie ubytovacích zařízení. Ubytování je možné v apartmánech, jedno až tří hvězdičkových hotelech, rekreačních chalupách, penzionech, srubu, hotelu garni, wellness hotelu, kempech, ubytování v soukromí, ubytovnách a jednou z možností je i ubytování v klášteře Božího Milosrdenství.

Cenové rozmezí se pohybuje od 150 Kč na osobu do 1600 Kč na osobu. Některá ubytovací zařízení nabízí za každou další osobu slevy, slevy pro děti, do určitého věku jsou děti ubytovány zdarma nebo například příplatky za zvíře. Možné je také rezervovat si celou chalupu. Jednotlivá ubytovací zařízení nabízejí různé kombinace poskytovaných služeb a také různé vybavení pokojů a dalším příslušenstvím pro volný čas ať už kulečnick, minigolf nebo minifotbal. Ve zkoumané oblasti se nacházejí různé

kategorie ubytovacích zařízení v odpovídajících cenových úrovních. Každý si tedy může vybrat takové, které bude odpovídat jeho požadavkům.

5. 6. 1. 2 Hostinská zařízení

V některých ubytovacích zařízeních je možné současně i stravování. Ve zkoumané oblasti se nachází různé druhy a kategorie zařízení poskytující stravovací služby. Zvolit si můžeme restaurace nebo hospůdky, které se liší rozsahem a kvalitou poskytovaných služeb, stejně tak i šíří nabídky pokrmů a nápojů, kterému odpovídají ceny. V některých restauracích se nabízí v letním období posezení na venkovních terasách i s možností grilování. Lepší nabídku samozřejmě za vyšší ceny najdeme ve větších obcích a místech, která jsou turisticky více navštěvována.

V oblasti Novohradských hor se nabízejí vedle zařízení s převážně stravovací funkcí i společensko-zábavní jako nonstop bary, sport bary, pizzerie, cukrárny, čajovny či kavárny, ale také zařízení poskytující doplňkové stravování jako bistra a bufety nebo pipigril.

5. 6. 2 Turistická infrastruktura

Informační systém

Slouží pro rozvoj návštěvnosti. V oblasti Novohradska je uplatňován prostřednictvím internetu, telefonu a osobního kontaktu se zaměstnanci informačních center. Informace o oblasti, obcích, sdružení nebo rezervaci ubytování je možné získat nejen osobní konzultací s personálem ve službách CR, ale i na webových stránkách především Nových Hradů, Horní Stropnice, Kaplice, Borovan či Římova.

5. 6. 2. 1 CK a CA

S vyhledáváním informací o cestovních kancelářích a cestovních agenturách ve zkoumaném území byly problémy. Ani na mapách, ani na stránkách měst se nepodařilo zjistit, jaké všechny CK a CA se zde nachází. Zmínit je možné:

Dobrá Voda – CK GEOTOURIST – Ing. Eva Hořejší,

CK I-KONTAKT-Kaplice s.r.o a např. v Kaplici je Cestovní Agentura – Petr Frišman

5. 6. 2. 2 Turistická informační centra

Ve zkoumané destinaci se nachází v každé větší obci informační nebo kulturní centrum. Města by měla více zviditelnit existenci těchto center, aby byla vidět z dálky a ukazateli označit, kudy se k němu dostat. Nebylo by na škodu na stránkách některých z měst více rozšířit informace o činnostech, kterými se zabývají a co všechno mohou nabídnout, než jen kontakt na jejich e-mailovou adresu. Pracovníci center by měli mít dobré znalosti z oblasti CR, ale také všeobecné a dobrou jazykovou vybavenost.

- . Kulturní a informační centrum v **Nových Hradech** najdeme na náměstí v přízemí radnice.
- . Informační centrum má také **Pohorská Ves**.
- . Turistické a kulturní informační centrum v **Trhových Svinech** poskytuje mnoho informací na svých stránkách <http://infocentrum.tsviny.cz/index.php>, ať už o možnostech ubytování, restauracích, infocentrech v okolí nebo o službách nabízených centrem.
- . V **Českých Velenicích** mají Přeshraniční impulzní centrum. Centrum bylo založeno 1. listopadu 2003 za finanční podpory Evropské unie. Jednalo se o zrcadlový projekt s rakouským partnerem GIZ - NET Gmünd - Schrems. Další činnost centra byla zajištěna díky přijetí žádosti do programu Phare CBC - Založení sítě impulsních center a pracovních skupin v rámci Euroregionu Silva Nortica. Hlavními aktivitami je **koordinace** veškerých přeshraničních aktivit v příhraničním mikroregionu Vitorazsko (České Velenice, 6.8.2011).
- . V **Trhových Svinech** se také nachází turistické a kulturní informační centrum. Poskytují služby jako prodej map, průvodců a pohledů, poskytují informační materiály a informace o městě a okolí, vedou databázi ubytovacích kapacit, kulturní přehled, jízdní řády, předprodeje vstupenek a umožňují kopírování.
- . Informační centrum má také **Horní Stropnice**
- . Informační centrum **Borovany** najdeme na Žižkově náměstí. Nabízí prohlídku kostela, kaple, lapidária barokních soch, turistickou známku kláštera Borovany a další služby infocenter.
- . Informační centrum a galerie **Římov**

- Informační centrum **Kaplice** poskytuje nabídku ubytování a stravování, prodej map, cyklomap, autoatlasů, pohledů, informace o dopravních spojích, kulturních akcích, kopírování, prodej vstupenek a jiné.

5. 6. 2. 3 Sportovně-rekreační zařízení

Nové Hrady koupaliště i bazén postrádají. Nabízí 6 tělocvičen, stadion a dvě další zařízení pro tělovýchovu.

Za sportem se můžeme v **Kaplici** vydat na fotbalový stadion, tenisové kurty, sportovní haly a hřiště, koupaliště, squash a fitness, motokrosový areál nebo hasičské cvičiště. Možnost koupání je na místním koupališti. Využít je možné 7 hřišť, 5 tělocvičen a 1 stadion.

Pro milovníky vody je v **Trhových Svinech** koupaliště. Nabízí také 2 hřiště, 1 tělocvičnu a jeden otevřený stadion.

V **Benešově nad Černou** je to těžké jak s kulturním zařízením, tak se sportovně-rekreačním. Mimo hřišť a tělocvičen je ale možné navštívit fitnesscentrum a koupaliště.

V **Českých Velenicích** můžeme zajít na koupaliště, 4 hřiště, 3 tělocvičny, otevřený stadion nebo další 3 zařízení pro tělovýchovu. Je zde areál stadionu s fotbalovým hřištěm, kuželnou, volejbalovými kurty a tenisovými kurty, sportovní halou, atletický ovál, skokanské a vrhačské sektory, fitcentrum, solárium, masáže, pedikúra i ubytovna.

V **Borovanech** mají krytý plavecký bazén s možností aqua-aerobicu, 14 hřišť, 4 tělocvičny. Zajít si tedy můžete na tenisové kurty, hřiště s plážovým volejbalem, do sportovních areálů s fotbalovými hřišti, běžeckou dráhou, hřištěm na basketbal. Využít je možné posilovnu, střelnici, ale také zajít na orientální tance či se věnovat sportovnímu rybolovu nebo golfu. Nedaleko Borovan se nachází Veterán muzeum Jílovice.

Malonty nabízí 2 koupaliště, 4 hřiště, tělocvičnu nebo otevřený stadion. Koupaliště se nachází také v **Dolním Dvoříšti**. Je zde 1 hřiště a 1 tělocvična. Koupaliště a několik hřišť nabízí také **Horní Stropnice, Dobrá Voda**

5. 6. 2. 4 Stezky a trasy

Novohradsko je přímo stvořeno pro objevování na kole, pěšky, na lyžích či na koňském hřbetě. Setkáváme se stezkami naučnými, cyklostezkami i pěšími i běžeckými tratěmi. Možností je opravdu mnoho. Nabízí se sice náročnější terén, ale zato v krásné přírodě.

Turistických tras je na Novohradsku opravdu mnoho. Zajímavý přehled poskytují stránky <http://www.novohradky.info/turistika.html>. Jsou barevně rozlišeny a nabízejí různé vzdálenosti z nichž si může vybrat opravdu každý. Další atraktivní nabídku popisují webové stránky města Kaplice. Zabývají se pěší turistikou zaměřenou na celodenní a půldenní výlety a také cykloturistikou.

V oblasti Novohradska je 9 **naučných stezek**: Tereziino Údolí, Lesnická naučná stezka vedoucí Terčíným Údolím, Sokolí Hnízdo, naučná stezka v Hojně Vodě, Brána do Novohradských hor, Údolím Černé, Krajinou Humanity, Červené Blato a Řemeslo na řece.

Milovníci **běžek** to mají zatím poněkud těžší. Existuje několik tras, ale málo je jich značených. Navíc většina není upravována. Rozjet se je možné po 5 trasách. Okolo Hojné Vody vede 32 km okruh. Z Pohorské Vsi je možné se vydat na okruh o délce 35 km. Okruh z Leopoldova měří 26 km. Další okruh vedoucí z Hojné Vody Pralesem je středně náročný a dlouhý 10 km. Další okruh měří 19 km a hlavním bodem je zde Žofín.

Velice oblíbenou činností je v této oblasti právě cyklistika. Určitě tomu napomáhá možnost atraktivního terénu a existence mnoha cyklostezek.

5. 6. 2. 5 Kulturně-společenská zařízení

Stejně tak, jak tomu bývá ve většině větších měst, tak i v Novohradsku nabízí především větší města rozmanitější zábavu než vesnice. Na vesnicích se nabízejí především hospůdky se stálými štamgasty, ale v těchto prostorách se také konají bály v podobě pyžamových bálů, dožínky, masopustní oslavy či poutě. Cenová hladina a nabídka nebývá tak velká jako ve větších a turisticky vyhledávaných městech.

V **Kaplici** je veřejná knihovna i s pobočkami zastoupena 3krát. Možnost je navštívit i místní kino. Žádné multikino ani divadlo zde neexistuje. Za kulturou však můžete zajít i do galerie či navštívit historickou expozici Kaplicka. Mezi další kulturní

zařízení Kulturní dům a Slovanský dům. Pro děti a mládež je v Kaplici Dům dětí a mládeže s nabídkou letních táborů, kroužků a kurzů, ale také kurzy pro dospělé jako jóga, výuka jazyků, kurz keramiky či kreativní kurz tvorby.

V **Trhových Svinech** je také zastoupena knihovna i s pobočkami 3krát. K návštěvě slouží kino nebo kulturní zařízení.

V **Nových Hradech** najdeme jednu knihovnu, kino, ale také galerii a tři kulturní zařízení.

V **Benešově nad Černou** je to s kulturními zařízeními horší. Kromě několika sakrálních staveb, knihovny či baru moc kulturně společenských zařízení navštívit nemůžeme.

České Velenice nabízejí knihovnu a kino a také další 3 kulturní zařízení např. KD Beseda.

Knihovna a její pobočky mají v **Borovanech** zastoupení 5krát. Zavítat lze do místního kina či muzea. Děti a mládež mohou navštívit středisko pro volný čas.

Malonty mají 1 knihovnu a 1 další kulturní zařízení. Kromě knihovny nenabízí **Dolní Dvořiště** žádné kulturní zařízení. Přestože je **Žár** malý, může se pyšnit knihovnou a muzeem

5. 6. 3 Všeobecná infrastruktura

Infrastruktura na celém území Novohradských hor zůstává dosti pozadu. Ostatně, není to zas taková škoda, je to cena za klid a nádhernou přírodu, kterou tu můžeme díky tomu obdivovat téměř neporušenou.

Pokud sem tedy nepřijedete autem, vězte, že nejbližší železniční stanice je zastávka Nové Hrady (osada Jakule) asi 5 km od Nových Hradů. Na západním konci hor pak stanice Rybník u Dolního Dvořiště.

Hodně návštěvníků proto volí raději autobus, který jezdí ledaskam, bohužel ale zase ne tak často. O víkendu a svátcích lze přes léto využít služeb Cyklotransu, jezdícího z Českých Budějovic. Nejlepším dopravním prostředkem nakonec zůstává jízdní kolo a kvůli pohodlí pochopitelně také auto (Novohradské hory, 22. 5. 2011).

5. 6. 3. 1 Doprava

Na západním okraji probíhá tranzitní dopravní tah mezi severní a jižní Evropou, který tvoří mezinárodní silnice E55 (budoucí dálnice D3) a železniční trať do Lince – budoucí železniční koridor č. 13. Projekt přestavby vojenského letiště v Českých Budějovicích na letiště civilní přiblíží nabídku místních atraktivit i vzdálenější mezinárodní klientele (Kolektiv autorů, 2006: 775).

Silniční síť

Silniční dopravní síť není v regionu příliš rozvinutá. Nejvýznamnější silnice je silnice č. II/156 spojující Nové Hrady s Českými Budějovicemi a dále pak silnice č. E55 spojující Kaplici s Českými Budějovicemi. Ostatní komunikace mezi jednotlivými obcemi na Novohradsku jsou silnice III. třídy.

Mezi nejvýznamnější sídelní centra v regionu patří Trhové Sviny, České Velenice, Nové Hrady a Kaplice. Na rakouské straně jsou to pak města Gmünd, Weitra. Všechna tato centra jsou mezi sebou propojena silnicemi II nebo III. třídy. Dopravní vzdálenosti se pohybují do 30 km (Novohradské hory - historické bohatství uprostřed panenské přírody, 22. 5. 2011).

Stavba R3 0312 je rozdělena na dva úseky 0312/I a 0312/II v celkové délce 15,550 km. Stavba 0312 Kaplice nádraží – státní hranice je částí uceleného dálničního tahu dálnice D3 Praha – České Budějovice. Na úseku z Českých Budějovic na státní hranici v Dolním Dvořišti tyto původní úseky představují více než polovinu z celkové délky 38,3 km (tj. 52,2%). Komunikace má v těchto úsecích nevyhovující šířkové parametry, z větší části doplněna alejemi vzrostlých stromů na hraně vozovky, s velkým množstvím jak liniových, tak především bodových dopravních závad. Křižovatky jsou vesměs bez odbočovacích a připojovacích pruhů, často s velmi omezenými rozhledovými poměry. Možnost předjíždění v celé délce je velmi omezená. V několika úsecích dosahuje podélný sklon 12%. Část úseku silnice I/3 na průtahu řešeným územím prochází ochranným pásmem vodárenské nádrže Římov se zákazem ošetřování chemickými prostředky v zimním období. Tyto úseky vykazují velké množství dopravních nehod (www.dalnice-d3.cz, 5. 6. 2009).

Dálnice D3 spojuje Prahu s jižními Čechami. Napojuje Táborsko a Českobudějovicko. Na rakouské hranice pokračuje rychlostní silnicí R3, která se má napojit s rychlostní silnicí S10 v Rakousku. Některé úseky rychlostní silnice R3 (úseky Třebonín – Kaplice a Kaplice – státní hranice) jsou plánované jako R3, avšak s možností změny na D3) je přibližně 171,40 km a skládá se z 12 úseků (0301 až 0312). Rychlostní silnice R3 se má skládat ze tří úseků: R3 0311 Třebonín – Kaplice nádraží o délce 8,4 km, R3 0312/I Kaplice nádraží – Nažidla o délce 12,0 km a R3 01312/II Nažidla – Dolní Dvořiště o délce 3,6 km. Některé úseky jsou v dnešní době v provozu, jiné ve výstavbě a některé plánované.

Železniční síť

Železniční síť tvoří mezinárodní trať č. 196 z Českých Budějovic přes Kamenný Újezd, Velešín, Kaplici, Rybník, Horní Dvořiště do Summerau, mezinárodní trať č. 199 z Českých Budějovic přes Trocnov, Borovany, Nové Hrady, České Velenice do Gmündu. Obě železniční komunikace, které lemují Novohradské hory do značné míry sledovaly trasy starých stezek. Vývoj linecké tratě (dnešní trať č. 196) byl o to složitější, že ji předcházela koněspřežná železnice, jejíž provoz začal roku 1828. Jako hypomobilní sloužila o něco déle než 40 let, v 70. letech 19. století byla upravena na parní pohon. (Kolektiv autorů, 2006: 747, 778).

Oblast Novohradska leží na důležité železniční tepně – trati České Budějovice – České Velenice. Tato v regionu nejvýznamnější železniční trať je v současné době rekonstruována a elektrizována. Z Českých Velenic je pak tato trať napojena na rakouské dráhy a to na trať ne směru na Vídeň. Z Gmündu je pak dále možné využívat i místní regionální úzkokolejnou železnici, která spojuje města v rakouském příhraničí (Novohradské hory - historické bohatství uprostřed panenské přírody, 22. 5. 2011).

5. 6. 4 Obyvatelstvo Novohradska

Kolem roku 1918 v této oblasti převažovali Němci a Češi pohraniční oblasti nevyhledávali. Čeští Němci byli svým myšlením a způsobem života více nakloněni

Čechám než Německu. Ve 30. letech v souvislosti se světovou hospodářskou krizí se v pohraničí ve značné míře objevuje nezaměstnanost společně s bídou a hladem.

Po roce 1945 nastaly na Novohradsku, Kaplicku i Trhvosvinensku velké změny. S odchodem bývalých obyvatel a s příchodem rozmanitých skupin osídlenců se jihočeské příhraničí muselo vyrovnat. Muselo se vyrovnat také s Pohraniční stráží i s tunami ostnatého drátu. V letech 1951-1989 byly pro normální smrtelníky přístupné jen některé části Novohradských hor, velká území byla v nepřístupném hraničním pásmu nebo přímo mezi drátěnými ploty. Z mnoha vesnic se staly rozvaliny, přičemž trvale žijících lidí v Novohradských horách – oproti minulosti – je jen zanedbatelné množství (Kroupa, 2006: 13). Takto výstižně a dostatečně vystihuje Stanislav Kroupa ve své knize Hory pout zbavené, proč je Novohradsko a podhůří pro mnoho lidí utajené. Dále uvádí, že po roce 1989 se sice hory zbavily železných pout, jimiž byli lidé zastrášováni a odháněni, ale v počtu obyvatel se dostaly nad předválečnou úroveň jen města Kaplice, Velešín, Trhové Sviny a Borovany (Kroupa, 2006: 9). Až po roce 1989 se Novohradsko stalo přístupným.

Oblast Novohradských hor bývala především zemědělsky zaměřená. V minulosti byl průmysl zaměřen na sklárny, pily, železárně či papírnu. Ve 20. století se na okrajích větších měst začaly budovat větší průmyslové podniky především v Nových Hradech, Trhových Svinech, Borovanech, Kaplici a Velešíně.

5. 6. 5 Předpoklady pro rozvoj CR

Oblast Novohradských hor a podhůří se vyznačuje vysokou atraktivitou a zájem o tuto oblast roste. Vyhledávaná je zejména kvůli nepoškozené a pěkné přírodě, na který měl vliv historický vývoj oblasti, dále díky množství tras ať už cyklistických, pěších i lyžařských, ale také vzhledem své poloze. Zkoumané území disponuje velikými rezervami. Důležitý je ale klást důraz na trvale udržitelný rozvoj.

Obce mají dobré předpoklady pro rozvoj CR. Jestliže budou schopny vyplnit mezery v poskytovaných službách, zaměří se na zlepšení dopravní dostupnosti a zkvalitnění pozemních komunikací, dostaví chybějící vybavení a zajistí dostatečnou informovanost nestane se Novohradsko pouze oblastí, která dokáže přilákat návštěvníky, ale také si je udržet, získat příjmy z návštěvy a na oplátku návštěvníci

získají pocit, že jejich vynaložené peněžní prostředky jim přinesly požadovanou míru uspokojení.

CR začíná být pro toto území prvořadě významný a pro jeho obyvatele je jednou z největších alternativ obživy. Hodnota potenciálu CR Novohradsko je veliká, avšak závisí právě na místních obyvatelích, kdy a jak se tento potenciál naučí (v intencích trvale udržitelného rozvoje) optimálně využívat ve svůj prospěch.

Stupeň rozvoje CR byl v Novohradských horách na konci socialistické etapy v roce 1989 velice nízký. Území bylo izolováno střeženým hraničním pásmem s Rakouskem tak, že se stalo takřka vysílenou periferní oblastí. Rozsáhlý potenciál přírodních i společenských atraktivit nebyl téměř vůbec využíván a infrastruktura služeb CR byla záměrně potlačována. V současnosti je naopak aktivace tohoto zachovalého potenciálu velice efektivní a dynamická (Kolektiv autorů, 2006: 775).

6 PŘÍPRAVA A REALIZACE TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ

Vzhledem ke skutečnosti, že autorka diplomové práce navazuje na některé poznatky zjištěné v bakalářské práci (Hájková, 2009), kde hlavním cílem bylo analyzovat předpoklady rozvoje cestovního ruchu v oblasti Novohradsku, ve které byl monitorován tehdejší stav a předpokládaný vývoj cestovního ruchu s ohledem na formy a druhy, které se v této destinaci nejvíce vyskytovaly, byla ve vybraných oblastech provedena komparace dříve zjištěného stavu se stavem nově zjištěným v této diplomové práci. Navíc je tato práce rozšířena o oblast udržitelného cestovního ruchu.

Hlavním záměrem dotazníkového terénního šetření je zmapovat situaci na Novohradsku a na základě výsledků analyzovat očekávaný vývoj. Protože diplomová práce navazuje, rozšiřuje a doplňuje práci bakalářskou, některé otázky z bakalářské práce se shodují. Především z důvodu posouzení vývoje cestovního ruchu ve zkoumané destinaci a nezbytnosti pro provedení komparace dříve zjištěného stavu se stavem nově zjištěným. Dotazník je doplněn o další otázky pro potřeby diplomové práce zabývající se udržitelným cestovním ruchem. Sestavení dotazníku současně směřuje ke zjištění výsledků stanovených hypotéz, zjištění aktuální situace, postojů návštěvníků a k navržení zlepšení do budoucna.

Provádění dotazníkového terénního šetření bakalářské práce probíhalo v letních a podzimních měsících. Z důvodu lepší porovnatelnosti výsledků bylo nové šetření pro účely diplomové práce provedeno také v tomto období. Na základě testování dotazníků došlo k několika drobným změnám původní verze až k finální podobě, která je Přílohou 1. Protože v bakalářské práci šlo do finálního zpracování 184 dotazníků, tak z důvodu rovnocenné vypovídací schopnosti bylo snahou získat přibližný počet nově oslovených účastníků cestovního ruchu. Nově bylo tedy zpracováno 186 dotazníků. Dotazování opět probíhalo v totožných oblastech Novohradsku. Respondenti byli osloveni především v Nových Hradech dále v Horní Stropnici, Benešově nad Černou, Kaplicí a Malontech. Použité typy otázek:

- Uzavřené – kdy si dotázaný mohl vybrat z předepsaných variant
- Otevřené – kdy měl dotázaný možnost vyjádřit se vlastními slovy
- Dichotomické otázky - typu ano/ne, muž/žena

- Známkovací stupnice

První otázka byla zaměřena na zjištění účelu návštěvy regionu. Otázka č. 2 vypovídá o způsobu organizování cesty. Třetí otázka zjišťuje způsob dopravy do destinace. 4. otázka se zabývá zjištěním, co je pro účastníky CR nejlákavější. V páté otázce jsou řešeny informační zdroje, které návštěvníky motivovaly k návštěvě zkoumané destinace. Šestá otázka vypovídá o tom, odkud jsou získávány informace o možnostech trávení volného času na Novohradsku. Sedmá otázka se zabývá tím, s kým respondent přijel do destinace. Otázka č. 8 řeší délku pobytu, pro jakou se návštěvníci destinace rozhodli. Devátá otázka Už jste tuto oblast navštívili zjišťuje, jak často se respondenti na Novohradsko vrací. Otázka č. 10 Navštívili byste tuto oblast znovu má podhalit předpoklad opětovné návštěvy. Z jedenácté otázky lze vyčíst, jaké atraktivity jsou největším zájmem účastníků CR. Pro zjištění nedostatků a možných zlepšení slouží otázka č. 12, ve které se táži, Co Vám zde chybělo. 13 a 14 otázka se týká zvoleného ubytovacího a stravovacího zařízení. Otázky 15 až 17 hodnotí jednotlivé služby, infrastrukturu společně s vybaveností a péčí o rozvoj CR na Novohradsku. 18 otázka zjišťuje pohled návštěvníků destinace na škody na přírodním prostředí. Otázka č. 19 se ptá na ochranu životního prostředí. Dvacátá otázka se zabývá osobním pocitem účastníků CR, zda se dostali do situace, kdy jim plán narušil nebo pobyt znepríjemnil velký počet návštěvníků. Následující otázka pojednává o tom, zda se respondenti setkali s nešetrným využíváním přírodních zdrojů. Názor na dostatečné možnosti třídění odpadů vystihuje otázka č. 22. Otázka 23 spočívá v preferenci běžných výrobků a služeb nebo výrobků, které jsou šetrné k životnímu prostředí a služeb s ekologickou certifikací. Získání odpovědi na hypotézu, že Návštěvníci nejsou lhostejní k ochraně životního prostředí umožňuje otázka č. 24, která se ptá, zda účastníci CR dodržují vyjmenované zásady. Otázka č. 25 slouží ke zjištění, z jakého kraje pochází oslovení respondenti. Otázka č. 26 naznačuje, kolik respondenti vynaložili do návštěvy. Otázky 27 až 29 prozrazují některé demografické údaje o dosavadním dokončeném vzdělání, věkovou skupinu a pohlaví oslovených lidí.

Ke zpracování dotazníků bylo využito programu Microsoft Excel. Získaná data byla převedena na procentní vyjádření a znázorněna graficky nebo pomocí tabulek.

Dotazníky jsou formuláře, které obsahují strukturované otázky a prostor pro odpovědi respondentů (Čertík a kolektiv, 2000: 67).

6. 1 Terénní dotazníkové šetření

Veškeré zdroje grafů v této kapitole pochází z vlastního šetření. Srovnání je provedeno se zjištěnými výsledky v bakalářské práci.

6. 1. 1 Demografické údaje respondentů

6. 1. 1. 1 Struktura respondentů podle pohlaví

Na vyplňování odpovědí v dotazníkovém šetření se z větší části podílely ženy. Ochtu odpovědět a spolupracovat projevilo 57 % žen a 43 % mužů (Příloha 2).

Srovnání: V bakalářské práci také převažovaly ženy nad muži.

6. 1. 1. 2 Seznámení s věkovými skupinami respondentů

Nejvíce oslovených respondentů v oblasti Novohradských hor představují lidé věkové skupiny 26 – 55 let, která je zastoupena 45 %. Počet oslovených osob do 25 let bylo 79, což představuje 42 % všech respondentů. Zbývajících 13 % představuje věková skupina 56 a více let (Příloha 3).

Srovnání: Z důvodu náročnosti dotazníku byla z nového dotazování vyloučena skupina dětí do 15 let. Nejčetnější skupinou zde byly věkové kategorie 16-25 let společně s kategorií 26-55 let. Tento trend zůstává velmi podobný

6. 1. 1. 3 Seznámení s respondenty podle dosavadního nejvyššího dokončeného vzdělání

Ve zkoumané oblasti se z 36 % nacházejí lidé se středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou. 30 % lidí dosáhlo vysokoškolského vzdělání. Na třetí pozici jsou lidé se středním vzděláním bez maturity, jejichž zastoupení činí 19 %. 12 % oslovených osob má vyšší odborné vzdělání. Minimální zastoupení lidí se základním vzděláním především ovlivnilo záměrné dotazování lidí starších 15 let, vzhledem k náročnosti otázek v dotazníku (Příloha 4).

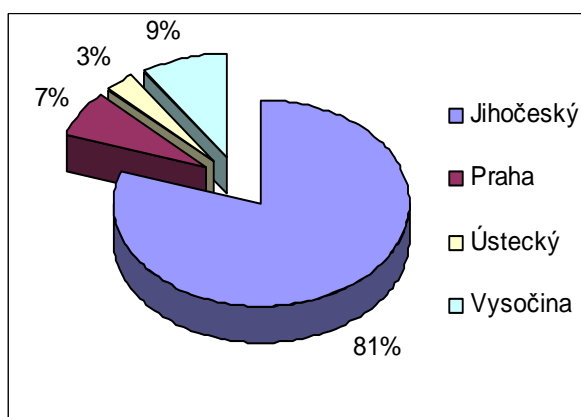
Srovnání: Největší zastoupení měli středoškoláci s maturitou, dále lidé s vyšším odborným vzděláním, základním vzděláním, střední školou bez maturitní zkoušky

a vysokoškoláci. Nejznatelnější je větší výskyt lidí ve zkoumané destinaci s dokončeným vysokoškolským vzděláním a dále setrvávající tendence s nejčetnější skupinou lidí se středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou.

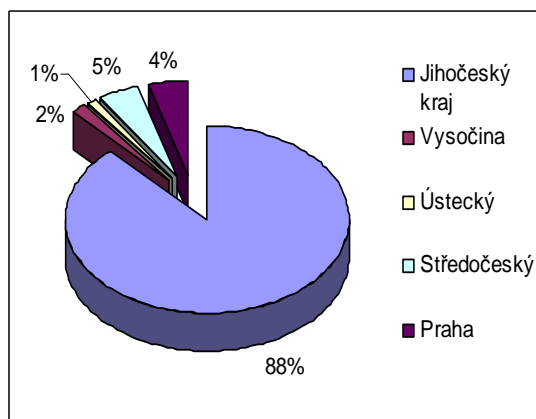
6. 1. 1. 4 Seznámení s respondenty podle regionů

Podle oslovených respondentů mají největší zastoupení lidé z Jihočeského kraje, kteří tvoří 81 %. Devítiprocentní zastoupení má kraj Vysočina. 7 % návštěvníků přijelo z Prahy. 3 % návštěvníků pochází z Ústeckého kraje (Graf 1).

Graf 1: Struktura respondentů podle regionů

Graf 2: Struktura respondentů podle regionů z BP

Srovnání s BP: Podle oslovených respondentů mají největší zastoupení lidé z Jihočeského kraje, kteří tvoří 88 %. Pětiprocentní zastoupení má Středočeský kraj. 4 % návštěvníků přijela z Prahy. Ze sousedního kraje Vysočina přijely 2 % návštěvníků a 1 % pochází z Ústeckého kraje (Graf 2).

Vyhodnocení: Největší zastoupení mají stále respondenti pocházející z Jihočeského regionu. Na základě porovnání grafů lze **potvrdit Hypotézu 2. 2:** Novohradsko je navštěvováno především účastníky CR přicházejícími z Jihočeského kraje. Své zastoupení si drží Praha s Ústeckým krajem zřejmě z důvodu, kdy v minulosti byl tento region navštěvován z důvodu ozdravných pobytů.

6. 1. 1. 5 Struktura respondentů dle osob, s kterými se pohybovali v destinaci

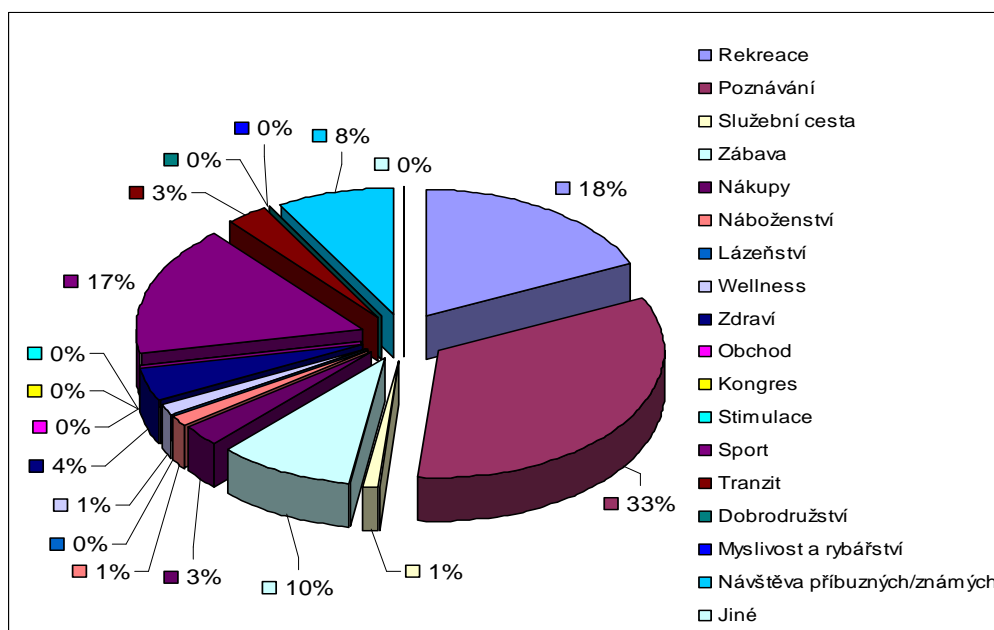
Nejčastější možností, s kým respondent trávil čas v destinaci, byla volba svého partnera či partnerky, která měla zastoupení 55%. 19 % oslovených účastníků CR navštívilo Novohradské hory a podhůří s přáteli či známými. 12 % vyrazilo samo, 9 % se svými dětmi a partnerem a zbývajících 5 % jen se svými dětmi (Příloha 5).

6. 1. 2 Rekreační charakteristiky respondentů

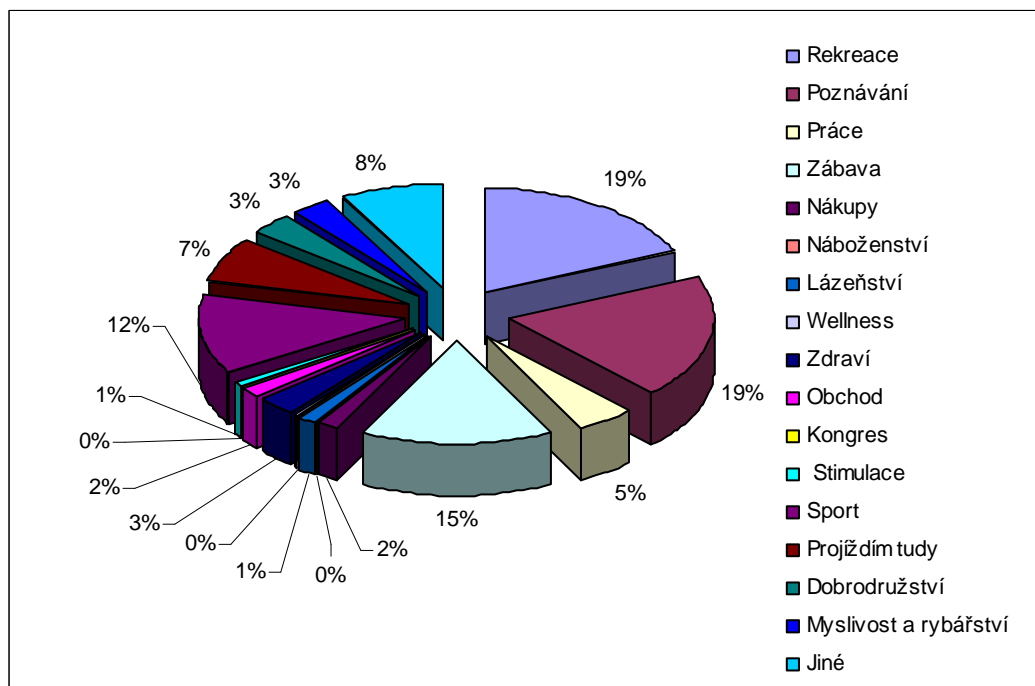
6. 1. 2. 1 Účel návštěvy Novohradska

Nejčastějším účelem návštěvy regionu činí ze 33 % odpovědí poznávání. Na druhé pozici s 18 % byla volena možnost rekreace. Třetím nejčastějším účelem návštěvy Novohradských hor je sport se 17 %. Jako další možnosti byly voleny s 10 % zábava a s 8 % návštěva příbuzných a známých (Graf 3).

Graf 3: Účel návštěvy

Graf 4: Účel návštěvy z BP

Srovnání s BP: Nejčastějším účelem návštěvy regionu jsou s 19 % zastoupením rekreace a poznávání. Jelikož jsou hodnoty v % a zaokrouhleny na celá čísla, není v grafu vidět mírný rozdíl. Zatímco v tabulce hodnot, ze kterých byl graf vytvořen činilo poznávání 19,15 % rekreace činila 18,72 %. Tyto hodnoty jsou si velice blízké, proto za převažující formu CR jsou zvoleny obě možnosti, tedy poznávání a rekreaci. Dalším významným důvodem návštěvy je zábava s 15 % a sport s 12% (Graf 4).

Vyhodnocení: Na základě porovnání grafů lze **potvrdit hypotézu 2. 1**: Hlavním účelem návštěvy je poznávání, protože jednoznačně začíná převažovat možnost poznávání nad rekreací.

6. 1. 2. 2 Struktura respondentů podle počtu účastníků a způsobu organizování

Nejoblíbenější formou CR podle počtu účastníků a způsobu organizování byly zvoleny individuálně plánované cesty jednotlivců či malých skupin z 95 %. Pouze 5 % osob navštívilo tuto oblast organizovaně (Příloha 6).

Vyhodnocení: Stále více respondentů přijíždí individuálně ať už jednotlivě či ve skupinách bez využití cizího organizování.

6. 1. 2. 3 Volnočasové aktivity

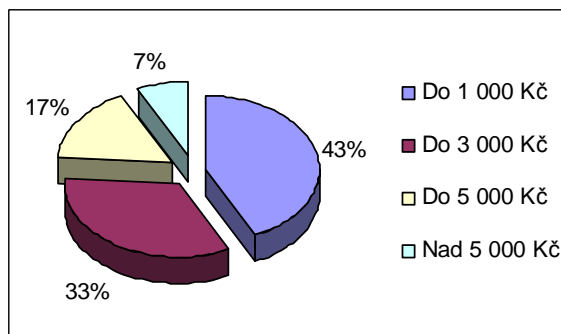
Nejlákavější je pěší turistika, která činí 21 % všech odpovědí. Druhou nejoblíbenější činností je s 19 % poznávání. Jako třetí nejlákavější činnost byla zvolena cykloturistika s 18 %. Další pozice se od sebe nepatrně odlišují. 10 % představuje návštěva kulturní akce, 9 % společenský život a zábava. Po 7 % získalo koupání, vodní sporty společně s venkovskou turistikou. Za zmínku také stojí 6% zastoupení církevních staveb a poutních míst (Příloha 7).

Vyhodnocení: Za nejlákavější je stále považována pěší turistika, poznávání a cykloturistika. Všechny tyto kategorie zaznamenaly ještě větší zastoupení než v bakalářské práci.

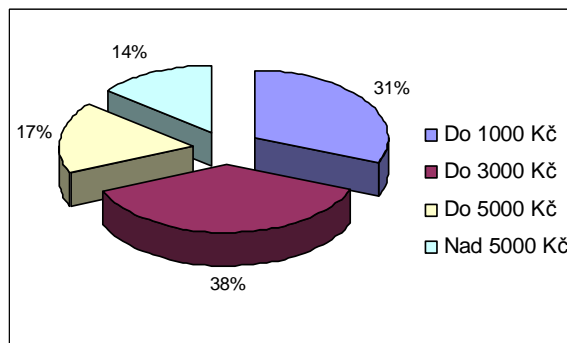
6. 1. 2. 4 Výše vynaložených prostředků

Největší zastoupení v kategorii vynaložených peněžních prostředků činí obnos do 1 000 Kč. Tuto kategorii si zvolilo 43 % lidí. Značné zastoupení mají také vynaložené prostředky do 3 000 Kč se svými 33 %. 17 % lidí utratilo částku do 5 000 Kč a 7 % částku nad 5 000 (Graf 5).

Graf 5: Množství vynaložených prostředků do návštěvy

Graf 6: Množství vynaložených prostředků do návštěvy z BP

Vyhodnocení: Největší rozdíl spočívá v přesunu z kategorie do 3 000 do kategorie do 1 000 Kč. Kategorie do 5 000 je zachována. Lze pozorovat, že čtvrtina respondentů vynakládá částku do 5 000, přičemž 2/3 dalších oslovených utrací spíše méně než v předešlých letech. **Hypotézu 1. 2**, že Výdaje účastníků cestovního ruchu se snížily je možné **potvrdit**. Existuje sice skutečnost, že určitá skupina lidí utrací stále poměrně dost peněz, ale větší změna byla zaznamenána v tom, že velká část lidí utrací podstatně méně než v předchozích letech.

6. 1. 2. 5 Způsob dopravy do regionu

72 % respondentů zvolilo auto jako dopravní prostředek, kterým se na Novohradsko dostali. 12 % využilo kolo. Zastoupení 10 % má autobus. 4 % dotázaných využila vlak a pouze 2 % respondentů využila pěší chůzi (Příloha 8).

Vyhodnocení: Stoupá počet lidí, přijíždějících vlastním autem. Úbytek zaznamenala především doprava autobusem. Mírné zvýšení se objevilo také u využití kola.

6. 1. 2. 6 Počet uskutečněných návštěv

55 % respondentů uvedlo, že Novohradské hory navštívilo již vícekrát. Možnost, že danou oblast navštívili 1 až 3 krát uvedlo 33 %. 14 % oslovených zde bylo poprvé (Příloha 9).

6. 1. 2. 7 Délka pobytu

Více jak polovina respondentů se vydala do dané oblasti pouze na 1 den, tudíž nevyužila žádnou možnost ubytovacího zařízení. 1 až 2 noci zvolilo 29 % dotázaných. Zbývajících 19 % strávilo v Novohradských horách 3 a více nocí. Také výdaje respondentů směřují k tomu, že v Novohradských horách nezůstávají přes noc, případně kratší dobu (Příloha 10).

6. 1. 2. 8 Nedostatky oblasti

73 % oslovených je spokojeno se současnou situací v Novohradských horách a při jejich návštěvě neshledali nic, co by jim chybělo. Dalších 10 % zcela nebylo spokojeno s možnostmi zábavy. Někteří považovali za nedostatečné kvalitní stravování

v 7 % případů. 5 % dotázaných postrádalo větší počet turistických informačních center. Zbývajících 5 % spatřovalo nedokonalosti v turistickém značení (Příloha 11).

Srovnání: Zaznamenána byla především větší spokojenost návštěvníků. Neshledali nic, co by jim ve zkoumané destinaci chybělo. Největší nedostatek je stále shledáván v možnostech zábavy.

6. 1. 3 Názory a vyjádření respondentů

6. 1. 3. 1 Nejoblíbenější atraktivity

Za přírodní atraktivitou se vydalo 61 % respondentů. Jako nejčastěji zmiňovanou se stalo Terčino Údolí, rybníky, potoky a lesy, Žofínský prales a jednotlivé hory, ale i cyklostezky. 34 % respondentů rádo poznává kulturně historické atraktivity. Zmiňovány byly především hrady a kostely. Pouze 5 % dotázaných přilákaly technické atraktivity. Zastoupení měly rozhledny a přehrada (Příloha 12).

Srovnání: Za přírodní atraktivitou se vydalo 52 % respondentů. Jako nejčastěji zmiňovanou se stalo Terčino Údolí, rybníky, Žofínský prales a jednotlivé hory. 37 % respondentů rádo poznává kulturně historické atraktivity, především hrady, kostely, zaniklé obce, ale také rallye a Formanské slavnosti. 11 % přilákaly technické atraktivity jako rozhledny, přehrada, hamr nebo řemeslo na řece (Příloha 13).

Vyhodnocení: Stále oblíbenější jsou přírodní atraktivity, z dříve zjištěných 52 % se dostávají na 61 %. Dominantou této destinace je bezpochyby příroda. Zvýšením počtu odpovědí u možnosti přírodní atraktivity mělo za následek snížení četnosti odpovědi kulturně-historické atraktivity. Nejméně vyhledávané jsou stále technické atraktivity, jejichž shlédnutí zajímalo pouze 5 % dotázaných.

6. 1. 3. 2 Předpoklad opětovné návštěvy

70 % oslovených uvedlo, že Novohradské hory určitě ještě navštíví. 25 % respondentů se přiklonilo k možnosti, že tuto oblast možná znovu navštíví. Pouze 5 % odpovědí ukazuje na to, že se návštěvníci spíše nevrátí. O možnosti, že se na Novohradské hory určitě nevrátí neuvažoval žádný z oslovených (Příloha 14).

Srovnání: Rozdílem je, že v bakalářské práci byly na výběr pouze 2 možnosti ano/ne. Odpověď ano představovala 97 % všech odpovědí. Pouze 5 % uvažovalo o tom,

že se do destinace spíše nevrátí. Pozitivní je, že nikdo z dotázaných neodpověděl, že se na Novohradsko určitě nevrátí.

6. 1. 3. 3 Informační zdroje, které návštěvníky inspirovaly

Největší inspirací k návštěvě Novohradských hor a podhůří byla ze 34 % opakovaná návštěva. Na doporučení svých známých či přátel vsadilo 32 %. Další významnou inspirací je internet (Příloha 15).

6. 1. 3. 4 Získávání informací o možnostech trávení volného času

46 % dotázaných se nechalo inspirovat aktivitami a doporučeními svých příbuzných a známých. Dalších 41 % získávalo informace o možnostech trávení volného času vyhledáváním informací na internetu. 11 % si nechalo poradit odborníky z turistických informačních center. Jinou možností byly s 2 % knihy (Příloha 16).

6. 1. 4 Požadavky na infrastrukturu

6. 1. 4. 1 Zvolené ubytovací zařízení

Na základě odpovědí je možné konstatovat, že 54 % oslovených nezvolilo žádnou možnost ubytovacího zařízení. Nejčastějším typem zvoleného ubytovacího zařízení byl penzion s 23 %. Další volbou bylo trávení noci u příbuzných a známých (11%). 6% zastoupení má ubytování v hotelu. 4 % respondentů zvolila ubytovnu a zbývající 2 % upřednostnila kemp či tábořiště (Příloha 17).

Vyhodnocení: Značný je především nárůst odpovědí u možnosti bez ubytování. Tento výsledek byl také zřejmý z poklesu vynaložených peněz do návštěvy Novohradska. Jestliže respondenti na Novohrasku přespí, nejčastěji volí penzion.

6. 1. 4. 2 Zvolené stravovací zařízení

Více jak polovina využila restauraci jako zdroj svého stravování. Vzhledem tomu, že 52 % respondentů strávilo v regionu pouze 1 den, lze předpokládat, že to mělo vliv na to, že 39 % upřednostnilo vlastní stravování. Pouhá 2 procenta volila rychlé občerstvení. 5 % respondentů se podle získaných dat nestravovalo vůbec (Příloha 18).

Vyhodnocení: Většina respondentů si užívá volna se vším všudy a nejraději zajde do restaurace. Značná část stále využívá vlastní stravování.

6. 1. 4. 3 Hodnocení služeb

Hodnoty v tabulce jsou uvedeny v procentech.

Možnost hodnocení služeb odpovědí „výborně“ byla využita jen zřídka. Nicméně jako nejlépe hodnocené služby v této kategorii se jeví služby pro cyklisty (7 %). V těsné blízkosti byla jako druhá nejlépe ohodnocená úroveň personálu ve službách CR.

Z kategorie „velmi dobře“ se nejvíce respondentům jeví ubytovací služby.

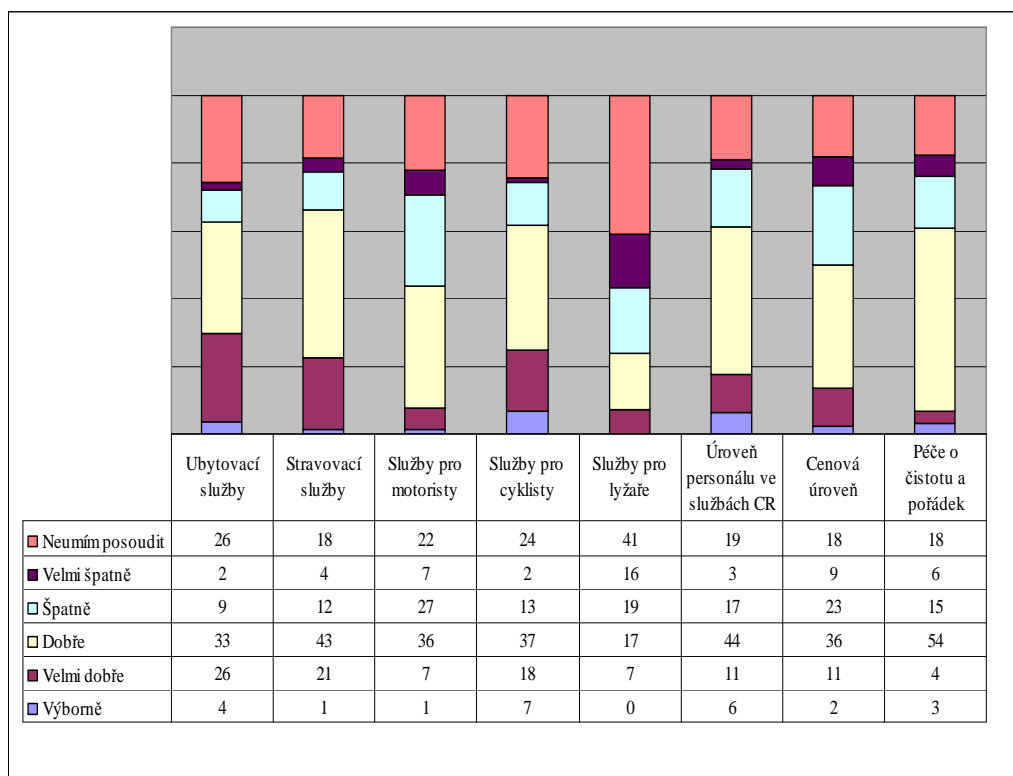
Nejčteněji volenou skupinou při hodnocení byla možnost „dobře“. Tímto vyjádřením byla oznámkována většina uvedených služeb s výjimkou služeb pro lyžaře. 54 % dotázaných si myslí, že péče o čistotu a pořádek je na dobré úrovni.

„Špatně“ vidí respondenti především služby pro motoristy z 27 % a cenovou úroveň z 23 %.

Stupeň ohodnocení „velmi špatně“ nebyl příliš návštěvníky použit. 16 % odpovědí směřuje k vyjádření, že velmi špatně jsou hodnoceny služby pro lyžaře.

Největší problém vyjádřit se byl shledán u služeb pro lyžaře. Tyto služby nedokázalo ohodnotit 41 % oslovených.

Tabulka 2: Hodnocení služeb

Srovnání: Služby pro cyklisty jsou po sledovanou dobu mezi nejlépe hodnocenými. Dříve nejlépe hodnocené stravovací služby jsou nyní vnímány velmi dobře, avšak až po ubytovacích službách. Možným důvodem je zvyšování gramotnosti v oboru gastronomie především prostřednictvím mnoha pořadů v televizi zabývajících se touto tematikou a neustálým důrazem na čerstvost a kvalitu používaných surovin. Služby pro motoristy byly vnímány špatně, nyní jsou považovány za dobré. Velmi špatně byly hodnoceny služby pro lyžaře, které byly dříve a jsou i nyní největším problémem z hlediska jejich posouzení.

Kvalifikace personálu ve službách CR je považována za dostatečnou. Jestliže vezmeme v úvahu pozitivní hodnocení na úrovni výborně, velmi dobře a dobře, dostáváme 61 % spokojených respondentů. **Hypotéza 1. 3**, že Úroveň personálu ve službách cestovního ruchu je vnímána pozitivně, může být **potvrzena**.

6. 1. 4. 4 Hodnocení infrastruktury

Hodnoty v tabulce jsou uvedeny v procentech.

Nejlépe nahlíželi respondenti na vybavenost regionu pro sportovní aktivity. Nejlepší hodnocení, tedy známku „**výborně**“ mu přidělilo 8 %.

„**Velmi dobře**“ byl hodnocen rozsah a dostupnost a ubytovacích kapacit (19 %).

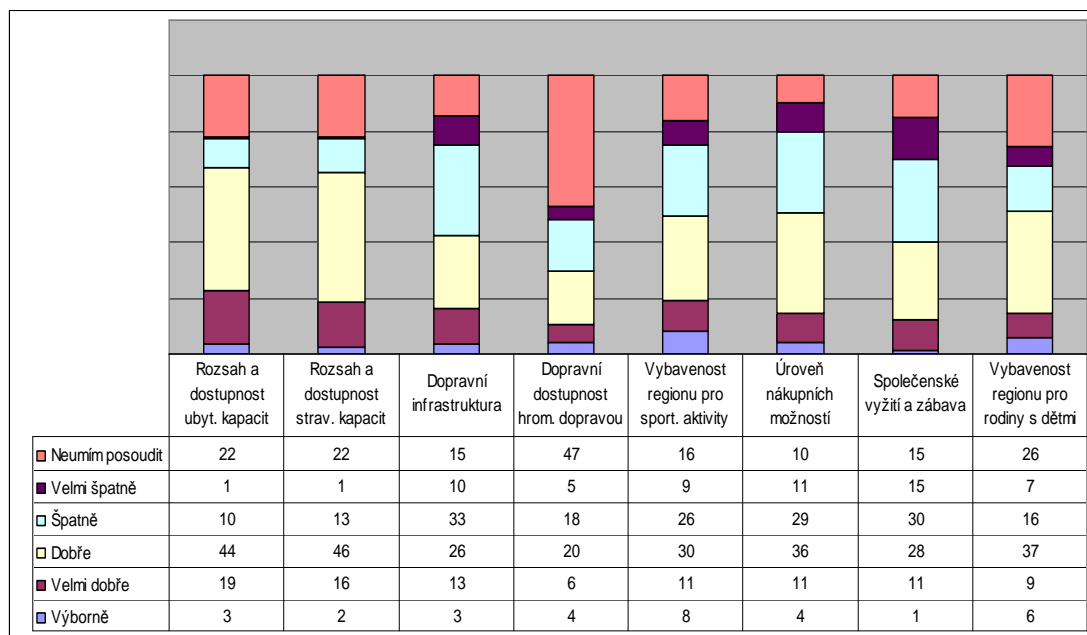
Opět nejčteněji volenou skupinou při hodnocení byla možnost „**dobře**“. Toto hodnocení bylo využito především pro rozsah a dostupnost stravovacích kapacit ze 46 %.

33 % oslovených lidí je toho názoru, že „**špatná**“ je především dopravní infrastruktura.

„**Velmi špatně**“ bylo nahlíženo především na společenské vyžití a zábavu (15%).

Největší problém vyjádřit se byl především u dopravní dostupnosti hromadnou dopravou. K této otázce se nedokázalo vyjádřit 47 % oslovených.

Tabulka 3: Hodnocení infrastruktury

Srovnání: Rozsah a dostupnost ubytovacích kapacit je stále vnímána dobře. Rozsah a dostupnost stravovacích kapacit byla vnímána velmi dobře, nyní je považována za dobrou. Posouzení dopravní infrastruktury je stále hodnoceno špatně. Velmi špatně byla hodnocena úroveň nákupních možností. Tuto pozici převzala společenské vyžití a zábava. Největší problém s posouzením se opět projevil u hromadné dopravy. Nejspíše z důvodu, že většina respondentů použila pro dopravu do destinace auto a hromadnou dopravu nepotřebovala využívat.

6. 1. 4. 5 Rozvoj cestovního ruchu

Hodnoty v tabulce jsou uvedeny v procentech.

„**Výborně**“ bylo ohodnoceno místní orientační značení 9 % respondentů.

Vztah místního obyvatelstva k návštěvníkům byl z 31 % označen za „**velmi dobrý**“.

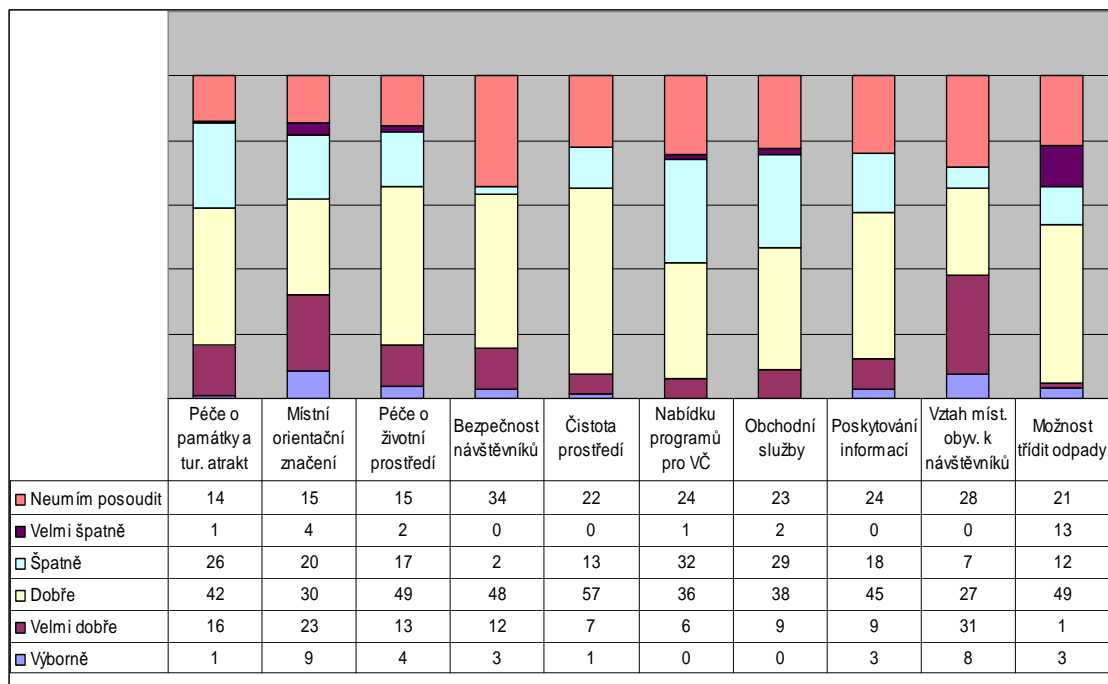
Čistotu prostředí vnímá „**dobře**“ 57 % návštěvníků.

Z 32 % je „**špatně**“ nahlíženo na nabídku programů pro volný čas.

Možnost třídít odpady považuje 13 % dotázaných za „**velmi špatně**“.

Bezpečnost návštěvníků byla tím, co 34 % návštěvníků „**neumělo posoudit**“

Tabulka 4: Rozvoj cestovního ruchu

Srovnání: Orientační značení je po sledovanou dobu vnímáno velmi pozitivně. Stejně tak je to mu i s péčí o životní prostředí. Tato kategorie je vnímána dobře. Zlepšení lze vnímat u programů pro volný čas, které bylo hodnoceno velmi špatně a nyní dobře.

6. 1. 5 Udržitelnost cestovního ruchu Novohradských hor

6. 1. 5. 1 Míra vnímání poškození přírodního prostředí

Jako málo poškozené přírodní prostředí vlivem CR vidí 61 % respondentů. 27 % vnímá škody na přírodním prostředí způsobené CR značně. 12 % ale nespatřuje takovéto škody vůbec. Ani jeden ze všech oslovených nespatřil škody vůbec (Příloha 19).

6. 1. 5. 2 Vnímání ochrany životního prostředí

63 % návštěvníků spatřuje důraz na ochranu životního prostředí jako dostatečný. 20 % si myslí, že ochrana životního prostředí je nedostatečná. Naopak 15 % vidí tuto ochranu velmi dobře, tedy, že je zde velký důraz. Pouze 2 % připadá, že na Novohradsku není žádná ochrana životního prostředí (Příloha 20).

6. 1. 5. 3 Vnímání počtu návštěvníků

Na otázku, zda se respondenti dostali do situace, kdy jim plán narušil nebo znepříjemnil velký počet návštěvníků z 93 % odpovědělo, že ne. Opačného mínění je pouze 7 % dotázaných (Příloha 21).

6. 1. 5. 4 Pohled na využívání přírodních zdrojů

81 % respondentů spatřuje, že v oblasti Novohradských hor a podhůří se s přírodními zdroji zachází šetrně, tudíž, že se nesetkali s nešetrným využíváním. Avšak 19 % je názoru opačného (Příloha 22).

6. 1. 5. 5 Možnosti třídění odpadů

Jako dostatečné možnosti třídění odpadů považuje 75 % návštěvníků. Opačného mínění je 15 %. 10 % se k této problematice nedokázalo jednoznačně vyjádřit (Příloha 23).

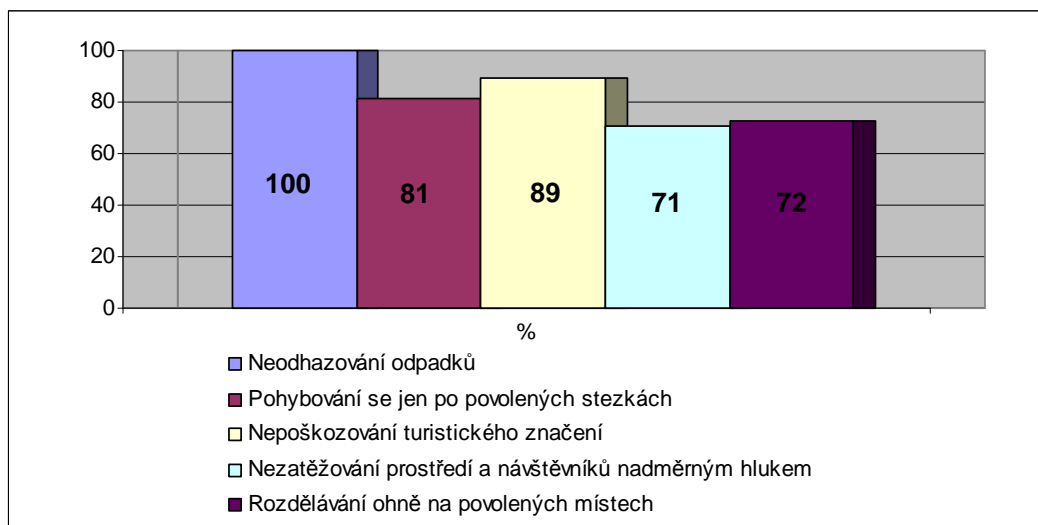
6. 1. 5. 6 Preference služeb s ekologickou certifikací či výrobků šetrných k životnímu prostředí

67 % dotázaných tvrdí, že upřednostňuje služby s ekologickou certifikací nebo výrobky, které jsou šetrné k životnímu prostředí. 33 % je názoru opačného a takovými výrobky či službám přednost nedávají (Příloha 24).

6. 1. 5. 7 Dodržování zásad

Výsledky dotazování vypovídají o tom, že všichni dotázaní dodržují zásadu neodhazování odpadků. Bezmála 90 % se přiklonilo k možnosti, že nepoškozují turistické značení. 81 % tvrdí, že se pohybuje pouze po povolených stezkách. 72 % rozdělává oheň jen na povolených místech.

Graf 7: Dodržování zásad

Vyhodnocení: Na základě vyhodnocených odpovědí se lze přiklonit k **potvrzení hypotézy 1. 1**: Návštěvníci nejsou lhostejní k ochraně životního prostředí.

7 NÁVRH PRODUKTU CESTOVNÍHO RUCHU – VANDROVNÍ KNIHA

Zkoumanou oblast nejvíce navštěvují **mladí lidé**, ať už s partnerem či partnerkou nebo s přáteli a **rodiny s dětmi**. Je zapotřebí přizpůsobit nový balíček tomuto segmentu. Nejčastějším účelem návštěvy je podle respondentů především **poznávání**. Za nimi jsou také možnosti **rekreace a sportu**. Základem produktu je především možnost poznávání. Vzhledem ke skutečnosti, že se na Novohradsku projevuje především forma výletního CR bez přenocování záměrně budou ve Vandrovní knize, na internetových stránkách či během absolvování trasy **doporučeny** možnosti ubytování, stravování, apod. pro zvýšení doby pobytu osob v této oblasti. Z pohledu sportovního vyžití bude na každém z účastníků, jestli upřednostní pěší chůzi či kolo. Možnost absolvování túr, výletů a tras bude většinou ponechána na rozhodnutí každého z účastníků. Realizace bude možná v jakémkoli **ročním období**. Navíc vybrané trasy bude možné absolvovat pouze v daném ročním období – např. stezka pro běžkaře, především z důvodu rozložení návštěvnosti do celého roku. Protože si respondenti nejraději organizují svůj volný čas sami, informace budou poskytovány pouze formou širokého výběru nikoli konkrétního doporučení. Tím se zvýší šance všech poskytovatelů služeb. Nejoblíbenějšími **atraktivitami** jsou **přírodní**. Z důvodu zvýšení povědomí i návštěvnosti jsou záměrně do produktu zařazeny mnohé technické i kulturně-historické atraktivity. Lidé si všeobecně rádi hrají a ocení příležitosti, které jim umožní odchýlit se od stereotypu. Soutěživý duchu zároveň umožní několika násobné vyhledání destinace, aby hráč mohl rozluštit zadání. Díky této skutečnosti je pravděpodobné, že do tohoto regionu přinesou další peněžní prostředky. Důraz bude na trasách kladen především na informace. Ty budou mít také výchovný charakter, aby se účastník dověděl nové informace, ale také z různých oblastí (historie, ochrana životního prostředí, osobnosti apod.)

7. 1 Příprava

Před vydáním knihy je nezbytné rozhodnout, zda bude kniha obsahovat pouze text nebo budou její součástí obrázky. Dalším krokem je volba barevného či černobílého provedení. Jelikož jde o Vandrovní knihu jejíž nezbytnou součástí jsou mapky, fotografie, obrázky či kresby je nezbytné barevné provedení. Pro lepší přehlednost i z důvodu větší atraktivity.

Pro začátek bylo zvoleno 5 000 kusů výtisků. Vzhledem k povaze Vandrovní knihy, kterou budou hráči nosit u sebe, a která bude později sloužit i jako vzpomínkový deník byl jako nejvhodnější formát zvolen typ A5 o rozměrech 148 x 210 mm. Na obálku knihy byl vybrán křídový papír v plnobarevném lesklém provedení. Předpokládaný počet stránek bez obálky činí 200. Pro vnitřní provedení byl zvolen offsetový plnobarevný papír v matném provedení. Knihařské zpracování knihy je v lepené vazbě V2.

Součástí Vandrovní knihy bude brožurka se vstupenkami zdarma či vstupy za zvýhodněných podmínek do vybraných atraktivit, slevy na akce, vstupy do památek, na představení, restaurací, ubytování, masáže, ochutnávky v restauracích, návštěvu slavností a tak podobně. Cílem této brožurky je navíc podpořit místní poskytovatele služeb. Brožura bude také v nákladu 5 000 kusů. Vnitřní část brožury má 148 stran, tedy 74 listů. Slevové kupóny budou umístěny 3 na každý list. K dispozici tedy bude 222 kupónů. Z důvodu takového uspořádání byl zvolen formát A6 o rozměrech 105 x 148 mm. Na obálku brožury byl vybrán křídový papír v plnobarevném lesklém provedení. Pro vnitřní provedení byl zvolen křídový plnobarevný papír v matném provedení. Brožura bude také v lepené vazbě V2.

7. 2 Cena knihy

Cena knihy je složena ze 2 hlavních částí – první část představuje cenu za zpracování a druhá část cenu za tiskárnu. Zpracování představuje předložení knihy v souboru, ze které se následně kniha tiskne. Velmi často využívám soubor typu PDF. V druhé části, ceny tisku, je zahrnut samotný tisk a kompletace vytištěných podkladů do konečné podoby knihy. Vandrovní kniha i s Brožurou bude k dostání za cenu 269,50 Kč

7.3 Charakteristika produktu

Projekt Vandrovní kniha je pojat komplexně. Komplexně ve smyslu, že zaměření knihy je speciálně na oblast Novohradských hor a jejich podhůří přičemž důraz je kladen především na netradiční, zábavné a hravé provedení této publikace v kombinaci s odborným výkladem a špetkou historie. Majitelům této knihy tak bude umožněno poznání celé destinace a navíc díky kuponům také navštívit vybrané atraktivita a zařízení cestovního ruchu za zvýhodněných podmínek. Kreativní pojetí knihy umožní doplňovat si potřebné informace, které jsou nezbytné k rozluštění řešení konečného řešení.

Lidé si všeobecně rádi hrají a užívají si zábavných okamžiků Na druhou stranu je zapotřebí vydat nadbytečnou energii tolik oblíbeným sportem, relaxovat a užívat si zaslouženého klidu v tichu přírody. Ne všem vyhovuje trávit volný čas poleháváním na rozpálených plážích a nicneděláním. A právě proto vznikla myšlenka projektu Vandrovní knihy stvořená pro milovníky dovolené v pohybu, lidi hravé a toužící řešit úkoly.

Na základě zadání, budou účastníci navedeni k určitému cíli. Po jeho dosažení:

- naleznou v okruhu vymezených metrů schované předměty, které budou identifikovat dle požadavků a zapisovat do Vandrovní knihy a následně na internetové stránky,
- případně je vtisknou na určené místo
- či dostanou nové instrukce ve smyslu určení směru kudy se vydat dále
- nebo získají potřebné informace nezbytné pro doplnění do Vandrovní knihy.

Knihy bude systematicky hráče navádět ke shlédnutí či navštívení přírodních, kulturních i technických památek ať už známých a oblíbených, tak těch, u kterých je vhodné zvýšit povědomí a jejich návštěvnost, případně se vyhnout přetěžování nejznámějších atraktivit.

V průběhu putování budou účastníci plnit zadané úkoly, zjišťovat nezbytné informace, které umožní získávat jednotlivé indicie, jejichž správným poskládáním bude získán „klíč k tajemné truhle skrývající překvapení“. Po registraci a přihlášení

se na webové stránky bude možno do své karty postupně zapisovat požadované výsledky, které účastníci získávají na během svého putování a vpisují do své knihy.

Vandrovní kniha bude ve finále sloužit jejím majitelům jako vzpomínkové album, deník, do kterého si budou moci účastníci zakládat vlastní fotografie (9x13cm), vstupenky z navštívených památek, zaznamenávat do textu chybějící data a rozluštěné informace, které budou jen částečně dostupné na internetových stránkách. Zbývající informace budou k nalezení na webu, který bude vytvořen nejen pro účely Vandrovní knihy, ale také pro bližší a jednodušší seznámení s navštívenou oblastí, kdy díky prohledávání webových stránek za účelem získání konkrétní informace budou návštěvníci stále více seznamováni s danou destinací bude se zvyšovat povědomí o této oblasti a celkové vzdělávání v oblasti historie i kultury. Jednodušší v tom smyslu, že návštěvníci stránek budou lépe seznámeni s územím, městy a vesnicemi, které do Novohradských hor a podhůří patří. V současné době neexistuje web, který by jednoznačně vymezil toto území a navíc zde byly dostupné informace o celé destinaci.

7. 4 Kalkulace

Po zanesení požadovaných údajů do kalkulátoru vyšla předpokládaná cena Vandrovní knihy bez DPH 258 262 Kč. Cena za 1 kus bez DPH tedy činí 51,65 Kč. Vezmeme-li v úvahu současnou daň z přidané hodnoty na knihy 10 % hodnota této daně představuje 5,16 Kč/1 ks. Cena za jeden kus se dostává na hodnotu 56,82 Kč. Celková cena za vytištění 5 000 kusů knih s DPH činí 283 910 Kč. Náklady na kus lze samozřejmě snížit vydáním více kusů.

Předpokládaná cena Brožury se slevovými kupóny činí bez DPH 93 700 Kč. Cena za 1 kus bez DPH tedy činí 18,74 Kč. Vezmeme-li v úvahu současnou daň z přidané hodnoty na knihy 10 % hodnota této daně představuje 1,87/1 ks. Cena za jeden kus se dostává na hodnotu 20,61 Kč. Celková cena za vytištění 5 000 kusů knih s DPH činí 103 070 Kč.

Vandrovní kniha	1 kus	5 000 kusů
Cena bez DPH	51,65 Kč	258 262 Kč
Cena s DPH (10 %)	56,82 Kč	283 910 Kč

Brožurka s kupóny	1 kus	5 000 kusů
Cena bez DPH	18,74 Kč	93 700 Kč
Cena s DPH (10 %)	20,61 Kč	103 070 Kč

Vláda před časem schválila zvýšení snížené sazby DPH na 14 procent od roku 2012 a následné sjednocení sazeb DPH na 17,50 procenta od roku 2013. Nyní je přitom základní sazba 20 procent a snížená, například na knihy, deset procent. Kvůli růstu sazby tak mohou zdražit kromě knih například i potraviny, léky, městská hromadná doprava, ubytování, zdravotní a sociální péče či vstupné na kulturní akce. Novelu zákona o DPH už v prvním čtení podpořila i sněmovna (Lidovky.cz, 26.6.2011).

Jestliže dojde v blízké budoucnosti ke zdražení knih je pravý čas na to, aby byla kniha vydána co nejdříve. Protože při předpokládaném zvýšení DPH je pravděpodobné, že o knihy nebude takový zájem jako tomu bylo do doby před zdražením.

7. 5 Výpočet

Za předpokladu, že Vandrovní kniha i s Brožurou bude k dostání za cenu 269,50 Kč je výpočet následující

Pultová cena bez DPH	245,00
- 50 % (pro distributora)	- 122,50
	<u>122,50</u>
- náklady na kus s DPH	- 56,82
- náklady na kus s DPH	- 20,61
	<u>45,07</u>
zisk	45,07
	=====

Pro následující výpočet byla použita online kalkulace tisku dostupná na webových stránkách Tiskárny cenytisku.cz.

Tabulka 5: Kalkulace knihy

Knihy

1. Počet kusů	5000
2. Formát	A5
3. Obálka	
3.1 Typ papíru	Křída (200g)
3.2 Barevnost	1. strana 4barvy (plnobarevný CMYK) 2. strana 4 barvy (plnobarevný CMYK)
3.3 Povrchová úprava	1. strana lak strojový-lesk 2. strana lak strojový-lesk
4. Vnitřek	
4.1 Počet stran bez obálky	200
4.2 Typ papíru	Offset (150g)
4.3 Barevnost	4/4 (plnobarevný CMYK)
4.4 Povrchová úprava	lak strojový-mat
5. Knihařské zpracování	V2 (vazba lepená - paperback)
6. Komentář - další požadavky	
Celková cena bez DPH	258 262,00 CZK
Cena za jeden kus	51,65 CZK

Zdroj: <http://www.cenytisku.cz/?lang=cs&page=kniha&id=1>

Pro zjištění ceny brožury je určena následující kalkulačka.

Tabulka 6: Kalkulace pro brožuru

Katalogy, Časopisy	
1. Počet kusů	5000
2. Formát	A6
3. Obálka	
3.1 Typ papíru	Křída (100g)
3.2 Barevnost	1. strana 4barvy (plnobarevný CMYK) 2. strana 4 barvy (plnobarevný CMYK)
3.3 Povrchová úprava	1. strana lak strojový-lesk 2. strana lak strojový-lesk
4. Vnitřek	
4.1 Počet stran bez obálky	148
4.2 Typ papíru	Křída (100g)
4.3 Barevnost	4/4 (plnobarevný CMYK)
4.4 Povrchová úprava	lak strojový-mat
5. Knihařské zpracování	V2 (vazba lepená - paperback)
6. Komentář - další požadavky	
Celková cena bez DPH	93 704,00 CZK
Cena za jeden kus	18,74 CZK

Zdroj: <http://www.cenytisku.cz/?lang=cs&page=katalog>

7. 6 Tématické části Vandrovní knihy

Vandrovní kniha bude členěna na jednotlivé výlety. V jakém pořadí a kolik za den se jich rozhodně člověk uskutečnit, záleží na každém. Dle terénního šetření je převážná většina respondentů ráda pánem svého času a rádi si svoje volné chvíle organizuje každý sám. Proto tato kniha neslouží jako neměnný postup kroků za krokem, ale naopak jako návod, pomůcka při rozhodování, kam se vydat na výlet, jaké památky

navštívit, jaká nová místa poznat a to především z důvodu požadavku respondentů, kteří by ocenily právě typy na výlety. Hravá forma Vandrovní knihy má ještě více zpestřit pouhé zhlížení a míjení památek. Naopak se snaží vtáhnout návštěvníka více do děje a aktivně ho zapojit do většího objevování, učí mít oči otevřené, naučit se dívat kolem sebe a vnímat krásu Novohradska plnými doušky. Aby nebyla každá kapitola knihy úplně stejně strukturovaná a dokázala překvapit budou se mimo jiné a výše zmíněné v jednotlivých kapitolách objevovat zajímavosti z různých oblastí.

- Tradice daného místa v různých ročních obdobích
- Netradiční historické zajímavosti, perličky či výpovědi pamětníků
- Příhody a příběhy kolující odnedávna mezi obyvateli
- Dávno zapomenutý recept na místní pochoutku
- Dalšími úkoly může být například:
 - spočítat – kapličky na cestě, stromy v těsné blízkosti, počet oken, budov
 - nakreslit budovu, kašnu, další zajímavost definovanou ve Vandrovní knize
 - vyfotit se u zadaného místa
 - vtisknout razítko, které bude k nalezení na určitém místě dle nápovědy Vandrovní knihy
 - dopsat do Vandrovní knihy - co se nachází na určitém kilometru, co je napsané na konkrétní kapličce,
 - najít určitou rostlinu, kamínek, ...
 - najít konkrétní místo či věc dle zadaných souřadnic GPS

Na začátku každého nového výletu bude čtenář stručně seznámen s charakterem oblasti, obtížností, možnostmi absolvování (pěšky, na kole, bruslích, lyžích), ročním obdobím, ve kterém je možné trasu absolvovat, mapku s vyznačenými atraktivitami, nikoli trasou, aby si každý zvolil směr a pořadí navštívených míst.

7.7 Ukázka z Vandrovní knihy

Dnes se podíváme do Nových Hradů. Nové Hrady bylo dříve městem pohraničním, pak příhraničním a dnes je městem bez hranic. Leží zhruba 35 km jihovýchodně od Českých Budějovic, a coby kamenem dohodil od Rakous.

Mimo hradu, zámku, kostela, kláštera, hrobky, kovárny, koželužny, rezidence, barokní lékárny, městské brány tu máme na náměstí i kašnu obklopenou stromy, kde je v létě příjemné posedět. Na turistických stezkách a cestách je pěkně od jara do podzimu a romantické bloudění bez mapy můžeme všem doporučit (*Kulturní a informační centrum Nové Hrady*, 2.7.2011)

Mapa 6: Plán města Nové Hrady

Zdroj: *Kulturní a informační centrum Nové Hrady*, 2.7.2011

Hrad Nové Hrady byl postaven na ostrohu obtékaném říčkou Stropnicí a Novohradským potokem. První písemná zmínka pochází z roku 1279, kdy je hrad majetkem Vítkovce Ojíře.

Zdroj: Vlastní foto a zpracování

Legenda o statečném kováři

K jihozápadní věži hradu, která stráží zadní bránu a bývala nazývána také věží červenou snad dle údajně převládajícího cihelného zdiva, se váže pověst o zjevování průvodu duchů v mnišských hábitech.

Mniši se tu objevovali vždy o půlnoci, vycházeli ze sklepení pod přilehlým palácem a pomalu stoupali nešbaje zdí a zavřených dveří do vyšších pater. Náhodné nocležníky častovali otázkou: „Které zvíře nebylo stvořeno bohem?“ Dočkali se různých odpovědí – kočka, netopýr, had a jiné, jindy jen spokřčením ramen. S žádnou z nich však nikdy nebyli spokojeni, vždy jen zasténali a upřeli svůj prázdňý ledový pohled nešťastníka, jenž ve věži nocoval. Ten pak většinou chřádl, onemocněl a mnohdy se stalo, že záhy i zemřel. Není divu, že v komorách v prvním i druhém poschodí věže nechtěl nikdo nocovat, natož bydlet.

Jednou přišel k hradu vandrující kovářský tovaryš a ptal se po práci. Purkrabí hradu zrovna kováře potřeboval, protože starý kovářský mistr ve městě nedávno zemřel, ale chtěl si mládence nejdříve vyzkoušet. „Máme tu divokého koně, pokud se ti ho povede okovat, přijmu tě do služby,“ pravil kováři. „Ničeho se nebojím, natož koně,“ odvětil mu se smíchem tovaryš. Vybalil si nářadí, roztopil výheň, a koně, kterého zatím přivedli z maštale, kde je dnes hradní krčma, okoval novými podkovami.

Purkrabí byl s prací kováře spokojen. „Když se ničeho nebojíš, určitě ti nebude proti mysli přespát ve věži nad zadní branou. Prý tam straší, ale ty se určitě bát nebudeš. Mohu ti tam nechat ustlat,“ hecoval kováře. „Nebojím se koní ani duchů, ve věži klidně přespím,“ odpověděl kováři. Purkrabímu bylo kováře líto, nerad by přišel o nového služebníka, ale couvnout již nemohl. Kovář ještě před tím, než ulehl na nově nachystané měkké lůžko ve věži, zjistil od klíčníka, kdo že se to ve věži zjevuje. Chvilí přemýšlel a pak v klidu usnul.

Na hradním nádvoří studený podzimní vítr ve svitu měsíčního úplňku zrovna proháněl suché listí, když ponocný odtroubil půlnoc. V tu chvíli se v temném zákoutí před zadní branou zjevil průvod dvanácti postav s rozsvícenými svícemi, jakoby se vynořili zdmi ze sklepení, a jal se stoupat do poschodí, kde v komoře pro strážce spal kovářský tovaryš. Kováře půlnoční troubení také probudilo, když tu ho náhle ovanul ledový závan vzduchu. Zavřenými dveřmi do komory začaly vstupovat postavy zahalené v šedých hábitech s provazem kolem pasu. Bílé vousy a vlasy jim sahaly až na zem, tváře měly popelavé a scvrklé, v rukách držela každá svíci. Postavy bez hlesu obešly kovářovo lože, až došly zpět ke dveřím a upřely své prázdné pohledy na tovaryše. Jen poslední z postav mnichů ke kováři promluvil. „Které zvíře nebylo stvořeno Bohem?“ zeptal se. Kovář otázku dopředu znal od klíčníka a měl již připravenou i odpověď. „Je to kůň. Má kopyta jako ďábel a když lehá nekleká,“ pravil.

Mniši zhasili svíce a rozplynuli se v bělavém měsíčním svitu, který do místnosti dopadal úzkou střílnou. Kovář se zachumlal do houní a pokračoval ve spánku.

Ráno si všichni od kováře nechali vyprávět, jakou měl noc. Purkrabí byl rád, že kovář dobře obstál a mniši našli posmrtný klid. Byli totiž takto potrestáni za zpronevěru koně chudého zemana. A kováři, ten se na Hradech nakonec usadil. Vzal si za manželku mladou ztepilou vdovu po starém kováři, složil mistrovskou zkoušku a stal se zde kovářem.

(Oficiální stránky hradu Nové Hradky, 2.7.2011)

Na své cestě městem bezpochyby narazíte na tuto sochu, k níž se vztahují následující otázky úkoly.

Zdroj: Vlastní foto i zpracování

Jakými trasami se zabývá informační panel, který se nachází v blízkosti této vyřezávané sochy?

- 1.....(Historicko naučná stezka Pamětí Novohradska,červená)
- 2.....(Pamětí Vitorazska, modrá)
- 3.....(Pamětí Slepíčních hor, zelená)

Tyto 3 cyklotrasy na sebe navazují a umožňují tak poznat zajímavá místa v oblasti česko-rakouského příhraničí od města Kaplice až po Chlum u Třeboně.

Cykloturistické orientační značení těchto tras je odlišeno barvami. Dopište k názvu jednotlivých tras barvy, která nás bude provádět po celé délce těchto tras.

Nadpisy dvou panelů stojící poblíž této sochy se nazývají:

- 1) 2slova(Pamětí Novohradska)
- 2) 8 slov.....(Školní naučná přírodovědná stezka „Sokolí Hnízdo“ – Nové Hrady)

V jakých městech najdeme informační panely popisující tyto trasy?

.....(Benešov nad Černou)

.....(Nové Hrady)

.....(Nové Hrady)

Zdroj: Vlastní foto a zpracování

Tato fotografie pochází odkud jinud než z Nových Hradů. Zjistěte jméno kostela, poblíž kterého je tento obrázek pořízen.(Kostel svatého Petra a Pavla)

V okruhu 10 metrů této památky je schována další z krabiček označená č. 49. Obsah ukryvající se v této krabičce 49 otiskněte na místo určené ve Vandrovní knize a postupujte dále podle zadání, které je také součástí schované krabičky.

Naučná stezka Terčino Údolí

Dnešní vandrování bude mít dvojí zaměření. Půjde především o přírodu v kombinaci s historií. Na trase o délce 6 kilometrů je 12 zastávek. Začátek stezky je u vstupní brány u silnice vedoucí z Nových Hradů do Horní Stropnice. Možností je samozřejmě více a výběr záleží pouze na vás, protože stezka je kruhového charakteru. Tato národní přírodní památka je fyzicky nenáročná a vyznačena pomocí zelených ukazatelů. Postupně se seznámíte s nejzajímavějšími místy, historií, krajinářskými prvky, faunou, flórou, gotickou tvrzí Cuknštejn, modrým domem, vodopádem a spoustou dalších prvků.

Mapa 7: Naučná stezka Terčino Údolí

Zdroj: http://www.kicnovehrady.cz/images/icko/pesky/mapka_1.jpg, 2.7.2011

To, že se v **Terčíně Údolí** nachází Lázněčky není žádnou novinkou. Málokdo ale ví, že se tyto lázně původně jmenovaly (doplňte jméno). Tyto Lázněčky nechala postavit hraběnka Terezie Buquoyová uprostřed údolí na místě předchozího hospodářského dvora.

V jakém vztahu byla hraběnka Terezie Buquoyová a osoba podle které nechala hraběnka Lázněčky pojmenovat?otec (Václav Paar a dcera)

K jakému účelu sloužil areál lázní po druhé světové válce?
.....(krajské zařízení k rekreaci dětí)

Poznámka: Informační tabule, ze které je možné dovědět se jméno osoby, podle které se Lázně jmenují je možné nalézt na tabuli č. 3. naučné stezky vedoucí Terčíným Údolím.

Kolik takovýchto zastávek u informačních tabulí uděláme při absolvování celé naučné stezky?

Zámek Nové Hradky

V zámecké zahradě Zámku Nové hradky se nacházejí vyřezávané lavičky. Na jedné z nich je k vidění skřítek.

Zdroj: Vlastní foto a zpracování

Zapište GPS polohu této lavičky.....

Nedaleko rybníčka se nachází postava muže držícího dravce.

Udělejte si fotografii a založte na místo určené rámečkem.

...místo pro
komentář...

Zdroj: Vlastní foto a zpracování

Vzor slevového kupónu – přední strana

Slevový kupón

50 % sleva pro 2 osoby
na prohlídku hradu s českým
výkladem na I. i II. trasu.

1 Hrad

Gotický hrad byl založen v polovině 13. stol. jako strážní bod v blízkosti obchodní stezky. Stojí na 50 m vysokém ostrohu a je obehnan mohutným 14 m hlubokým příkopem. Po prvních majitelích, Landštejnské větvi Vítkovců, převzal hrad i panství významný český rod Rožmberkové. V 15. a 16. stol. byl hrad několikrát poškozen vojskem a přírodními katastrofami. Krátce byl majetkem Švamberků a poté připadl i s novohradským panstvím rodu Buquoyů. V té době již nesloužil rezidenčním účelům, ale byly zde úřednické byty, sídlo hraběcí lesní správy a buquoyův archiv. Na konci 20. stol. prošel hrad rozsáhlou rekonstrukcí a nyní jeho interiéry lze navštívit v rámci dvou prohlídkových tras: 1. Expozice historie rodu Buquoyů: sbírka rodových portrétů, historického empírového nábytku a sbírka unikátního černého skla – hyalitu. 2. Byt panského úředníka.

*Tento ústřížek předložte
na pokladně pro*

Zadní strana

Státní hrad Nové Hrady

Adresa:
Státní hrad Nové Hrady
Komenského 33
373 33 Nové Hrady
Česká republika

	I. Trasa	II. Trasa	I. + II. Současně
Plné vstupné Prohlídka s českým výkladem	70 Kč	50 Kč	100 Kč
Snížené vstupné (děti od 6 do 18 let, studenti do 26 let po předložení průkazu) Prohlídka s českým výkladem	40 Kč	30 Kč	55 Kč
Snížené vstupné II - senioři starší 65 let (senioři ročník narození 1945 a starší) Prohlídka s českým výkladem	50 Kč	40 Kč	70 Kč
Rodinné vstupné (2 dospělí + max. 3 děti) Prohlídka s českým výkladem	180 Kč	130 Kč	250 Kč
Plné vstupné Prohlídka s příplatkem za cizojazyčný výklad	130 Kč	90 Kč	180 Kč
Snížené vstupné (děti od 6 do 18 let, studenti do 26 let po předložení průkazu) Prohlídka s příplatkem za cizojazyčný výklad	70 Kč	50 Kč	90 Kč
Snížené vstupné II - senioři starší 65 let (senioři ročník narození 1945 a starší) Prohlídka s příplatkem za cizojazyčný výklad	110 Kč	80 Kč	150 Kč

Zdroj: www.hrad-novehrady.eu, www.kicnovehrady.cz, vlastní zpracování, 7.7.2011

7. 8 Nezbytné vybavení na cestu:

- Vandrovní kniha, brožura s kupóny
- Turistická navigace
- Mobilní telefon s fotoaparátem
- Psací potřeby

7. 9 Webové stránky

Budou vytvořeny pro jednodušší orientaci v celé oblasti Novohradských hor a podhůří a z důvodu návaznosti na projekt Vandrovní knihy. Po zadání adresy www.poznej-novohradsko.cz bude návštěvník stránek přesměrován na rozcestník. Zde budou:

- 1) kruhově uspořádané odkazy na jednotlivé internetové stránky měst Novohradských hor a podhůří, kde pod jednotlivými názvy měst, poběží prezentace obrázků z dané lokality
- 2) uprostřed tohoto kruhu bude odkaz na „Tajemnou truhlu poznání“

Zdroj: http://www.imi.cz/data/foto/rozmer-3/0430050SA3_a.jpg, 7.7.2011

- 3) níže budou souhrnné informace o akcích plánovaných v nadcházejícím čase z oblasti kultury, sportu, další zábavy. Následovat budou odkazy na místní tradiční recepty, typy na výlety a místo vyhrazené diskuzi, pro získání zpětné vazby, názorů a doporučení.

Ad 1) Po výběru konkrétního města či vesnice bude dále návštěvník stránek odkázán na již existující stránky.

Ad 2) Po kliknutí na Tajemnou truhlu poznání se hráč se dostane k projektu Vandrovní knihy. Zde se bude moci zaregistrovat a založit si tak vlastní **Kartu hráče**. Do této karty doplní kontaktní údaje o sobě a svém týmu, tedy manželce/manželovi, dětech, partnerovi i svých miláčcích. Na další záložce s názvem **Indicie** budou postupně doplňovány informace získané jak z partnerských webových stránek, tak informace získané při putování a poznávání destinace. V následující záložce **Mé fotoalbum** bude hráčům umožněno nahrát si fotografie získané ze svých výletů a putování. Tyto fotografie bude na základně svého rozhodnutí moci zveřejnit buďto konkrétním vybraným hráčům, všem hráčům či úplně všem návštěvníkům webových stránek poznej-novohradsko.cz. Podle toho jakou skupinu zvolí budou fotografie přístupné či nepřístupné. Po zadání všech potřebných informací si bud moci hráč zvolit 30 fotografií, které mu budou zdarma vytištěny a odeslány na kontaktní adresu, aby si je mohl následně založit na předem vyčleněná místa ve Vandrovní knize. Následující záložka **Fotoalba ostatních hráčů** bude umožňovat prohlížet si fotografie ostatních a vkládat k nim komentáře. Samostatnou záložku bude tvořit podrobná **Mapa** oblasti

Novohradsko. Při přibližování mapy se budou objevovat kolem zvoleného místa fotografie s různými atraktivitami z blízkého okolí. Na předposlední záložce budou **Pravidla hry**. V této sekci budou hráči seznámeni s detaily hry a jejími podmínkami. Součástí pravidel bude samozřejmě nezbytné upozornění, že na webových stránkách či přidávaných komentářích nebude možné sdělovat ostatním hráčům informace o schovaných předmětech či potřebných informacích. Porušením pravidel by byl hráči zablokován přístup do Tajemné truhly poznání a neměl by nárok na další odměny ze hry vyplývající. Poslední záložka bude hráčům zpřístupněna po kompletním vyplnění záložky **Indicie**. Tato záložka představuje **Klíč k otevření truhly**. Zde se hráči dozví „řešení“ toto řešení zašlou na uvedenou adresu společně s vygenerovaným kódem. Hráči budou odměněni fotografiemi, které si vloží do své Vandrovní knihy a pamětními mincemi, na kterých bude logo destinace s nápisem Novohradsko.

Ad 3) Z důvody nedostatečné informovanosti o konaných akcích, trávení volného času, možnostech zábavy a typech na výlety bude tato sekce sloužit právě k těmto účelům. V nabídce budou oblasti: Sport, Kultura, Zábava, Typy na výlety, Tradiční recepty, Fotogalerie a Diskuze. Tato nabídka bude v dolní polovině obrazovky po levé straně. Ve zbývajících dolní části bude spuštěna prezentace dalších obrázků a fotografií hráčů, kteří zpřístupnili své album a souhlasili s jeho zveřejněním v této oblasti, dále fotografie z již konaných akcí v jednotlivých sekcích, které si budou moci návštěvníci stránek zvolit.

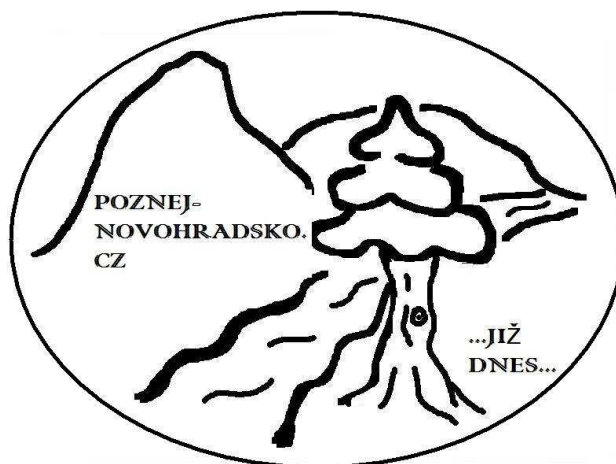
Jak již bylo zmíněno Vandrovní kniha bude provázána s webovými stránkami. Registrací na těchto stránkách bude umožněno zájemcům vstoupit a zapojit se do hravého objevování Novohradských hor a podhůří. Každý přihlášený bude postupně vyplňovat svou kartu potřebnými informacemi. Ve finální podobě bude vygenerován klíč, kterým hráč otevře tajemnou truhlu.

Odměnou za splnění všech úkolů a uchování si hezké vzpomínky bude možnost nahrání 30 fotografií z konkrétních míst, které jsou jednou z podmínek. Hráčům budou fotografie vytištěny, doručeny poštou na uvedenou adresu a dovolí tak založit si tyto fotografie do Vandrovní knihy. Vandrovní kniha bude tedy zmíněným vzpomínkovým

deníkem, kterým si budou moc účastníci listovat, prohlížet fotografie z navštívených koutů a krás Novohradských hor a vzpomínat na čas zde strávený.

V případě zájmu hráče mu bude umožněno zaslané fotografie doplnit do jeho karty na webových stránkách případně zpřístupnit zhlédnutí svých fotografií ostatním hráčům.

A jako bonus bude hráčům zaslána pamětní mince s logem Novohradských hor a podhůří, které bude vytvořeno pro účely Vandrovní knihy i jednotné prezentace Novohradska.

Zdroj: vlastní zpracování

Vandrovní knihu bude možné získat objednávkou prostřednictvím formuláře na webových stránkách, zakoupit v informačních centrech či knihkupectví.

7. 10 Financování projektu

Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad je jedním ze sedmi regionálních operačních programů České republiky, které od roku 2007 slouží k podpoře hospodářského a sociálního rozvoje. Program ROP Jihozápad podporuje dotacemi z **Evropského fondu pro regionální rozvoj** projekty realizované na území Jihočeského a Plzeňského kraje. Hlavním cílem programu ROP Jihozápad je zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity regionu v zájmu zvyšování kvality života jeho obyvatel. Pro program ROP Jihozápad je na období 2007 – 2013 vyčleněno téměř 17 miliard korun.

Prioritní osa 3 – Rozvoj cestovního ruchu

Financuje projekty směřující ke zlepšení využití potenciálu území a posílení ekonomického významu udržitelného cestovního ruchu. Mezi konkrétní podporované aktivity patří výstavba a rekonstrukce turistických cest, rekonstrukce, modernizace a rozvoj ubytovacích kapacit, oprava a rekonstrukce památek, včetně aktivit pro nové využití v oblasti cestovního ruchu a kultury, zavádění ICT v oblasti řízení a propagace cestovního ruchu, budování doprovodných informačních systémů, příprava a realizace cílených marketingových kampaní a další (ROP Jihozápad, 13.6.2011).

8 NAVRHOVANÁ ZLEPŠENÍ

Navrhovaná doporučení z bakalářské práce jsou v této kapitole doplněna a přizpůsobena aktuální situaci.

- Na Novohradsku se pohybují lidé všech věkových skupin, převážně do 55 let. Pro uspokojení potřeb a přání by bylo vhodné naplánovat aktivity jak pro rodiny s dětmi, tak jednotlivce. Důležité je, aby žádná věková skupina nebyla vyloučena z možností efektivnějšího trávení volného času a byly spokojeny všechny skupiny. Protože svou spokojenost a dobré zkušenosti mohou návštěvníci slovně šířit prostřednictvím vyprávění zážitků svým známým, může se tím zvětšit okruh dalších potenciálních návštěvníků.
- Podle dosaženého vzdělání se na Novohradsku pohybují všechny zmíněné kategorie osob. Největší zastoupení má středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou, zaznamenán byl větší výskyt lidí s vysokoškolským vzděláním. Programy by měly být více směřovány i na odborné diskuze, řešící aktuální témata i historické skutečnosti. Velká nabídka by měla být i programů pro děti, rodinné výlety, naučné stezky a semináře.
- Novohradsko je navštěvováno především kvůli přírodě, a proto je nezbytné činit takové zásahy při budování stezek a výstavbě dalších zařízení, informačních tabulí a dalšího značení, které by co nejméně narušily dosavadní ráz. Příroda by měla být vyzdvížena jako priorita, existuje zde spousta míst, kde je klid, kde lze prožít pohodovou rekreaci, poznávat přírodu a užívat si čisté ovzduší, které se ostatním zachytí v povědomí v souvislosti s touto destinací. O to větší důraz by měl být kladen na tyto možnosti i z důvodu udržitelnosti.
- Vhodné by bylo vytvoření společné koncepce, do které by se zapojila všechna města a systematicky spolupracovala na rozvoji celého Novohradska jako celku a společně využívala zkušenosti, myšlenky a nápady. Vhodné by byly 1 webové stránky, jejichž náznak je v části zabývající se produktem CR, kdy by se po zadání adresy ukázal rozcestník na stránky jednotlivých měst.
- Města by měla zajistit dostatečný rozsah služeb, ať už stravovacích, ubytovacích, zřídit rychlá občerstvení, na frekventovaná místa umístit

informace ohledně lokalizace ubytovacích a stravovacích zařízení, využití dopravních prostředků, typy na výlety, přehled atraktivit, vyskytujících se v blízkosti a značené stezky pro pěší, cyklisty a běžkaře společně s akcemi v daném období, ať už představení, koncerty, tradiční slavnosti či jiné. Tyto informace by měly být dostupné také v podobě QR kódů. Informace by měly být u jednotlivých významných a nejnavštěvovanějších atraktivit také v podobě informačních tabulí či letáků. Jako doplňující informace by měla být uvedena možnost občerstvení či ubytování, umístění toalet, možnost vypůjčení kola či činností, které mohou zájemci provozovat. Význam by také mělo více zviditelnit informační centra, kde by byli zaměstnání dostatečně kvalifikovaní pracovníci. Měli by se vyznat nejen v celé destinaci, ale také umět poradit v cizích jazycích.

- Další inspirací pro místní i turisty může být sdělování prostřednictvím městských rozhlasů.
- Protože o této oblasti mnoho lidí ani neví, nebylo by marné, kdyby se snažila zviditelnit pomocí reklamy například v rádiu nebo upoutávky s odkazem na webové stránky. Tyto upoutávky by měly běžet hlavně v oblastech přilehlých Novohradsku, ale i vzdálenějších oblastech, aby tuto destinaci připomněly a podpořily povědomí.
- Další možností jsou reklamy v tisku, na lavičkách ve městech nebo plakáty s těmito informacemi nebo přímo v restauračních zařízeních mít na stolech prospekty s možnými výlety, mapkami k atraktivitám, výčet stezek společně s kontakty na ubytovací zařízení, informační centra a kulturní akce.
- Jestliže návštěvníci poznají kvalitu, nebudou váhat ve vynaložení většího obnosu peněžních prostředků.
- V dopravní infrastruktuře by bylo vhodné, zaměřit se na zkvalitnění silnice II. a III. třídy a poskytnout informace o parkovištích.
- Největší dominantou Novohradska je právě příroda a Novohradské hory, důraz by měl být kladen na ochranu přírody a vytváření sítě stezek a běžeckých tratí po místech, které by nenarušily krajinu. Tato skutečnost je důležitá z hlediska udržitelnosti.

- Rozmístění „deníčků“ s vytvořeným jednotným logem Novohradska u tabulí, u jednotlivých atraktivit, kam si budou moci vpisovat své zážitky, zkušenosti, vyjádření spokojenosti či připomínek na zlepšení a rady ostatním.
- Inspirací by mohla být zahraniční strana Novohradských hor, kde je kladen veliký důraz na vzhled měst i okolí. Dbát by se mělo na úklid a čistotu měst s dostatečným počtem košů a kontejnerů pro tříděný odpad.
- Prostory speciálně zaměřené na typy na výlety a informace o akcích konaných v nejbližší době.
- Dnes často využívaná sociální síť kde by byl vytvořen profil Novohradska na Facebooku s informacemi o konaných akcích, programech, výletech by zvýšilo návštěvnost zkoumané oblasti. Nyní existuje profil Novohradsko, které má pouze 1 člena a Novohradské Hory, které má 1047 členů. Jejich lepší zpracování a propojení na vytvořené webové stránky www.poznejnovohradsko.cz by přineslo zkvalitnění všech informací.
- Z minulého dotazování vyplynula skutečnost, že respondenti rádi navštěvují ZOO. Vznikla proto myšlenka zavést v parcích zvířecí koutky pro děti. Byla by zde morčátka, zakrslí králíčci, kamerunské kozičky, ovečka, okrasné slepičky, voliéra s andulkami, korelami, kačenky na jezírku. Možná by byla účast při krmení, starání se o zvířátka, jejich pochování.

Zapojení technologií

Každý den na nás všechny působí stále více a více novinek, moderních technologií, zlepšováků a cizích pojmů, kterým rozumí spíše inovátoři a milovníci novinek. Člověk čas od času potřebuje klid, relaxaci a změnu prostředí. Díky možnému útěku z každodenního stereotypu v rozvíjející se společnosti není považováno za vhodné zavádění moderních technologií i do tak nenarušené části pohraniční oblasti Jižních Čech. Tato destinace vyniká díky zachovalé přírodě a možnostem trávení času jízdou na kole a procházkami. Tato destinace je vyhledávaná především díky klidu, rekreaci, poznávání, odpočinku a relaxaci. To je také důvodem, proč by nebylo vhodné zavádět do této destinace nejnovější technologie jako je tomu ve vyspělejších částech republiky. Pro zachování krajinného rázu v kombinaci s ohledem na konkurenceschopnost destinace bylo jako nejvhodnější řešení využití QR kódů.

Stále častěji se s nimi setkáváme na každém kroku. Někteří z nás v nich vidí pouze určité seskupení černých a bílých čtverečků. Jiní je chápou jako propojení mezi skutečným a virtuálním světem. Pod zkratkou QR se schovávají slova Quick Response, tedy rychlá odezva. Díky těmto kódům dochází k rychlému a snadnému předání informace z předlohy do mobilního telefonu prostřednictvím čtečky. Čtečka představuje program stáhnutý do telefonu. Předností kódů je především jejich trvanlivost, protože velice dobře odolávají poškození. I v případě poškozeného kódu bývá možné jeho úspěšné přečtení. Protože se data velice často stahují z webu důležitý je přístup na internet. Kód můžeme sejmut pomocí fotoaparátu v mobilním telefonu a speciálního softwaru. Existuje spousta aplikací, které čtou QR kódy a navíc jsou dostupné zdarma.

Využitím QR kódů v cestovním ruchu se v ČR zabývá projekt občanského sdružení Taggmanager. Snahou je především zvýšit zájem mladých lidí o naučné stezky, přírodní a kulturní atraktivity. Informační tabule jsou doplněny nebo zcela nahrazeny tagglitem, který zpřístupní naučnou stezku připravenou pro mobilní telefon, umožní projít si celou stezku i za doprovodu zvukových nahrávek. Vytvořeno je už 73 stezek, z nichž jedna je zaměřena i na oblast Nových Hradů.

Mapa 8: Nové Hradý

Zdroj: <http://www.taggmanager.cz/reference/trail/5>, 7.7.2011

Tabulka 7: Jednotlivé zastávky

	Název zastavení	Jazyky	GPS
1.	Nové Hradky	 	N 48° 47.410', E 14° 46.683'
2.	Radnice	 	N 48° 47.410', E 14° 46.683'
3.	Náměstí	 	N 48° 47.400', E 14° 46.713'
4.	Kováma	 	N 48° 47.373', E 14° 46.603'
5.	Starý Hrad	 	N 48° 47.360', E 14° 46.531'
6.	Škola	 	N 48° 47.358', E 14° 46.619'
7.	Hasičská zbrojnice a okolí	 	N 48° 47.362', E 14° 46.643'
8.	Rezidence	 	N 48° 47.410', E 14° 46.748'
9.	Apatyka	 	N 48° 47.380', E 14° 46.760'
10.	Kostel	 	N 48° 47.383', E 14° 46.801'
11.	Kláster	 	N 48° 47.371', E 14° 46.806'
12.	Český dům	 	N 48° 47.329', E 14° 46.857'
13.	Nový zámek	 	N 48° 47.430', E 14° 46.896'
14.	Zámecký park	 	N 48° 47.430', E 14° 46.896'
15.	Hřbitov a hrobka	 	N 48° 47.356', E 14° 47.260'

Zdroj: <http://www.taggmanager.cz/reference/trail/5>, 7.7.2011

Výhody pro návštěvníka stezky:

- Informace si odnese s sebou.
- Může virtuálně procházet celou stezku.
- Všechny informace si může prohlédnout i na počítači doma, ve škole apod...
- Informace jsou dostupné kdykoli, komukoli, kdekoli... stačí si jen zapamatovat adresu z tagglisu.
- Na rozdíl od běžných informačních tabulí taggmanager umožňuje i distribuci zvuků.

Výhody pro správce

- Nabízí alternativu v místech kde není možné kvůli rozměrům postavit klasickou velkou informační tabuli.
- Obnovení poškozeného nebo ztraceného tagglisu stojí minimální náklady a není časově náročné.
- Malé tagglisy v přírodě nepůsobí rušivě (Taggmanager.cz, 7.7.2011).

9 ZÁVĚR

Diplomová práce je zaměřena na analýzu aktuálního stavu cestovního ruchu v oblasti Novohradska a zhodnocení jeho udržitelnosti. Součástí je komparace dříve zjištěného stavu cestovního ruchu, který byl monitorován v bakalářské práci, v analýze předpokladů rozvoje cestovního ruchu v roce 2008, s nově zjištěným stavem v téže destinaci v roce 2010. Další částí je vytvořený produkt pro zajištění udržitelnosti cestovního ruchu, který je představován Vandrovní knihou.

Přírodní potenciál představuje největší dominantu Novohradských hor. Velice atraktivní je členitost horského reliéfu celé oblasti Novohradska, tedy Novohradských hor a jejich podhůří, ale také výskyt dalších, především přírodních atraktivit jako jsou Žofínský či Dobrovodský prales.

Aby se mohl cestovní ruch rozvíjet je nezbytné, aby lidé byly nakloněni cestování, měli dostatek volného času i finančních prostředků. Cestování je velice oblíbené, protože nabízí účastníkům cestovního ruchu únik z každodenní rutiny, umožňuje uskutečnit jejich sny a přání, seznámit se s novými lidmi, kulturami a prostředím a mnoho dalších individuálních požadavků. Proto je cestovní ruch bezpochyby nepostradatelným faktorem regionálního rozvoje. Investice do infrastruktury prospívají nejen cestovnímu ruchu, ale především místnímu rozvoji. Pro zvýšení atraktivnosti destinace je čím dál důležitější věnovat pozornost otázkám udržitelnosti a šetrnému přístupu.

Zaměřit se na neustálou snahu ekonomického růstu v oblasti cestovního ruchu nemusí být nejlepší volbou. Tlak na neustálé zlepšování stojí proti udržitelnosti. Důležité je zachování ekonomického i sociálního přínosu s ohledem na ochranu životního prostředí. V úvahu můžeme brát především měkké formy cestovního ruchu, které se snaží minimalizovat dopady na životní prostředí i místní obyvatelstvo. Důležité je rozložení návštěvnosti destinace v průběhu celého roku a neustále informovat subjekty cestovního ruchu o důležitosti udržitelného cestovního ruchu.

Vyzdvihovány by měly být především možnosti:

- venkovského cestovního ruchu nabízejícího tradiční chataření, chalupaření i pobyty na venkově.

- Agroturistiky – nabízející pobyty v zemědělských usedlostech či na farmách v kombinaci s vlastní účastí při pracích na farmě i starání se o zvířata.
- Ekoagroturistika – která posouvá předchozí variantu na ekologické farmy.
- Ekoturistika – bere velký ohled na životní prostředí a zabývá se vzděláváním v oblasti udržitelného cestovního ruchu, tradicemi, ochranou přírodního prostředí, sociálními vazbami, vyzdvihuje místní výrobce, zvyky, řemesla, apod.

10 SUMMARY

This work deals with the analysis of current state of tourism in the Novohradsko region. The work also deals with evaluation of its sustainability. Part of the work is a comparison of previously established state of tourism, which was monitored in 2008. A product package in tourism coming out of the analysis has been proposed as a second main goal of the work. The product aims at sustainable tourism. A product package is represented by Vandrovní kniha.

Novohradsko region can take pride in beautiful and unspoiled nature. This is the specific wealth of this region that should be used in the promotion of tourism. Very attractive is the diversity of the mountain relief of the whole Novohradsko area. For tourism development it is essential that people are inclined to travel, have enough leisure time and money. Traveling is very popular because it offers participants the tourism escape from daily routines, allowing to achieve their dreams and wishes, to meet new people, cultures and environments, and many other individual requirements. Therefore, tourism is undoubtedly an essential factor for regional development. Investments in infrastructure benefit not only tourism, but also local development. To increase the attractiveness of a destination is important to pay attention to issues of sustainability and environmentally sound approach for regional development.

Focus on the constant efforts of economic growth in tourism may not be the best choice. Pressure on continuous improvement is facing sustainability.

It is important to maintain economic and social benefits with regard to environmental protection. We take into account especially the soft forms of tourism that seeks to minimize impacts on the environment and local population. It is important that the destination was visited throughout the year and constantly inform people about the importance of sustainable tourism. Should be valued above all the Rural tourism, Agrotourism, Ekoagrotourism, Ecotourism.

11 ZDROJE A SEZNAMY

11. 1 Odborné publikace

1. BANGÁLY, P., PÍŠEK, T. a kolektiv: *Agenda 21 a lokální udržitelnost*. Praha: Sdružení environmentálně zaměřených občanů, 1998. ISBN 80-7212-069-7.
2. ČERTÍK, M. a kol.: *Cestovní ruch*. Praha: OFF, s.r.o. - BAR&MAN, 2000. ISBN 80238-6275-8
3. FORET, M., FORETOVÁ, V.: *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing, 2001, ISBN 80-247-0207-X
4. GOELDNER, Ch. R., BRENT RITCHIE, J. R.: *Tourism. Principles, practices, philosophies*. New Jersey: John Wiley&Sons, 2009. ISBN 978-0-470-08459.
5. HÁJKOVÁ, J.: Předpoklady rozvoje cestovního ruchu v oblasti Novohradsko – bakalářská práce. České Budějovice: Ekonomická fakulta JU, 2009. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Vladimír Dvořák.
6. HESKOVÁ, M. a kolektiv: *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3
7. HLADKÁ, J.: *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 1997. ISBN 80-7169-476-2
8. HORNER, S., SWARBROOKE, J.: *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0202-9
9. HRALA, V.: *Geografie cestovního ruchu*. Praha: IDEA SERVIS, 2002. ISBN 80-85970-43-0.
10. INDROVÁ, I. a kol.: *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4
11. JAKUBÍKOVÁ, D.: *Marketing v cestovním ruchu*. Praha : Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3247-3.
12. KIRÁLOVÁ, A.: *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4
13. Kolektiv autorů: *Novohradské hory a Novohradské podhůří: Příroda, historie, život*.
14. KOTLER, P.: *Marketing management*. Praha: Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-600-5
15. KOZEL, R.: *Moderní marketingový výzkum*. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0966-X
16. KOŽELUH, Milan. *Novohradské hory - První tři*. Novohradská občanská společnost, 2005. ISBN 80-239-6146-2.
17. KROUPA, S.: *Hory pout zbavené*. České Budějovice : Veduta, 2006. ISBN 80-86829-17-0.
18. MEDERLY, P., TOPERCER, J., NOVÁČEK, P.: *Indikátory kvality života a udržitelného rozvoje, kvantitativní, vícerozměrní a variantní přístup*. Praha : Univerzita Karlova, 2004. ISBN 80-239-4389-8.
19. UHLÍŘ, M., – Baset, 2006. ISBN 80-7340-091-X.
20. MÖRTL, O., SVOBODA, M.: *Kaplicko a Novohradsko*. České Budějovice : Dona, 1992. ISBN 80-85463-09-1
21. ORIEŠKA, J.: *Metodika průvodcovské činnosti*. Praha: IDEA SERVIS, 1996. ISBN 80-85970-10-4

22. ORIEŠKA, J.: *Služby v cestovním ruchu*. Praha: IDEA SERVIS, 2010. ISBN 978-80-85970-68-5.
23. ORIEŠKA, J.: *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: IDEA SERVIS, 1999. ISBN 80-85970-27-9
24. PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J.: *Výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002
25. PETRŮ, Z.: *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: IDEA SERVIS, 1999. ISBN 80-85970-29-5

11. 2 Elektronické zdroje

1. *BusinessInfo.cz* [online]. 2007 - 2011 [cit. 2011-04-14]. Regionální politika Evropské unie. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/regionalni-politika-evropske-unie/1001573/44179/?rtc=2>>.
2. *BusinessInfo.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-05-11]. Charakteristika Jihočeského kraje. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/jihocesky-kraj/charakteristika-jihoceskeho-kraje/1000923/40978/#poloha>>. Jihočeský kraj
3. *Cenytsku.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-06-26]. Ofsetová tiskárna. Dostupné z WWW: <<http://www.cenytsku.cz/?lang=cs&page=kniha>>.
4. *COT* [online]. 2010 [cit. 2010-10-03]. Agenda 21 pro průmysl cestovního ruchu . Dostupné z WWW: <http://www.cot.cz/data/cesky/99_02/2_trendy2.htm>.
5. *České Velenice* [online]. 2011 [cit. 2011-08-06]. Město České Velenice - Přeshraniční impulzní centrum. Dostupné z WWW: <<http://www.velenice.cz/?id=piccv&menu=menu7>>.
6. *Dolní Dvořiště* [online]. 2006 [cit. 2011-05-22]. Svatý Kámen: Z historie obce a okolí. Dostupné z WWW: <http://www.dolnidvoriste.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=2897&id=1022&p1=60>.
7. *Energetický Informační Systém* [online]. 2006 [cit. 2010-11-05]. ZÁKON č.17/1992 Sb. Dostupné z WWW: <http://www.eis.cz/dokumenty/44_5_0_12005-10-29_18-25-54.htm>.
8. *Enviport* [online]. 2009 [cit. 2010-09-22]. Udržitelný turismus a jeho podoby. Dostupné z WWW: <<http://www.enviport.cz/udrzitelny-turismus-a-jeho-20540.aspx>>.
9. *Jan Braum - osobní stránky* [online]. 2011 [cit. 2011-05-11]. Novohraské hory. Dostupné z WWW: <<http://www.janbraum.unas.cz/novohradsko/nhory.htm>>.
10. *Kulturní a informační centrum Nové Hrady* [online]. 2011 [cit. 2011-07-02]. O nás. Dostupné z WWW: <http://www.kicnovehrady.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=34>.
11. *Lidovky.cz* [online]. 22.6.2011 [cit. 2011-06-26]. Obrazem: protest proti zvýšení DPH u knih. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/obrazem-protest-proti-zvyseni-dph-u-knih-fps-/ln_domov.asp?c=A110622_171615_ln_domov_ape>.
12. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. 2007 [cit. 2011-04-14]. Destinační management. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=31a50e79-d8bb-405e-9a54-6c3af840e5f4>>.
13. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-04-14]. Přehledy změn v územní organizaci, v názvech obcí a jejich částí. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/prehledy-zmen-v-uzemni-organizaci-v-nazvech-obci-a-jejich-casti.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>>.

14. *Nové Hrady* [online]. 2008 [cit. 2011-05-29]. Město Nové Hrady: Barokní lékárna. Dostupné z WWW: <http://www.novehrady.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=10625&id=1477&p1=13>.
15. *Nové Hrady* [online]. 2008 [cit. 2011-05-29]. Město Nové Hrady: Buquovská hrobka. Dostupné z WWW: <http://www.novehrady.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=10625&id=1477&p1=13>.
16. *Novohradské hory - historické bohatství uprostřed panenské přírody* [online]. 2011 [cit. 2011-05-22]. Orientace - Dopravní spojení. Dostupné z WWW: <<http://www.novohradskehory.com/orientace-dopravni-spojeni.html>>.
17. *Novohradské hory - Novohradky info* [online]. 2005 - 2011 [cit. 2011-05-15]. Novohradské hory - Rakouská část. Dostupné z WWW: <<http://www.novohradky.info/rakouskacast.html>>.
18. *Novohradské hory* [online]. 2011 [cit. 2011-05-22]. Doprava. Dostupné z WWW: <<http://www.novohradky.info/doprava.html>>.
19. *Oficiální stránky hradu Nové Hrady* [online]. 2011 [cit. 2011-07-02]. Pověsti a legendy. Dostupné z WWW: <<http://www.hrad-novehrady.eu/historie/povesti-a-legendy/>>.
20. *Organizace cestovního ruchu* [online]. 2004 [cit. 2010-08-25]. Vytváření organizací cestovního ruchu v turistických regionech. Dostupné z WWW: <<http://www.icpisek.cz/docs/cz/ocr.xml>>.
21. *ROP Jihozápad* [online]. 2011 [cit. 2011-06-13]. Regionální operační program Jihozápad. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-jihozapad.cz/?menu=rop-jihozapad>>.
22. *Silvanortica.com* [online]. 2011 [cit. 2011-05-13]. Základní informace o ERSN. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.
23. *Taggmanager.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-07-07]. Vítejte na TAGGMANAGER.CZ. Dostupné z WWW: <<http://www.taggmanager.cz/>>.
24. *Udržitelný cestovní ruch* [online]. 2007 [cit. 2010-09-22]. Úvod. Dostupné z WWW: <<http://ucr.uhk.cz/>>.
25. *Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj* [online]. 2007 [cit. 2010-09-22]. Výkladový slovník. Dostupné z WWW: <<http://slovník.ekopolitika.cz/u.shtml#udrzitelny-rozvoj>>.
26. *Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj* [online]. 2007 [cit. 2010-09-22]. Výkladový slovník. Dostupné z WWW: <<http://slovník.ekopolitika.cz/t.shtml#trvale-udrzitelny-rozvoj>>.
27. *Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj* [online]. 2007 [cit. 2010-09-22]. Výkladový slovník. Dostupné z WWW: <<http://slovník.ekopolitika.cz/u.shtml#udrzitelny-cestovni-ruch>>.
28. *Výkladový slovník životní prostředí udržitelný rozvoj* [online]. 2007 [cit. 2010-09-22]. Výkladový slovník. Dostupné z WWW: <<http://slovník.ekopolitika.cz/e.shtml#ekoturistika>>.

Další zdroje obrázků, map a tabulek

- . <http://www.mvcr.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?physid=120698&docname=usc.jpg>
- . http://www.businessinfo.cz/files/images/070502_obrazek01.jpg
- . http://www.czechtourism.cz/files/kov/29_01_10_mapa_turistickyregionu_cr.jpg
- . <http://www.novohradky.info/mapy/mapa-orientacni.gif>
- . www.mapy.cz
- . http://www.silvanortica.com/old/obrazky/mapka_sn.gif
- . <http://www.cenytisku.cz/?lang=cs&page=kniha&id=1>
- . <http://www.cenytisku.cz/?lang=cs&page=katalog>
- . http://www.kicnovehrady.cz/images/icko/pesky/mapka_1.jpg

- http://www.imi.cz/data/foto/rozmer-3/0430050SA3_a.jpg
- <http://www.taggmanager.cz/reference/trail/5>,
- <http://www.taggmanager.cz/reference/trail/5>

11. 3 Ostatní zdroje

1. *Kulturní a informační centrum Nové Hrady* [online]. 2010 [cit. 2011-07-02]. Plán města. Dostupné z WWW: <<http://www.kicnovehrady.cz/images/icko/plan.pdf>>.
2. Metodika pro místní Agendy 21 v České republice: strategie, postupy a techniky uplatnění MA21 na místní a regionální úrovni ČR.
3. *Oficiální informační systém Český Krumlov* [online]. 2004 [cit. 2010-08-12]. Cestovní ruch jako fenomén naší společnosti. Dostupné z WWW: <http://www.ckrumlov.info/docs/cz/mmcr2004_parmova.doc>.
4. Strategie udržitelného rozvoje České republiky (The Czech Republic Strategy for Sustainable Development). Praha : Úřad vlády ČR, 2005. ISBN 80-86734-42-0.
5. *Udržitelný cestovní ruch* [online]. 2007 [cit. 2010-09-22]. Cestovní ruch - trendy, druhy a formy. Dostupné z WWW: <http://ucr.uhk.cz/documents/Cestovni_ruch/predn/trendypredn.pdf>.

11. 4 Seznam diagramů, grafů, tabulek, map, příloh

Seznam diagramů	strana
Diagram 1: Systém cestovního ruchu	9
Diagram 2: Druhy a formy cestovního ruchu	14
Diagram 3: znázornění vzájemné souvislosti mezi třemi druhy rozvoje na komunitní úrovni...	26
Diagram 4: Proces marketingového výzkumu	30

Seznam grafů

Graf 1: Struktura respondentů podle regionů.....	68
Graf 2: Struktura respondentů podle regionů z BP	68
Graf 3: Účel návštěvy	69
Graf 4: Účel návštěvy z BP.....	70
Graf 5: Množství vynaložených prostředků do návštěvy	71
Graf 6: Množství vynaložených prostředků do návštěvy z BP	71
Graf 7: Dodržování zásad.....	80

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled NUTS II a NUTS III v ČR.....	36
Tabulka 2: Hodnocení služeb.....	75
Tabulka 3: Hodnocení infrastruktury	77
Tabulka 4: Rozvoj cestovního ruchu.....	78
Tabulka 5: Kalkulace knihy	86
Tabulka 6: Kalkulace pro brožuru.....	87
Tabulka 7: Jednotlivé zastávky	106

Seznam map

Mapa 1: Územně správní členění České republiky	35
Mapa 2: Turistické regiony České Republiky	38
Mapa 3: Orientační mapa Novohradských hor	41
Mapa 4: Oblast Novohradských hor	42
Mapa 5: Euroregion Silva Nortica	43
Mapa 6: Plán města Nové Hrady	89
Mapa 7: Naučná stezka Terčino Údolí	94
Mapa 8: Nové Hrady.....	105

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník	
Příloha 2: Struktura respondentů podle pohlaví	
Příloha 3: Struktura respondentů podle věku	
Příloha 4: Struktura respondentů podle vzdělání	
Příloha 5: Struktura respondentů dle osob, s kterými se pohybovali v destinaci	
Příloha 6: Návštěvníci podle počtu účastníků a způsobu organizování	
Příloha 7: Nejlákavější činnosti	
Příloha 8 : Způsob dopravy do regionu	
Příloha 9: Počet uskutečněných návštěv	
Příloha 10: Délka pobytu	
Příloha 11: Co respondentům chybělo	
Příloha 12: Nejoblíbenější atraktivity	
Příloha 13: Nejoblíbenější atraktivity z BP	
Příloha 14: Předpoklad opětovné návštěvy	
Příloha 15: Informační zdroje	
Příloha 16: Získávání informací	
Příloha 17: Zvolené ubytovací zařízení	
Příloha 18: Zvolené stravovací zařízení	
Příloha 19: Poškození přírodního prostředí	
Příloha 20: Ochrana životního prostředí	
Příloha 21: Vnímání počtu návštěvníků	
Příloha 22: Šetrné využívání přírodních zdrojů	
Příloha 23: Možnosti třídění odpadů	
Příloha 24: Preference služeb s ekologickou certifikací či výrobků šetrných k životnímu prostředí	

12 PŘÍLOHY

Příloha 1: Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Jana Hájková, jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a zabývám se diplomovou prací na téma Udržitelný cestovní ruch na Novohradsku. Účelem práce je monitorovat současný stav a vývoj cestovního ruchu v této oblasti, a proto bych Vám ráda položila několik otázek týkajících se Vás a Vašich názorů. Odpovědi budou anonymní. Děkuji Vám za Váš čas a ochotu ke spolupráci.

1) Jaký byl účel Vaší návštěvy regionu?

☐ rekreace	☐ wellness	☐ dobrodružství
☐ poznávání	☐ zdraví	☐ myslivost a rybářství
☐ služební cesta	☐ obchod	☐ návštěva
☐ zábava	☐ kongres	☐ příbuzných/známých
☐ nákupy	☐ stimulace	☐ jiné
☐ náboženství	☐ sport	
☐ lázeňství	☐ tranzit	

2) Navštívili jste tuto oblast:

☐ individuálně	☐ organizovaně

3) Způsob dopravy do regionu:

☐ auto	☐ vlak	☐ pěšky
☐ autobus	☐ kolo	☐ jiné.....

4) Co je pro Vás nejlákavější? max. 3 možnosti

☐ pěší turistika	☐ církevní stavby, poutní místa
☐ cykloturistika	☐ návštěva kulturní akce
☐ koupání, vodní sporty	☐ společenský život, zábava
☐ péče o fyzickou a duševní kondici	☐ venkovská turistika (agroturistika, pobyty na farmě, projížďky na koni)
☐ poznávání (hrady, zámky, galerie,...)	☐ jiné

5) Jaké informační zdroje Vás motivovaly k návštěvě Novohradsku?

☐ opakovaná návštěva	☐ noviny
☐ doporučení známých/přátel	☐ TV
☐ informace z turistických informačních center	☐ rozhlas
☐ cestovní kanceláře a agentury	☐ internet
☐ knihy, knižní průvodci, brožury, plakáty	☐ jiné (uveďte).....

6) Odkud získáváte informace o možnostech trávení volného času v této oblasti?

☐ příbuzní/známí	☐ TIC
☐ internet	☐ jiné (uveďte).....

7) Jste tady:

☐ sám/sama	☐ s dětmi
☐ s partnerem/partnerkou	☐ s dětmi a partnerem

- s přáteli/známými
- jinak (uved'te).....

8) Délka Vašeho pobytu?

- jednodenní (bez noclehu)
- 1 až 2 noclehy
- 3 a více noclehů

9) Už jste tuto oblast navštívili?

- ne, jsem
- ano, 1 až 3 krát
- zde poprvé
- ano, už vícekrát

10) Navštívíte tuto oblast znovu?

- určitě ano
- určitě ne
- možná ano
- spíš ne

11) Za jakou atraktivitou jste do tohoto regionu přijeli? Uved'te konkrétně.

přírodní

kulturně-historické

technické

12) Co Vám zde chybělo?.....

13) Jaké ubytovací zařízení jste zvolili?

- hotel
- ubytovna
- penzion
- příbuzní/známí
- motel
- bez ubytování
- kemp, tábořiště
- jiné

14) Jak jste se stravovali?

- restaurace
- vlastní stravování
- rychlé občerstvení
- nestravuji se zde

Použijte hodnocení: 1 = výborně, 2 = velmi dobře, 3 = dobře, 4 = špatně, 5 = velmi špatně,
? = neumím posoudit

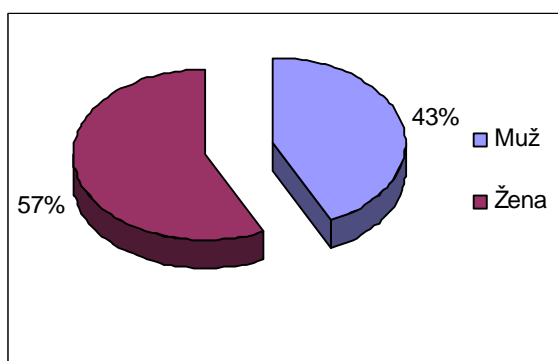
15) Jak celkově hodnotíte služby v tomto regionu?

- ubytovací služby ...
- úroveň personálu ve službách cestovního ruchu ...
- stravovací služby ...
- cenovou úroveň služeb ...
- služby pro motoristy ...
- péče o čistotu a pořádek ...
- služby pro cyklisty ...
- služby pro lyžaře ...

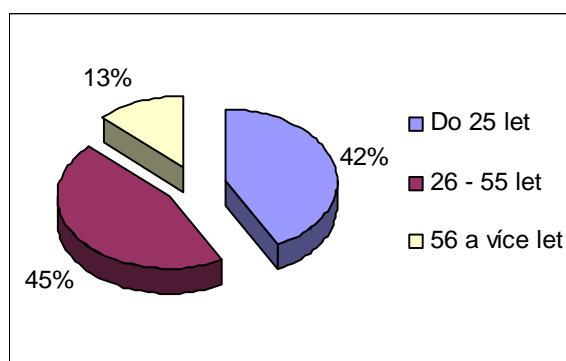
16) Jak hodnotíte infrastrukturu a vybavenost Novohradska?

- rozsah a dostupnost ubytovacích kapacit
- vybavenost regionu pro sportovní aktivity
- rozsah a dostupnost stravovacích kapacit
- úroveň nákupních možností
- dopravní infrastrukturu (parkoviště, silnice)
- společenské vyžití a zábava
- dopravní dostupnost hromadnou dopravou
- vybavenost regionu pro rodiny s dětmi

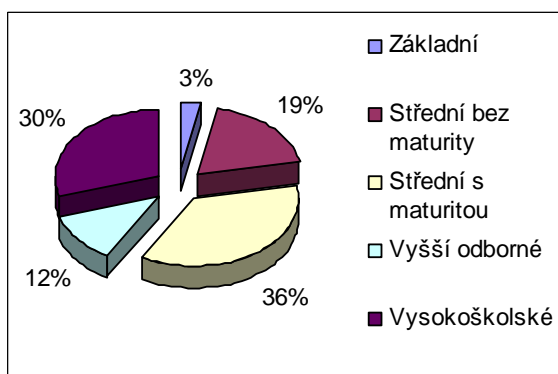
Příloha 2: Struktura respondentů podle pohlaví

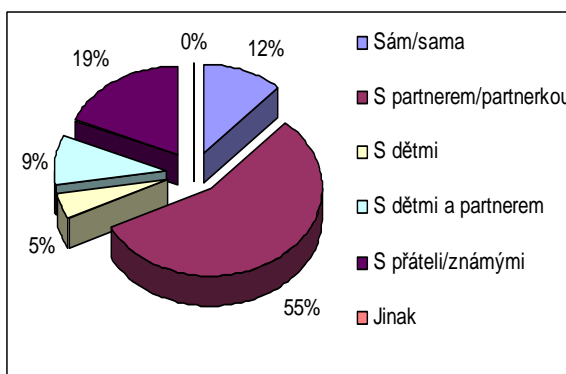
Příloha 3: Struktura respondentů podle věku

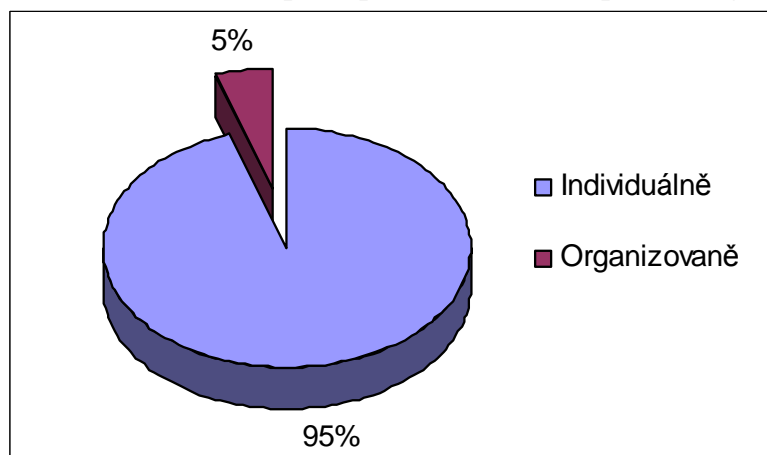
Příloha 4: Struktura respondentů podle vzdělání

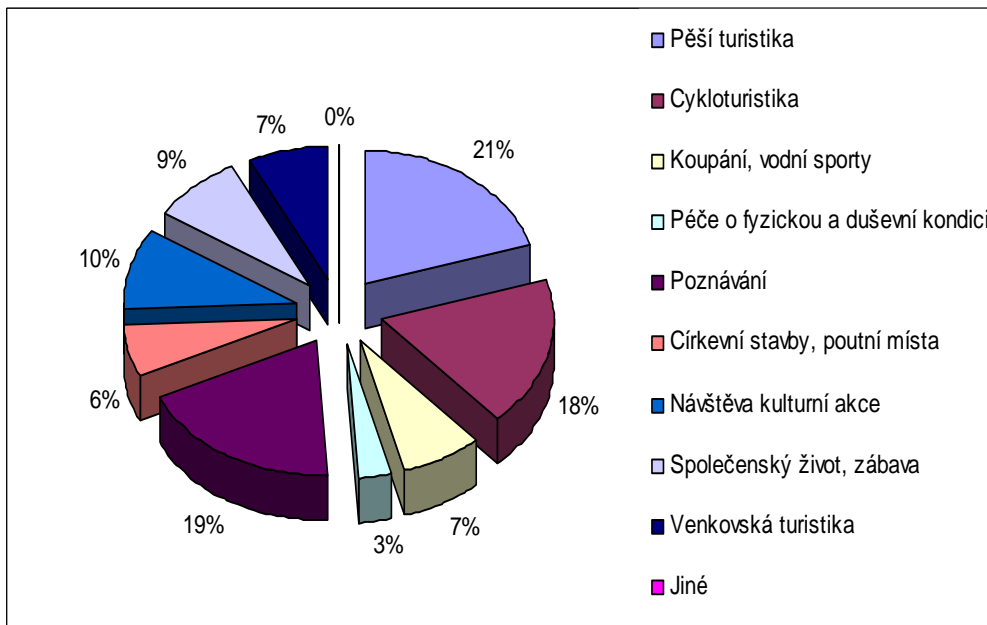
Příloha 5: Struktura respondentů dle osob, s kterými se pohybovali v destinaci

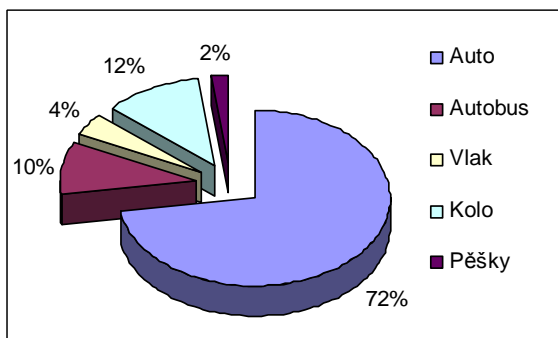
Příloha 6: Návštěvníci podle počtu účastníků a způsobu organizování

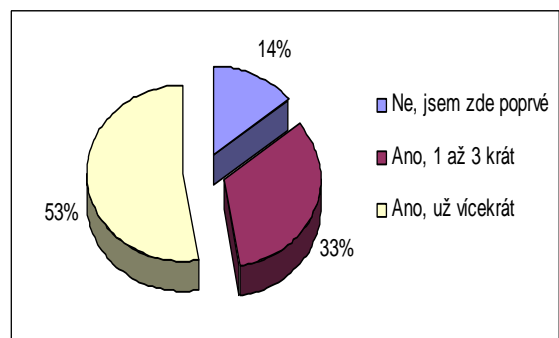
Příloha 7: Nejlákavější činnosti

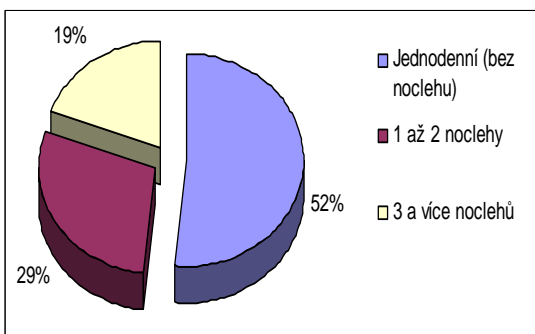
Příloha 8 : Způsob dopravy do regionu

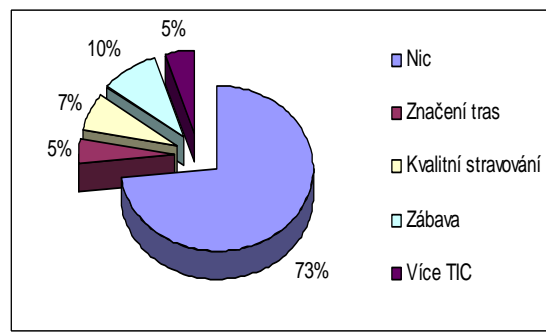
Příloha 9: Počet uskutečněných návštěv

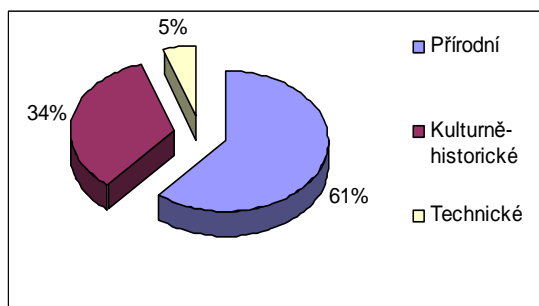
Příloha 10: Délka pobytu

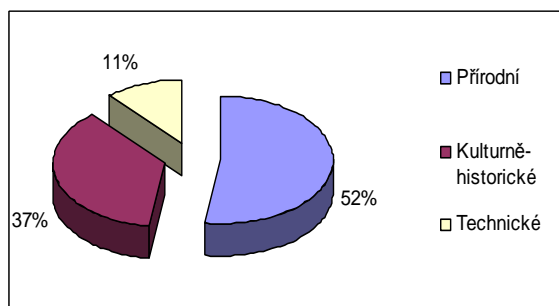
Příloha 11: Co respondentům chybělo

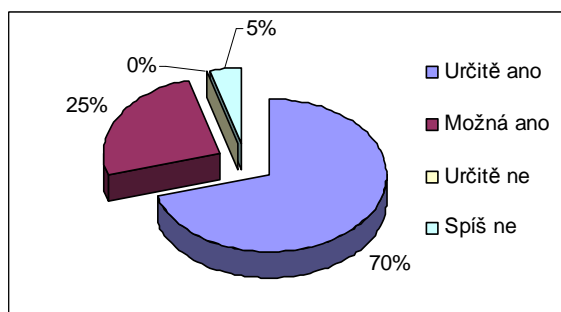
Příloha 12: Nejoblíbenější atraktivity

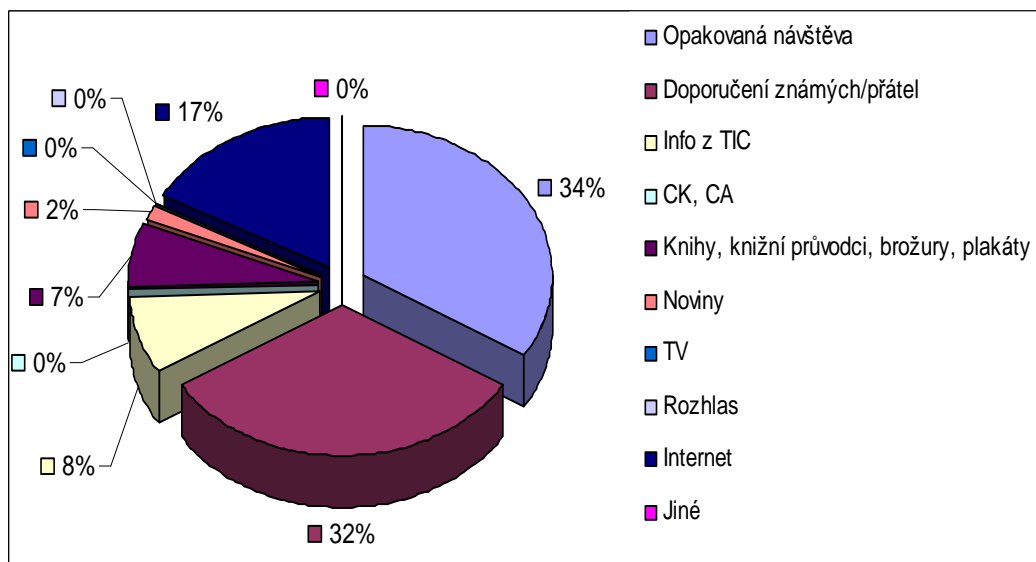
Příloha 13: Nejoblíbenější atraktivity z BP

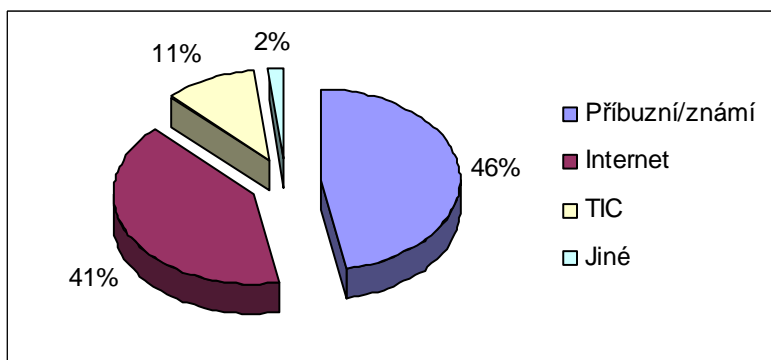
Příloha 14: Předpoklad opětovné návštěvy

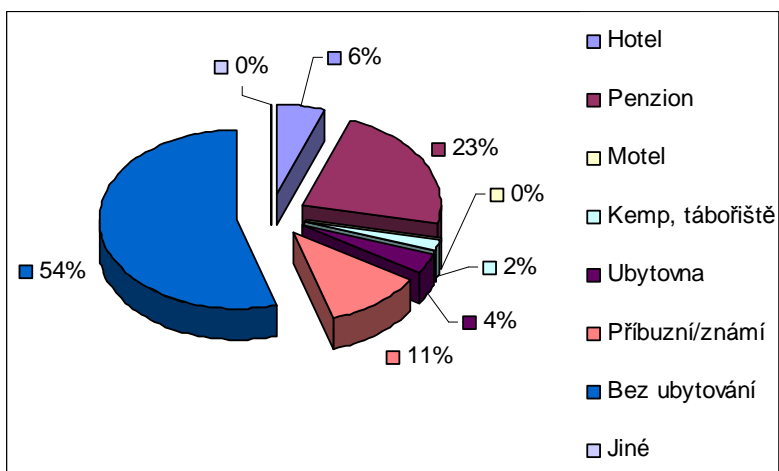
Příloha 15: Informační zdroje

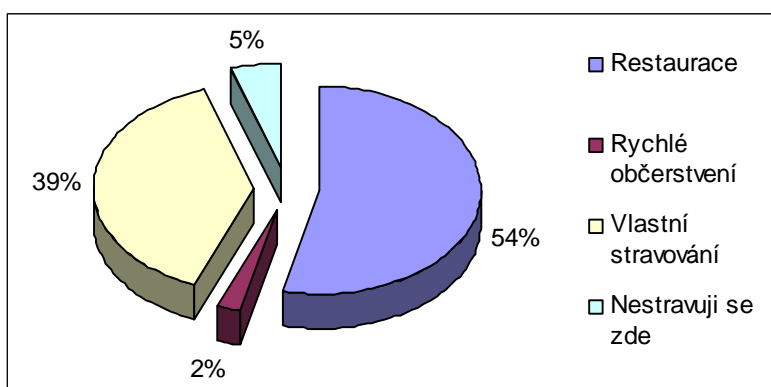
Příloha 16: Získávání informací

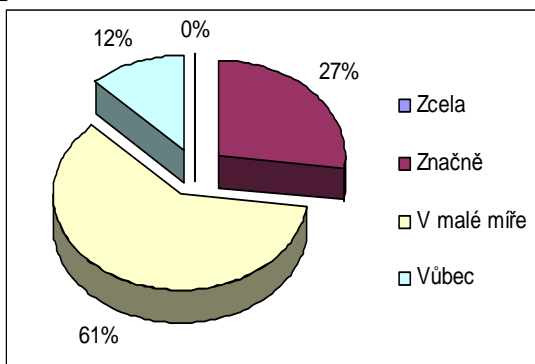
Příloha 17: Zvolené ubytovací zařízení

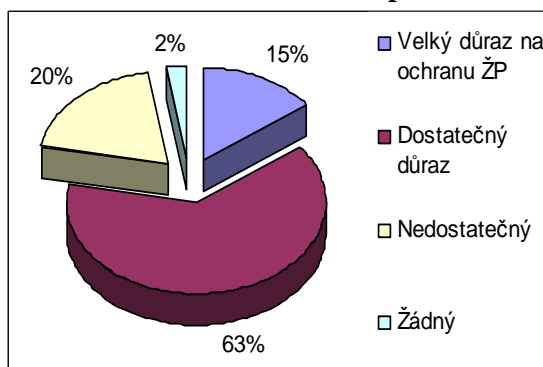
Příloha 18: Zvolené stravovací zařízení

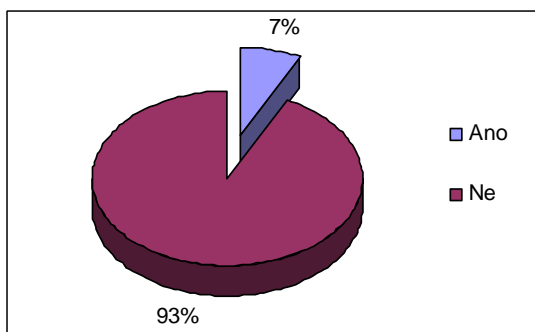
Příloha 19: Poškození přírodního prostředí

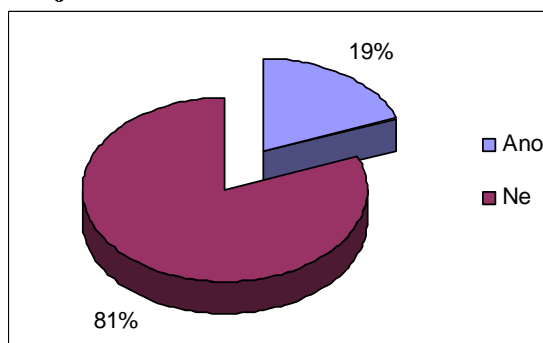
Příloha 20: Ochrana životního prostředí

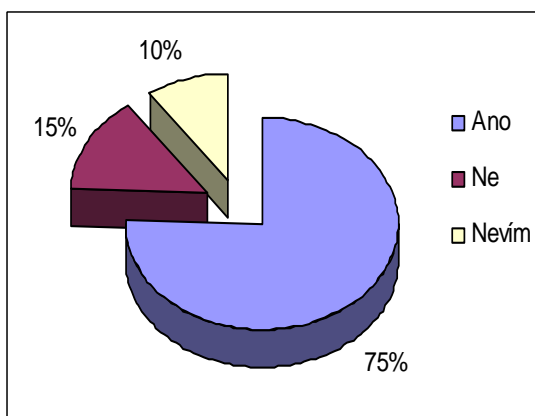
Příloha 21: Vnímání počtu návštěvníků

Příloha 22: Šetrné využívání přírodních zdrojů

Příloha 23: Možnosti třídění odpadů

Příloha 24: Preference služeb s ekologickou certifikací či výrobků šetrných k životnímu prostředí

